

Қазақстан Республикасы сәулет, қала құрылысы және
құрылыс саласындағы мемлекеттік нормативтер
БАҒА БЕЛГІЛЕУ ЖӘНЕ СМЕТАЛАР ЖӨНІНДЕГІ
НОРМАТИВТІК ҚҰЖАТТАР

Государственные нормативы в области архитектуры,
градостроительства и строительства Республики Казахстан
НОРМАТИВНЫЕ ДОКУМЕНТЫ ПО ЦЕНООБРАЗОВАНИЮ
И СМЕТАМ

**ҚҰРЫЛЫС РЕСУРСТАРЫНА
АРНАЛҒАН СМЕТАЛЫҚ
БАҒАЛАРДЫҢ ЖӘНЕ ҚҰРЫЛЫС
ҮШІН ЖҮКТЕРДІ ТАСЫМАЛДАУҒА
АРНАЛҒАН СМЕТАЛЫҚ
БАҒАЛАРДЫҢ ЕСЕБІ ЖӨНІНДЕГІ
ӘДІСТЕМЕЛІК ҰСЫНЫМДАР**

**МЕТОДИЧЕСКИЕ РЕКОМЕНДАЦИИ
ПО РАСЧЕТУ СМЕТНЫХ ЦЕН
НА СТРОИТЕЛЬНЫЕ РЕСУРСЫ
И СМЕТНЫХ ЦЕН НА ПЕРЕВОЗКИ
ГРУЗОВ ДЛЯ СТРОИТЕЛЬСТВА**

ҚР ҚНБҚ 8.01-05-2022
НДЦС РК 8.01-05-2022

Ресми басылым

Издание официальное

Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігінің
Құрылыс және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері комитеті

Комитет по делам строительства и жилищно-коммунального хозяйства
Министерства индустрии и инфраструктурного развития Республики Казахстан

Қазақстан Республикасы сәулет, қала құрылысы және
құрылыс саласындағы мемлекеттік нормативтер
БАҒА БЕЛГІЛЕУ ЖӘНЕ СМЕТАЛАР ЖӨНІНДЕГІ НОРМАТИВТІК ҚҰЖАТТАР

Государственные нормативы в области архитектуры,
градостроительства и строительства Республики Казахстан
НОРМАТИВНЫЕ ДОКУМЕНТЫ ПО ЦЕНООБРАЗОВАНИЮ И СМЕТАМ

ҚҰРЫЛЫС РЕСУРСТАРЫНА АРНАЛҒАН СМЕТАЛЫҚ БАҒАЛАРДЫҢ ЖӘНЕ ҚҰРЫЛЫС ҮШІН ЖҮКТЕРДІ ТАСЫМАЛДАУҒА АРНАЛҒАН СМЕТАЛЫҚ БАҒАЛАРДЫҢ ЕСЕБІ ЖӨНІНДЕГІ ӘДІСТЕМЕЛІК ҰСЫНЫМДАР

МЕТОДИЧЕСКИЕ РЕКОМЕНДАЦИИ ПО РАСЧЕТУ СМЕТНЫХ ЦЕН НА СТРОИТЕЛЬНЫЕ РЕСУРСЫ И СМЕТНЫХ ЦЕН НА ПЕРЕВОЗКИ ГРУЗОВ ДЛЯ СТРОИТЕЛЬСТВА

ҚР ҚНБҚ 8.01-05-2022
НДЦС РК 8.01-05-2022

Ресми басылым

Издание официальное

Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігінің
Құрылыс және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері комитеті

Комитет по делам строительства и жилищно-коммунального хозяйства
Министерства индустрии и инфраструктурного развития Республики Казахстан

Нұр-Сұлтан 2022

Алғы сөз

1 ӘЗІРЛЕГЕН	«ҚазҚСҒЗИ» АҚ
2 ҰСЫНҒАН	Қазақстан Республикасының Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігінің (ҚР ИИДМ) Құрылыс және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық (ТКШ) істері комитетінің Құрылыстағы сметалық нормалар басқармасы
3 ҚАБЫЛДАНҒАН ЖӘНЕ ҚОЛДАНЫСҚА ЕНГІЗІЛГЕН МЕРЗІМІ	ҚР ИИДМ Құрылыс және ТКШ істері комитетінің 10.08.2022 жылғы № 162-НҚ бұйрығымен
16.08.2022 жылдан бастап
4 ОРНЫНА ЕНГІЗІЛДІ	«Құрылыс ресурстарына арналған сметалық бағаларды есептеу» Қазақстан Республикасының құрылыстағы басшылық құжаты 8.01-14-2019

Осы мемлекеттік нормативті сәулет, қала құрылысы және құрылыс істері жөніндегі уәкілетті органның ведомствосы рұқсатынсыз ресми басылым ретінде толық немесе ішінара қайта басуға, көбейтуге және таратуға болмайды.

Предисловие

1 РАЗРАБОТАН	АО «КазНИИСА»
2 ПРЕДСТАВЛЕН	Управлением сметных норм в строительстве Комитета по делам строительства и жилищно-коммунального хозяйства (ЖКХ) Министерства индустрии и инфраструктурного развития Республики Казахстан (МИИР РК)
3 УТВЕРЖДЕН И ВВЕДЕН В ДЕЙСТВИЕ	Приказом Комитета по делам строительства и ЖКХ МИИР РК от 10.08.2022 года № 162-НҚ
с 16.08.2022 года
4 ВВЕДЕН ВЗАМЕН	Руководящий документ в строительстве Республики Казахстан 8.01-14-2019 «Расчет сметных цен на строительные ресурсы»

Настоящий государственный норматив не может быть полностью или частично воспроизведен, тиражирован и распространен в качестве официального издания без разрешения ведомства уполномоченного органа в области архитектуры, градостроительства и строительства.

Мазмұны

1. Қолданылу саласы
2. Құрылыс материалдарына, бұйымдарына, конструкцияларына және жабдықтарына арналған сметалық бағаларды есептеу тәртібі.....	4
2.1 Жалпы ережелер	4
2.2-бөлім Құрылыс материалдарының, бұйымдарының, конструкциялары мен жабдықтарының сметалық номенклатурасын қалыптастыру	5
2.3-бөлім Құрылыс материалдары, бұйымдары, конструкциялары мен жабдықтары бағаларының мониторингі	5
2.4 Құрылыс материалдарының, бұйымдарының, конструкциялары мен жабдықтарының сметалық бағаларын есептеу	6
3.1 Жалпы ережелер	10
3.2 Сметалық тарифтік мөлшерлемелерді есептеу	11
3.3 Еңбек шығындарына арналған сметалық бағаларды есептеу	12
4. Құрылыс машиналарын, механизмдерін және автокөлік құралдарын пайдалануға арналған сметалық бағаларды есептеу тәртібі.....	13
4.1 Құрылыс машиналарын, механизмдерін және автокөлік құралдарын пайдалануға сметалық бағаларды есептеу жөніндегі жалпы ережелер	13
4.2 Машиналар мен механизмдерді пайдалануға арналған сметалық бағалар жинағының базалық номенклатурасын қалыптастыру	15
4.3 Машиналарды пайдалануға арналған шығындардың баптан кейінгі көрсеткіштерін есептеу	16
5. Құрылыс үшін жүктерді тасымалдау кезінде көлік шығыстарының шамасын есептеу тәртібі	27
5.1. Құрылыс үшін жүктерді тасымалдау кезінде көлік шығыстарының шамасын есептеу жөніндегі жалпы ережелер	27
5.2 Құрылыс материалдарын жеткізудің көлік схемалары.....	29
5.3 Құрылыс үшін жүктерді тасымалдауға сметалық бағаларды әзірлеу	30
6 Құрылыс үшін құрылыс ресурстары мен жүктерді тасымалдау жөніндегі қызметтерге сметалық бағалар жинақтарын қалыптастыру.....	34
6.1 Жалпы ережелер	34
А қосымшасы (міндетті)	37
Қазақстан Республикасы өңірлерінің тізбесі	37
Ә қосымшасы (міндетті)	42
Өңірлік коэффициентті есептеу	42
Б қосымшасы (міндетті)	43
Б.1 -кесте Құрылыс, арнайы құрылыс, жөндеу-құрылыс жұмыстарын, жабдықты монтаждау жөніндегі жұмыстарды, іске қосу-жөндеу жұмыстарын, құрылыс машиналары мен автокөлік құралдарын басқару кезінде тікелей айналысатын жұмысшылардың разрядтары бойынша және құрылыс, арнайы құрылыс, жөндеу-құрылыс жұмыстары мен жабдықты монтаждау жөніндегі жұмыстардың орташа разрядтары бойынша тарифтік коэффициенттер.....	43

Б.2 - кесте Монтаждау және іске қосу-жөндеу жұмыстарымен тікелей айналысатын инженерлік буын мамандарының санаттары бойынша тарифтік коэффициенттер.....	43
В қосымшасы (міндетті).....	44
Мердігерлік ұйымның тікелей байланысты шығыстары.....	44
құрылыс процестерін орындаумен және қызмет көрсетумен	44
Г қосымшасы (міндетті)	47
Г.1 -кесте Қалпына келтіру құнынан пайызбен толық қалпына келтіруге арналған амортизациялық аударымдардың нормалары.....	47
Г қосымшасы (міндетті)	55
Құрылыс машиналары мен автокөлік құралдары жұмысының жылдық режимінің көрсеткіштері	55
Д қосымшасы (міндетті).....	56
Машиналарды жөндеуге және оларға техникалық қызмет көрсетуге арналған жылдық шығындардың нормалары.....	56
Е қосымшасы (міндетті)	57
Тез тозатын бөліктердің нормативтік ресурсы (қызмет ету мерзімі)	57
Ж қосымшасы (міндетті).....	58
Температуралық аймақтар	58
К қосымшасы (міндетті).....	59
Құрылысқа арналған жүктерді тасымалдауға арналған сметалық бағаларды әзірлеуге арналған автокөлік құралдарының базалық номенклатурасы	59
Қ қосымшасы (міндетті).....	61
Үлгілік калькуляция № _____	61
Л қосымшасы (міндетті).....	63
Мүмкін көлік схемалары	63
М қосымшасы (міндетті).....	65
Тиеу-түсіру жұмыстарына сметалық бағаларды есептеуге арналған құрылыс материалдарының, бұйымдары мен конструкцияларының базалық номенклатурасы....	65
Н қосымшасы (міндетті)	66
Материалдарды алу көздері, қашықтығы және жеткізу тәсілдері туралы жиынтық ведомость.....	66
Ң қосымшасы (міндетті)	67
Таза массадан брутто массаға өтпелі коэффициенттер	67
П қосымшасы (міндетті)	81
Тиеу-түсіру жұмыстарына жұмсалған еңбек шығындарының нормалары және машиналарды пайдалану уақыты.....	81
Р қосымшасы (міндетті)	84
Р.1 кесте - Жүктердің номенклатурасы мен сыныптамасы	84
Р.2 кесте - Жүк сыныбы бойынша жүк көтергіштікті пайдалану коэффициенттері	84
Р.3 кесте - Жүк сыныбы бойынша жүк көтергіштікті пайдаланудың орташа коэффициенттері.....	84

С қосымшасы (міндетті).....	85
Жүктерді тасымалдауға арналған сметалық бағалар жинағының кестелік бөлігінің нысандары	85
Т қосымшасы (міндетті)	88
Борттық автомобильдер (I) және стандартты тенттермен жабдықталған фургон - автомобильдер, тіркемелер мен жартылай тіркемелер, жылжымалы құрамнан (II) алынбай түсірілетін (тиелетін) әмбебап контейнерлер үшін автокөлік құралдарының тиеуге және түсіруге арналған бос тұру уақытының нормасы	88
Өзі аударатын автомобильдер мен әртүрлі мақсаттағы автомобиль-цистерналар үшін тиеуге немесе түсіруге арналған уақыт нормасы	88
У қосымшасы (міндетті)	89
Құрылыстағы баға белгілеу және сметалар бойынша мемлекеттік нормативтік құжаттарға шифр беру қағидалары	89
Сметалық нормалар мен ресурстарға шифр беру қағидалары.....	90
Құрылыс материалына шифр құрудың мысалы	
Ресурстар шығысының элементтік сметалық нормасына шифр құрудың мысалы	
Ұ қосымшасы (міндетті)	92
Кесте Ұ.3 - Сметалық тарифтік мөлшерлемелері	92
Кесте Ұ.4 - Машиналар мен механизмдерді пайдалануға арналған сметалық бағалар...	92

**БЕЛГІ ҮШІН
ДЛЯ ЗАМЕТОК**

БАҒА БЕЛГІЛЕУ ЖӘНЕ СМЕТАЛАР ЖӨНІНДЕГІ НОРМАТИВТІК ҚҰЖАТТАР
ҚҰРЫЛЫС РЕСУРСТАРЫНА АРНАЛҒАН СМЕТАЛЫҚ БАҒАЛАРДЫҢ ЖӘНЕ
ҚҰРЫЛЫС ҮШІН ЖҮКТЕРДІ ТАСЫМАЛДАУҒА АРНАЛҒАН СМЕТАЛЫҚ
БАҒАЛАРДЫҢ ЕСЕБІ ЖӨНІНДЕГІ ӘДІСТЕМЕЛІК ҰСЫНЫМДАР
METHODOLOGY GUIDELINES FOR THE CALCULATION OF ESTIMATE PRICES
FOR CONSTRUCTION RESOURCES AND ESTIMATE PRICES FOR THE
TRANSPORTATION OF GOODS FOR CONSTRUCTION

Енгізу күні 2022-08-16

Құрылыс ресурстарына арналған сметалық бағалардың және құрылыс үшін жүктерді тасымалдауға арналған сметалық бағалардың есебі жөніндегі әдістемелік ұсынымдар

1. Қолданылу саласы

1.1 Құрылыс үшін құрылыс ресурстарына арналған сметалық бағалардың және жүктерді тасымалдауға арналған сметалық бағалардың есебі жөніндегі әдістемелік ұсынымдар (бұдан әрі – Әдістемелік ұсынымдар) «Қазақстан Республикасындағы сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі туралы» 2001 жылғы 16 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 20-бабының 23-16) тармақшасына сәйкес әзірленді және құрылыста баға белгілеу саласындағы мамандандырылған ұйымның қолдануына арналған.

1.2 Осы Әдістемелік ұсынымдар:

- құрылыс материалдарына, бұйымдарына, конструкциялары мен жабдықтарына;
- құрылыстағы еңбек шығындарына;
- құрылыс машиналарын, механизмдерін және автокөлік құралдарын пайдалануға;
- құрылыс үшін жүктерді тасымалдау кезіндегі көлік шығындарының шамасына арналған сметалық бағаларды есептеу тәртібін белгілейді.

1.3 Құрылыс үшін құрылыс ресурстарына арналған сметалық бағалар жаңа ғимараттар мен құрылыстарды салудың, бұрыннан барларын реконструкциялаудың, кеңейтудің, жаңғыртудың және күрделі жөндеудің, кәсіпорындарды техникалық қайта жарақтандырудың сметалық құнын айқындау кезінде қолданылады.

1.4 Басшылық құжатта келесі ұғымдар қолданылады:

1) автокөлік құралы – құрылыс алаңына құрылыс материалдарын, бұйымдарын, конструкциялары мен жабдықтарын жеткізу үшін, топырақ пен құрылыс қоқыстарын тасымалдау үшін, машиналарды орнын ауыстыру үшін пайдаланылатын технологиялық автокөлік (мысалы: автомобильдер, тіркемелер, жартылай тіркемелер);

2) ағымдағы сметалық бағалар – құрылыс ресурстарының есептік кезеңге арналған сметалық бағалары;

3) амортизациялық аударымдар – олардың тозуын өтеу үшін машиналар мен механизмдер құнының бір бөлігінің аударымдары;

4) баға мониторингі – құрылыс материалдарына, бұйымдарына, конструкцияларына және жабдықтарына босату бағалары мен өнім берушілердің бағаларын арнайы ұйымдастырылған жүйелі тіркеу;

5) базалық кәсіпорын - өздері өндіретін немесе жеткізетін құрылыс материалдары мен жабдықтары бойынша баға мониторингі үшін репрезентативтік іріктелген материалдық ресурстарды беруші (өндіруші) кәсіпорын;

6) босату бағасы – құрылыс нарығының субъектілерінен прайс-парақ, коммерциялық ұсыныс түрінде не тікелей сұрау салу немесе өзге де жалпыға қолжетімді ақпарат

Ресми басылым

негізінде өзге де тәсілмен алынған ақпарат негізінде тіркелген баға;

7) біліктілік санаты (разряды) – орындалатын жұмыстардың күрделілігін көрсететін, жұмыскердің біліктілігіне қойылатын талаптар деңгейі;

8) бір жұмыскердің орташа айлық номиналды жалақысы – Қазақстан Республикасының Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігі Ұлттық статистика бюросы басшысының 2021 жылғы 23 қыркүйектегі №20 бұйрығымен бекітілген (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 28 қыркүйекте № 24531 болып тіркелген) «Еңбек жөніндегі есеп» 1-Т статистикалық нысаны бойынша есептелген жалақы қорының сомасын жұмыскерлердің нақты санына және есепті кезеңдегі айлар санына бөлу арқылы айқындалған бір жұмыскердің жалақы мөлшері;

9) еңбекке ақы төлеу – Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне және Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілеріне, сондай-ақ келісімдерге, еңбек, ұжымдық шарттарға және жұмыс берушінің актілеріне сәйкес жұмыскерге еңбегі үшін сыйақының міндетті төлемін жұмыс берушінің қамтамасыз етуіне байланысты қатынастар жүйесі;

10) еңбек қатынастары – Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасында, келісімдерде, еңбек, ұжымдық шарттарда және жұмыс берушінің актілерінде көзделген құқықтар мен міндеттерді жүзеге асыру кезінде жұмыскер мен жұмыс берушінің арасында туындайтын қатынастар;

11) есеп айырысу кезеңі (тоқсан, жыл) – кезекті кезеңге (тоқсан, жыл) құрылыс ресурстары мен жүктерді тасымалдау жөніндегі көрсетілетін қызметтердің сметалық бағаларын есептеу жүргізілетін кезең;

12) жалақы – жұмыскердің біліктілігіне, орындалатын жұмыстың күрделілігіне, санына, сапасына және жағдайларына қарай еңбегі үшін төленетін сыйақы, сондай-ақ өтемақы және ынталандыру сипатындағы төлемдер;

13) құрылыс ресурстары – жұмысшылар мен машинистердің еңбек шығындары, құрылыс машиналары мен механизмдерді пайдалану уақыты, құрылыс материалдары, бұйымдар мен конструкциялар, жабдықтар;

14) құрылыс ресурстарының сыныптауышы – құрылыста пайдаланылатын материалдардың, бұйымдардың, конструкциялардың, инженерлік және технологиялық жабдықтардың, құрылыс машиналарының, механизмдердің және автокөлік құралдарының атаулары мен кодтарының жүйелендірілген жиынтығын білдіретін ресми құжат;

15) құрылыстағы баға белгілеу саласындағы мамандандырылған ұйым (бұдан әрі – Мамандандырылған ұйым) – сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі саласындағы уәкілетті орган ведомствосының қарамағындағы заңды тұлға;

16) механикаландырылған процестерді орындауға және оларға қызмет көрсетуге байланысты құрылыс машиналары мен автокөлік құралдарын басқаратын ұйым – машиналар мен механизмдерді тікелей пайдалануды, жөндеуді және оларға техникалық қызмет көрсетуді жүзеге асыратын заңды тұлға, дара кәсіпкер;

17) машиналар – құрылыс машиналары, автокөлік құралдары, механикаландырылған құрал;

18) машиналардың үлгі өлшемдік тобы – негізгі техникалық сипаттамасы (параметрі) бойынша бір топқа біріктірілетін, осы мақсаттағы әртүрлі модельдер (маркалар) машиналарының жиынтығы;

19) машинаның пайдалы қызмет етуінің нормативтік мерзімі – машинаның қызмет етуінің нормативтік мерзіміне сәйкес келетін оның функционалдық мақсаты бойынша пайдалану кезеңі;

20) машинаның жылдық жұмыс режимі – машинаның нормативтік қызмет ету мерзімі ішінде машина сағатымен өлшенетін, бір жылдағы орташа жұмыс уақыты;

21) механизм – қозғалтқышы жоқ еңбек құралы (мысалы: қол шығыры, таль, төсенімдер, мүкәммалдық құрылыс сатылары, көп рет пайдаланылатын мүкәммалдық қалып, қол домкраттары);

22) механикаландырылған құрал – сыртқы энергия көзінен жұмыс істейтін қозғалтқыштармен жабдықталған және құрылысшы жұмысшы өндірістік операцияларды орындау кезінде пайдаланатын құрал;

23) қайта орналастыру – машинаны монтаждау (қажет болған кезде) және машинаны бөлшектеу және тиеу-түсіру операцияларын орындау шығындарын қоса алғанда, машинаны механикаландыру базасынан құрылыс алаңына (немесе бір құрылыс алаңынан басқа құрылыс алаңына) және кері қарай ауыстыру;

24) өндірушінің (өнім берушінің) бағасы – сауда жеңілдігін (бар болса) шегере отырып, құрылыс нарығының субъектілерінен прайс-парақ, коммерциялық ұсыныс түрінде не тікелей сұрау салу негізінде немесе жалпыға қолжетімді ақпарат көздерінен өзге тәсілмен алынған ақпарат негізінде тіркелген баға;

25) өңірлік коэффициент – нақты өңірдің ең төмен күнкөріс деңгейі шамасының ең төмен күнкөріс деңгейінің республикалық орташа мәніне арақатынасы;

26) өтемақы төлемдері – жұмыстың ерекше режимі мен еңбек жағдайларына, жұмысынан айрылуына, жұмыскерлерге еңбек міндеттерін немесе Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген өзге де міндеттерді орындауына байланысты шығындарды өтеуге байланысты ақшалай төлемдер, сондай-ақ жұмыскерлерді немесе еңбек қатынастарында тұрмайтын өзге де адамдарды кәсіптік даярлауға, қайта даярлауға және біліктілігін арттыруға байланысты төлемдер;

27) ресми статистикалық ақпарат – статистикалық жұмыстар жоспарына сәйкес мемлекеттік статистика органдары қалыптастыратын статистикалық ақпарат;

28) сметалық баға – қабылданған өлшем бірлігіне есептеу жолымен белгіленген, құрылыс материалдарының, бұйымдарының, конструкцияларының, жабдықтарының, машиналар мен механизмдерді пайдаланудың, сондай-ақ құрылыс үшін жүктерді тасымалдау жөніндегі көрсетілетін қызметтердің құны туралы аумақтық бөліністе біріктірілген жиынтық ақпарат;

29) тарифтік жүйе – еңбекке ақы төлеу жүйесінің бір түрі, онда жұмыскерлердің жалақысы тарифтік мөлшерлемелер (айлықақылар) және тарифтік кестелер негізінде сараланып айқындалады;

30) тарифтік кесте – орындалатын жұмыстардың күрделілік және жұмыскерлердің біліктілік белгісі бойынша саралауды көздейтін тарифтік разрядтар мен тарифтік коэффициенттер жиынтығы;

31) тарифтік коэффициент – тиісті тарифтік-біліктілік разрядының тарифтік мөлшерлемесінің бірінші тарифтік-біліктілік разрядының тарифтік мөлшерлемесіне арақатынасы;

32) тарифтік мөлшерлеме (айлықақы) – жұмыскердің уақыт бірлігі ішінде белгілі бір күрделіліктегі (біліктіліктегі) еңбек міндеттерін орындағаны үшін еңбегіне ақы төлеудің тіркелген мөлшері;

33) тарифтік разряд – жұмыстың күрделілік деңгейі және осы жұмысты орындау үшін қажетті біліктілік деңгейінің көрсеткіші;

34) технологиялық үзілістер – өндіріс пен еңбекті дұрыс ұйымдастыру жағдайларында орындалатын өндірістік процестің өзіндік ерекшеліктерінен туындаған нормаланатын уақыт шығындары;

35) Сметалық пайда - құрылыстың сметалық құнының нормативтік бөлігі болып табылатын, мердігер ұйымды дамытуға, оның жұмыскерлерін қосымша материалдық ынталандыруға, міндетті салықтар мен төлемдерді төлеуді қоса алғанда, жұмыстардың өзіндік құнына жатқызылмайтын шығыстарды жабуға арналған қаражат сомасы. Сметалық пайда нормативі құрылыстағы жұмыстардың түрлеріне байланысты қолданылады және пайызбен көрсетіледі;

36) сметалық номенклатура – құрылыс ресурстарына сметалық бағалар жинақтарын қалыптастыруға арналған құрылыс материалдарының, бұйымдарының, конструкцияларының және жабдықтарының номенклатурасы;

37) материалдық ресурстар – құрылыс материалдары, бұйымдары, конструкциялары;

38) жабдық – ғимараттар (құрылыстар) объектілерінің технологиялық және инженерлік жабдығы;

39) үйлердің (ғимараттардың) инженерлік жабдықтары – адамдардың тұруына (тұрмысына), еңбек қызметіне (болуына) қолайлы жағдай жасайтын, материалдық құндылықтардың сақталуын қамтамасыз ететін, сондай-ақ технологиялық жабдықтар мен өндірістік процестерді инженерлік қамтамасыз ететін инженерлік жүйелер мен техникалық құрылғылар кешені. Ғимараттардың (құрылыстардың) инженерлік жабдықтары сумен жабдықтау (суық және ыстық), кәріз, жылыту, желдету, ауаны баптау, газбен жабдықтау құрылғыларын, электр жабдықтары, көтергіш-көлік құрылғыларын (лифттер, эскалаторлар, траволаторлар және басқа да жабдықтар), қоқысты шығару, шаң жинау, өрт сөндіру, сигнал беру, телефон, радиофикация құралдарын және ішкі абаттандырудың басқа да түрлерін қамтиды

40) технологиялық жабдық – технологиялық жабдық – нәтижесінде энергия өндірілетін, жартылай фабрикат, дайын өнім өндірілетін немесе олардың орын ауыстыруы қамтамасыз етілетін әртүрлі технологиялық процестерді орындайтын технологиялық желілер, станоктар, қондырғылар, аппараттар, машиналар, механизмдер, аспаптар және басқа да құрылғылар, сондай-ақ технологиялық процестерді басқаруды автоматтандыруды қамтамасыз ететін, оларға ілеспе процестер, байланыс және бақылау функциялары; технологиялық процесті жүргізуді және технологиялық жабдықтың жұмысын қамтамасыз ететін санитариялық-техникалық жабдық; негізгі жабдықпен жиынтықта жеткізілетін орамалы құбыржолдар, құбыр арматурасы, металл конструкциялары, пайдаланылатын өндірістік мақсаттағы кәсіпорындардың көлік шаруашылығының жылжымалы құрамына жататын көлік құралдары (жүктерді темір жолдар арқылы тасымалдауға арналған жылжымалы құрам, автомобиль көлік құралдары және өзге де көлік құралдары); жабдыққа қосалқы бөлшектер;

41) монтаждауды талап ететін жабдық – оның жекелеген бөліктерін жинап, іргетастарға немесе тіректерге орнатқаннан кейін ғана қолданысқа енгізілетін жабдық;

42) монтаждауды талап етпейтін жабдық – оны іске қосу үшін тіректерге немесе іргетастарға орнатуды талап етпейтін жабдық (оның ішінде құрастыруды қажет ететін) (мысалы: бос тұрған станоктар, баспақтар, қозғалтқыштар, медициналық жабдықтар, аспаптар).

2. Құрылыс материалдарына, бұйымдарына, конструкцияларына және жабдықтарына арналған сметалық бағаларды есептеу тәртібі

2.1 Жалпы ережелер

Құрылыс материалдарының, бұйымдардың, конструкциялардың және жабдықтардың сметалық бағалары құрылыс-монтаждау жұмыстарының сметалық құнын айқындау үшін қолданылады. Құрылыс материалдарына, бұйымдарына, конструкцияларына және жабдықтарына арналған сметалық бағаларды есептеу тәртібі мынадай кезеңдерден тұрады:

құрылыс материалдарының, бұйымдарының, конструкциялары мен жабдықтарының сметалық номенклатурасын қалыптастыру.

құрылыс материалдары, бұйымдары, конструкциялары мен жабдықтары бағаларының мониторингі.

құрылыс материалдарының, бұйымдарының, конструкциялары мен жабдықтарының сметалық бағаларын есептеу.

құрылыс материалдарының, бұйымдарының, конструкциялары мен жабдықтарының сметалық бағасының жинағын қалыптастыру.

2.2-бөлім Құрылыс материалдарының, бұйымдарының, конструкциялары мен жабдықтарының сметалық номенклатурасын қалыптастыру

2.2.1 Құрылыс материалдарының, бұйымдарының, конструкцияларының (бұдан әрі – материалдық ресурстар) және жабдықтардың сметалық номенклатурасы Құрылыс ресурстарының сыныптауышына (бұдан әрі - Сыныптауыш) сәйкес қалыптастырылады және өзектендіріледі.

2.2.2 Сметалық-нормативтік базаға және Ағымдағы деңгейде Материалдық ресурстар мен жабдықтарға сметалық бағалар сыныптауышы мен жинағында жоқ Материалдық ресурстар мен жабдықтарға сметалық бағалар сыныптауышына енгізу мынадай әдістермен жүргізіледі:

мамандандырылған ұйым өндірушілерге (өнім берушілерге) баға және техникалық ақпарат беру туралы сұрау салумен жүгінеді;

өндіруші (өнім беруші) мамандандырылған ұйымға баға және техникалық ақпараты бар материалдық ресурстарды, жабдықтарды енгізу туралы сұрау салуды (техникалық сипаттамалары егжей-тегжейлі сипатталған каталогтар, сәйкестік сертификаттары, сынақ хаттамалары) жібереді;

мамандандырылған ұйым құрылыс материалдарын жеткізушілерден сұхбат алуды жүргізеді;

2.2.3 Сметалық-нормативтік базадан материалдық ресурстарды (жабдықтарды) алып тастау үшін өнім беруші не мамандандырылған ұйым сәулет, қала құрылысы және құрылыс істері жөніндегі уәкілетті органға себептерін негіздей отырып сұрау салу жібереді.

2.3-бөлім Құрылыс материалдары, бұйымдары, конструкциялары мен жабдықтары бағаларының мониторингі

2.3.1 Құрылыс материалдары, бұйымдары, конструкциялары мен жабдықтары бағаларының мониторингі құрылыстағы сметалық-нормативтік базаны материалдық ресурстар мен жабдыққа ағымдағы сметалық бағалармен қамтамасыз ету мақсатында жүргізіледі.

2.3.2 Материалдық ресурстар мен жабдықтар бойынша баға мониторингі тоқсан сайын жүргізіледі.

2.3.3 Материалдық ресурстар мен жабдықтар бойынша баға мониторингін ұйымдастыру және жүргізу мынадай негізгі кезеңдерден тұрады:

1) ақпараты бойынша материалдық ресурстар мен жабдықтардың бағаларына байқау жүргізілетін базалық кәсіпорындар тізбесін қалыптастыру және өзектендіру;

2) Қазақстан Республикасының өңірлері мен аумақтық аймақтары бойынша материалдық ресурстар мен жабдықтардың бағасы туралы ақпаратты жинау және өңдеу. Өңірлер мен аумақтық аймақтардың тізбесі А қосымшасында берілген.

2.3.4 Құрылыстағы материалдық ресурстар мен жабдықтар бағаларының мониторингі үшін базалық кәсіпорындар тізбесіне (бұдан әрі – тізбе) енгізу үшін кәсіпорындарды іріктеу мынадай қағидаттарды пайдалана отырып жүргізіледі:

1) ауқымдылығы - тізбеге меншік нысанына және ұйымдық-құқықтық нысанына қарамастан өндіруші кәсіпорындар (өнім берушілер) енгізіледі;

2) типтілік - Құрылыс ресурстарының сыныптауышына сәйкес құрылыста пайдаланылатын өндірілетін және тұтынылатын материалдық ресурстар мен жабдықтардың типтік (негізгі) номенклатурасы бар өндіруші кәсіпорындар (өнім берушілер);

3) анықтық - өнім беруші кәсіпорындардың (өндірушілер) құрылыс нарығына жеткізілетін (өндірілетін) материалдық ресурстардың, жабдықтардың бағасы мен техникалық сипаттамалары туралы дұрыс ақпарат беруге әзірлігі.

4) өндіруші кәсіпорындар (өнім берушілер) жеткізетін (өндіретін) материалдық ресурстар мен жабдықтар өнімнің қауіпсіздік талаптарына сәйкестігін растайтын ілеспе

құжаттамамен (сәйкестік сертификаты, сәйкестік туралы декларация, техникалық немесе нормативтік құжаттама) қамтамасыз етіледі.

2.3.5. Баға ақпаратын жинау және оны кейіннен өңдеу үшін ыңғайлы түрге келтіру өндіруші кәсіпорындар (өнім берушілер) бұқаралық ақпарат құралдарында ұсынатын немесе жариялайтын материалдық ресурстар мен жабдықтардың бағалары туралы прайс-парақтар мен басқа да қолжетімді ақпарат негізінде жүзеге асырылады.

Өндірушілердің (өнім берушілердің) бағасы теңгемен көрсетілуі тиіс. Шетелдік өндірушілердің баға ақпараты шетел валютасында пайдаланылған жағдайда баға Қазақстан Республикасы Ұлттық валютасының баға ақпаратын алған күні Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі белгілеген шетел валюталарына ресми бағамы бойынша теңгемен қайта есептеледі.

2.3.6. Баға ақпаратын өңдеу кіріс ақпаратында бақыланатын оқиғаның белгілерін анықтау және нәтижелерді бұрмалайтын кездейсоқ деректерді есептен шығару мақсатында жүргізіледі.

2.3.7. Нәтижелерді бұрмалайтын кездейсоқ деректерді есептен шығару үшін өндірушілер (өнім берушілер) бағасының орташа арифметикалық ішінара жиынтықтан орташа квадраттық ауытқуы мына (2.3.1) формула бойынша есептеледі:

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (\sigma_i - \sigma_{op.})^2}{n}} \quad (2.3.1)$$

мұндағы:

σ – өндірушілер (өнім берушілер) бағасының орташа квадраттық ауытқуы;

σ_i – есеп айырысу кезеңі ішінде i -ші өндірушінің (өнім берушінің) материалдық ресурсының (жабдығының) бағасы;

$\sigma_{op.}$ – материалдық ресурсты (жабдықты) өндірушілер (өнім берушілер) бағасының орташа арифметикалық мәні;

n – материалдық ресурсқа (жабдыққа) баға ұсынған өндірушілер (өнім берушілер) саны.

Материалдық ресурстар (жабдықтар) бойынша орташа арифметикалық іріктемелі жиынтықтан екі еселенген орташа квадраттық ауытқуға ($\pm 2\sigma$) ауытқумен баға көрсеткіштері қате деректер болып табылады және орташа босату бағалары есебінен алып тасталады.

Бастапқы деректерде кездейсоқ мәндерді алып тастағаннан кейін материалдық ресурсты (жабдықты) өндірушілер (жеткізушілер) бағасының орташа арифметикалық мәнін есептеу қайта орындалады.

2.4 Құрылыс материалдарының, бұйымдарының, конструкциялары мен жабдықтарының сметалық бағаларын есептеу

2.4.1 Құрылысқа арналған құрылыс материалдары мен жабдықтарына арналған ағымдағы деңгейдегі сметалық бағалар құрылыс алаңының франко-объект маңындағы қоймасы айқындалады және белгіленген өлшем бірлігіне құнның мынадай элементтері кіреді:

1) материалдық ресурстардың, қосалқы бөлшектердің (жабдық үшін), ыдыстың, орамның және деректеменің құнын ескере отырып, жабдықтың құнын қамтитын орташа босату бағасы;

2) көлік шығыстары;

3) дайындау-қойма шығыстары;

4) кедендік баждар мен салықтар (қажет болған жағдайда).

2.4.2 Құрылыстың сметалық құнын айқындау кезінде объект маңындағы қойма ретінде құрылысты ұйымдастыру жобасында көзделген мыналар қабылданады:

- ашық сақталатын материалдар үшін – оларды объект (ғимарат, құрылыс) құрылысы аумағында орналастыру үшін пайдаланылатын алаң;

- қалған материалдар үшін – осы объект (ғимарат, құрылыс) үшін оларды сақтау қоймасы (қаттастыра жинау орны).

2.4.3 Материалдық ресурстардың (жабдықтардың) сметалық бағаларын есептеу мынадай негізгі кезеңдерден тұрады:

1) орташа босату бағасын есептеу (Борт.);

2) тасымалдау шығындарын және дайындау – қойма шығыстарын ескере отырып, сметалық бағаның есебі.

2.4.4 Кезекті есеп айырысу кезеңіне (жылға, тоқсанға) арналған материалдық ресурстар (жабдықтар) сметалық бағаларды есептеу мына (2.4.1) формула бойынша жүргізіледі:

$$B_{\text{см}} = (B_{\text{орт}} + Ш_{\text{к}}) \times K_{\text{дк}}, \quad (2.4.1)$$

мұндағы:

$B_{\text{см}}$ – сметалық баға;

$B_{\text{орт}}$ – орташа босату бағасы;

$Ш_{\text{к}}$ – кезекті есеп айырысу кезеңіне материалдық ресурсты (жабдықты) тасымалдау бойынша көлік шығыстары;

$K_{\text{дк}}$ – дайындау-қойма шығыстарын ескеретін коэффициент.

2.4.5 Кезекті есеп айырысу кезеңіне (жылына) есептік орташа босату бағасы (Борт.) келесі (2.4.2) формула бойынша орташа АЕК индексін ескере отырып арифметикалық шама ретінде айқындалады

$$B_{\text{орт}} = \frac{\sum_{i=1}^n B_{\theta i}}{n} \times K_{\text{ж}} \quad (2.4.2)$$

мұндағы:

$B_{\text{орт.}}$ – кезекті есеп айырысу кезеңіне (жылға) орташа босату бағасы (орташа арифметикалық);

$B_{\theta i}$ – есеп айырысу кезеңі ішінде i -ші өндірушінің (өнім берушінің) бағасы;

n – материалдық ресурсқа (жабдыққа) баға ұсынған өндірушілердің (өнім берушілердің) саны;

$K_{\text{ж}}$ - құрылыс материалдарының, бұйымдарының, конструкцияларының және инженерлік жабдықтардың номенклатурасына (бұдан әрі – Номенклатура) сәйкес материалдық ресурстар (жабдықтар) тобы үшін жеңілдіктің коэффициенті;

2.4.6 Өңір аумағында өндірісі жоқ бетон бұйымдары, құрама темірбетон бұйымдары мен конструкциялары, болат конструкциялары бойынша орташа босату бағасы оларды дайындаушы зауыттан жүк тасымалдары үшін ашық осы өңірдегі теміржол станциясына жеткізуді ескере отырып, ұтымды логистикаға (межелі франко-вагон станциясы) сүйене отырып есептеледі.

2.4.7 Материалдық ресурстарға (жабдыққа) есеп айырысу кезеңінің орташа босату бағалары өңірлер (аумақтық аймақтар) бөлінісінде жеңілдіктің коэффициентін қолдана отырып, мониторингке қатысатын өндірушілердің (өнім берушілердің) салыстырмалы бағаларын орташаландырумен айқындалады.

2.4.8 Көлік шығыстары құрылыс үшін жүктерді тасымалдауға арналған сметалық бағаларды қолдана отырып, өнім берушінің қоймасынан объект маңындағы қоймаға дейінгі орташа қашықтыққа жеткізу құнын есептеу арқылы материалдық ресурстарға, жабдыққа арналған сметалық бағаларға енгізіледі.

Кенді емес материалдар үшін тасымалдаудың орташа қашықтығы ұтымды логистикаға сүйене отырып, олардың әкімшілік-аумақтық тиесілігіне қарамастан, қалыптасқан көлік схемалары бойынша, өңір (аумақтық аймақ) орталығына жақын карьерлерден облыс орталығына, Нұр-Сұлтан, Алматы, Шымкент қалаларына дейін айқындалады.

2.4.9 дайындау-қойма шығыстары 2.4.1-кесте бойынша Франко-объект маңындағы қойманың материалдық ресурстары мен жабдықтарының құнынан пайызбен қабылданады

2.4.1-кесте- Материалдық ресурстардың түрлері бойынша дайындау-қойма шығыстарының нормалары

Материалдар топтарының атауы	материалдар сыныптаушы бойынша шифрі	құнынан %-ы
1	2	3
1 Кенсіз материалдар (шағыл тас, құм, қиыршық тас қоспалары)	211201-211206, 211301-211302, 211401-211402, 211501, 211601-211603, 212601	2,98
2 Цемент және құрғақ қоспалар (желімді, сылақты, тегістейтін, оқшаулағыш және т. б.)	216101, 216102, 216103, 231401, 232501-232504, 233401, 234502, 234601, 234701, 235301-235303, 236103	2,01
3 Қоспалар мен ерітінділер (бетон, ерітінді, асфальтбетон)	212101, 212102, 212401, 212402, 212501-212503	1,6
4 Металл илегі, металл конструкциялар мен бұйымдар	214101-214108, 214201-214215, 214301, 214302, 214401-214404, 222501-222529, 224101-224104, 241101-241121, 241401-241415, 241501-241518, 241601-241609	0,45
5 Тақта және табақ материалдары (қаптау тақтайшалары, СТТ, СЖТ табактары, гипсокартон, шыны, ламинат және т. б.)	213306-213309, 215301-215305, 217401, 217402, 217501-217505, 222528, 224201-224203, 231201-231204, 231301, 231302, 232101, 232102, 232201, 232202, 232401, 233201-233204, 234101-234104, 255101, 255102, 255201-255203	2,62
6 Даналы материалдар (тастар, кірпіштер, бетон және жеңіл бетон блоктар)	211701, 213101-213103, 213201, 213301-213305	3,13
7 Битум, битум эмульсиялары	216201, 235201	3,49
8 Өзге де материалдар, бұйымдар мен конструкциялар		1,2
9 Жабдықтар	51	0,72

2.4.10 Өртүрлі сауда маркаларының инженерлік жабдығын сәйкестендіруге мүмкіндік беретін сапа өлшемдері мен көрсеткіштерін регламенттейтін стандарттау жөніндегі нормативтік-техникалық құжат болмаған кезде мұндағы инженерлік жабдықтың атауы сауда маркалары мен брендтеріне «тип» сілтемесімен келтіріледі.

2.4.11 Жекелеген материалдық ресурстарға баға ақпараты болмаған кезде босату бағаларын қалыптастыру индекстік әдіспен, сондай-ақ біртекті топқа кіретін материалдық ресурстардың (жабдықтардың) сметалық бағалары негізінде жүзеге асырылады.

2.4.12 Ағымдағы тоқсандағы материалдар, бұйымдар мен конструкцияларға, инженерлік жабдықтарға бағалардың өзгеру индексі ескере отырып, босату бағасы мынадай формула бойынша айқындалады:

$$B_{\text{бос } n} = B_{\text{бос } n-1} \times \left(1 + \frac{I_m}{100}\right), \quad (6.1.1)$$

мұнда:

$B_{\text{бос } n}$ – ағымдағы тоқсанға арналған материалдарды босату бағасы;

$B_{\text{бос } n-1}$ – алдыңғы тоқсанға арналған материалдарды босату бағасы;

I_m – тоқсан үшін босату бағасының өзгеру индексі;

2.4.13 Орташа сату бағасын ($B_{\text{орт}}$) есептеу есептік-талдамалық әдістермен (мысалы, есептеу) жүзеге асырылуы мүмкін.

2.4.14 2.4.15 және 2.4.16-тармақтарда көрсетілгендерді қоспағанда, материалдық ресурстар мен жабдыққа сметалық бағаларды есептеу Қазақстан Республикасының өңірлері бойынша орындалады.

2.4.15 Қазақстан Республикасының барлық өңірлері үшін бірыңғай материалдық ресурстарға (жабдыққа) арналған сметалық бағалар есептеледі:

металл илек және металдан жасалған бұйымдар;

жалпы құрылыс жұмыстарына арналған жалпы мақсаттағы материалдар мен бұйымдар;

металл конструкциялар;

ойықтарды толтыруға арналған конструкциялар мен бұйымдар,

шатыр жабындары мен жабындылардың конструкциялары мен бұйымдары,

қасбеттерді қаптауға арналған материалдар мен бұйымдар,

ішкі безендіруге арналған материалдар мен бұйымдар,

еден жабындарына арналған материалдар мен бұйымдар,

жылу оқшаулағыш, гидрооқшаулағыш материалдар мен бұйымдар,

лак-бояу материалдары,

инженерлік жүйелерге арналған материалдар мен бұйымдар (болат құбырлар мен фитингтер; полимерлік және ілеспе материалдар; шыны талшықпен арматураланған шыны пластик және пластикалық құбырлар мен фитингтер; қапталған құбырлар мен фитингтер; шойын құбырлар мен фитингтер; түсті металдардан жасалған құбырлар мен фитингтер; құбырлар, құбыр тораптары, бекіткіштер; хризотил цемент құбырлары; паронитті төсемдер; манжеттер; қорғаныш манжеттерінің жабындысы; құбыр арматурасы, құбыр өткізгіштер, сумен жабдықтау, кәріз, жылумен жабдықтау, газбен жабдықтау жүйелеріне арналған материалдар мен бұйымдар),

желдету және ауа баптау жүйелеріне арналған материалдар мен бұйымдар;

электрмен жабдықтауға және электр жарығына арналған материалдар, бұйымдар және конструкциялар;

әлсіз ток жүйелерінің материалдары мен бұйымдары;

автомобиль және темір жолдар, метрополитендер мен тоннельдерге арналған материалдар мен бұйымдар;

жол жүрісін ұйымдастыру құралдары;

жол белгілері, жол белгілеріне тіреулер;

жол белгісі, тактильді-визуалды белгілеу материалдары;

автомобиль жолдарына арналған материалдар;

электр беру желілерінің, электр көлігінің байланыс желілерінің, байланыс құрылыстарының материалдары мен бұйымдары;

жару және тау-кен қазу жұмыстарына арналған материалдар мен бұйымдар;

аумақты абаттандыруға және көгалдандыруға арналған материалдар мен бұйымдар;

балалар мен спорт алаңдарына арналған материалдар мен бұйымдар.

2.4.16 Өңір ішіндегі аумақтық аймақтарға бөлуді ескере отырып, материалдық ресурстарға сметалық бағаларды есептеу мыналар бойынша орындалады:

кенсіз құрылыс материалдары және тау-кен өнеркәсібі өнімдері,

қолдануға дайын бетондар, ерітінділер,

асфальтбетонды қоспалар,

ұсақ даналы бұйымдар,

құрама темірбетон конструкциялар және іргетастарға арналған бұйымдар,

құрама темірбетон конструкциялар және қабырғаларға, бағандарға, ригельдерге арналған бұйымдар,

құрама темірбетон конструкциялар және жабындардың, аражабындардың бұйымдары,

құрама темірбетон конструкциялар және сатылардың, балкондардың, лоджиялардың бұйымдары,

бетон және темірбетон конструкциялар және сумен жабдықтау мен кәрізге арналған бұйымдар,

бетон және темірбетон конструкциялар мен коммуникацияларды төсеуге арналған бұйымдар,

темірбетон конструкциялар және көпірлерге арналған бұйымдар,

темір-бетон конструкциялары мен темір жолдарға арналған бұйымдар., метрополитендер мен тоннельдер;

бетон төсеуге арналған материалдар мен бұйымдар.

3 Құрылыстағы еңбек шығындарына сметалық бағаларды есептеу тәртібі

3.1 Жалпы ережелер

3.3.1 Құрылыста қолданылатын еңбекке ақы төлеу жүйесінің негізі қызметкерлердің өздері орындайтын жұмыстардың күрделілігі бойынша біліктілігі мен еңбегіне ақы төлеудің сәйкестігін қамтамасыз ететін тарифтік жүйе болып табылады

3.1.2 Тарифтік жүйемен біліктілік санаттары (разрядтары) бойынша тарифтік мөлшерлемелер және тарифтік коэффициенттер белгіленеді.

Құрылыста орындалатын жұмыстарды қызметкерлердің күрделілігі мен біліктілігі белгісі бойынша саралау сегіз разрядты тарифтік кесте бойынша жүзеге асырылады.

3.1.3 Қызметкерлерге қойылатын біліктілік талаптары мен белгілі бір жұмыс түрлерінің күрделілігі еңбек жөніндегі уәкілетті мемлекеттік орган бекітетін жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің Бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы, жұмысшы кәсіптерінің тарифтік-біліктілік сипаттамалары, басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы негізінде белгіленеді.

3.1.4 Еңбек (уақыт, өндірім, еңбекті қажетсінуі, қызмет көрсету, саны) нормалары еңбек шығындарының өлшемі болып табылады және тиісті біліктілігі бар қызметкер үшін техниканың, технологияның, өндіріс пен еңбекті ұйымдастырудың қол жеткізілген деңгейіне сәйкес белгіленеді.

3.1.5 Еңбекке ақы төлеу жүйесі еңбек, ұжымдық шарттардың талаптарында және (немесе) жұмыс берушінің актілерінде айқындалады

3.1.6 Құрылыстағы еңбек шығындарына арналған сметалық бағалар және сметалық тарифтік мөлшерлемелер сметалық нормативтерді (құрылыс машиналарын, механизмдерін және автокөлік құралдарын пайдаланудың сметалық бағаларын, құрылыс үшін жүктерді тасымалдау жөніндегі көрсетілетін қызметтерге сметалық бағаларды, құрылыс, арнайы құрылыс, жөндеу-құрылыс жұмыстарына, жабдықты монтаждау жөніндегі жұмыстарға, іске қосу-жөндеу жұмыстарына және басқаларға арналған бірыңғай сметалық бағаларды) әзірлеуге, сондай-ақ сметалық құжаттаманы жасауға арналған.

3.1.7 Құрылыстағы еңбек шығындары мен сметалық тарифтік мөлшерлемелердің сметалық бағалары есептік шамалар болып табылады.

3.1.8 Құрылыстағы еңбек шығындарының сметалық бағалары мен сметалық тарифтік мөлшерлемелері ауыр жұмыстарда, еңбек жағдайлары зиянды және (немесе) қауіпті жұмыстарда істейтін қызметкерлердің салалық коэффициенттерді ескере отырып, ұжымдық шарттарда немесе жұмыс берушінің актілерінде белгіленген еңбегіне ақы төлеудің жоғарылатылған мөлшерін ескереді.

Ерекше жағдайларда неғұрлым күрделі арнайы жұмыстардың жекелеген түрлері үшін сметалық тарифтік мөлшерлемелерге арттыру коэффициенттерін қолдануға жол беріледі.

3.1.9 Еңбек шығындары мен сметалық тарифтік мөлшерлемелердің сметалық бағаларының сандық көрсеткіштері тұтас теңгеге дейінгі дәлдікпен есептеледі.

3.2 Сметалық тарифтік мөлшерлемелерді есептеу

3.2.1 Сметалық тарифтік мөлшерлемелер уақыт бірлігі ішінде белгілі бір күрделіліктегі (біліктіліктегі) еңбек міндеттерін орындағаны үшін құрылыстағы қызметкерлердің еңбегіне ақы төлеуге арналған қаражаттың есептік мөлшерін білдіреді.

3.2.2 Сметалық тарифтік мөлшерлеме құрылыс, арнайы құрылыс, жөндеу-құрылыс жұмыстарының және жабдықты монтаждау жөніндегі жұмыстардың орташа сағаттық тарифтік мөлшерлемесіне немесе жеке орындаушының тиісті разрядының (санатының) сағаттық тарифтік мөлшерлемесіне (мысалы, іске қосу-жөндеу жұмыстарын орындау үшін) сәйкес келеді.

3.2.3 Сметалық тарифтік мөлшерлеме «құрылыс» экономикалық қызмет түрі бойынша қызметкерлердің орташа айлық атаулы жалақысы туралы ресми статистикалық ақпарат негізінде айқындалады.

3.2.4 Қазақстан Республикасы өңірлерінің әлеуметтік-экономикалық ерекшеліктерін есепке алу мақсатында сметалық тарифтік мөлшерлемелерді есептеу кезінде өңірлік коэффициент қолданылады.

Өңірлік коэффициенттерді есептеу соңғы күнтізбелік он екі айдағы орташа жан басына шаққандағы ең төмен күнкөріс деңгейі туралы ресми статистикалық ақпарат негізінде жүргізіледі. Өңірлік коэффициенттің ($K_{\text{өң}}$) есебі осы Басшылық құжатқа Ә-қосымшада келтірілген.

3.2.5 I-разрядқа арналған өңірлік сметалық тарифтік мөлшерлемелер ($TM_{\text{өң},i}$) мынадай формула бойынша есептеледі::

$$TM_{\text{өң},i} = TM_{\text{өң,баз}} \times TK_i, \quad (3.2.1)$$

мұндағы:

$TM_{\text{өң,баз}}$ – өңірлік базалық сметалық тарифтік мөлшерлеме, теңге/адам-сағ;

TK_i – тарифтік коэффициент.

3.2.6 Өңірлік базалық сметалық тарифтік мөлшерлеме:

жұмысшылар мен машинистер үшін – бірінші разрядты жұмысшының ағымдағы деңгейіндегі сметалық тарифтік мөлшерлеме,

инженерлік буын үшін – үшінші санаттағы техниктің ағымдағы деңгейіндегі сметалық тарифтік мөлшерлеме.

3.2.7 Құрылыс, арнайы құрылыс, жөндеу-құрылыс жұмыстарын, жабдықты монтаждау жөніндегі жұмыстарды, іске қосу-жөндеу жұмыстарын, құрылыс машиналары мен автокөлік құралдарын басқару кезінде тікелей жұмыс істейтін жұмысшылардың разрядтары бойынша және құрылыс, арнайы құрылыс, жөндеу-құрылыс жұмыстарының, сондай-ақ жабдықты монтаждау жөніндегі жұмыстардың орташа разрядтары бойынша тарифтік коэффициенттердің мәндері осы Басшылық құжатқа Б-қосымшада келтірілген.

3.2.8 Нақты өңір үшін бірінші разрядты жұмысшының ағымдағы деңгейіндегі сметалық тарифтік мөлшерлеме ($TM_{\text{өң.1р}}$) мынадай формула бойынша есептеледі:

$$TM_{\text{өң.1р}} = \frac{TM_{\text{стат}} \times I_6 \times K_{\text{өң}}}{TK_{4p}}, \quad (3.2.2)$$

мұндағы:

$TM_{\text{стат}}$ – орташа статистикалық сағаттық тарифтік мөлшерлеме, теңге/адам-сағ;

I_6 – болжамды индекс – Қазақстан Республикасының әлеуметтік-экономикалық даму болжамына сәйкес инфляцияның ең барынша мәні;

1,54 – жұмыстардың орташа разряды 1 болған кезде орташа статистикалық сағаттық тарифтік мөлшерлемеден орташа сағаттық мөлшерлемеге көшу коэффициенті, 3,4-разрядтың тарифтік коэффициентіне тең;

$K_{\text{өң}}$ – өңірлік коэффициент

3.2.9 Тікелей монтаждау жұмыстарымен айналысатын үшінші санаттағы техниктің ағымдағы деңгейіндегі сметалық тарифтік мөлшерлеме ($TM_{\text{өң. техника 3 кат}}$) нақты өңір үшін мынадай формула бойынша есептеледі:

$$TM_{\text{өң.3 сан.техник}} = \frac{TM_{\text{стат}} \times I_6 \times K_{\text{өң}}}{TK_{2 \text{ сан.техник}}}, \quad (3.2.3)$$

мұндағы:

$TM_{\text{стат}}$ – орташа статистикалық сағаттық тарифтік мөлшерлеме, теңге/адам-сағ;

I_6 – болжамды индекс – Қазақстан Республикасының әлеуметтік-экономикалық даму болжамына сәйкес инфляцияның ең барынша мәні;

1,104 – орташа статистикалық сағаттық тарифтік мөлшерлемеден үшінші санаттағы техниктің сағаттық мөлшерлемесіне өту коэффициенті екінші санаттағы техниктің тарифтік коэффициентінің мәніне тең;

$K_{\text{өң}}$ – өңірлік коэффициент.

3.2.10 Орташа статистикалық сағаттық тарифтік мөлшерлеме ($TM_{\text{стат}}$) мынадай формула бойынша есептеледі::

$$TM_{\text{стат}} = \frac{ОЖА_{\text{құр}}}{T}, \quad (3.2.4)$$

мұндағы:

$ОЖА_{\text{құр}}$ – соңғы он екі айдағы ресми статистикалық ақпаратқа сәйкес Қазақстан Республикасы бойынша «құрылыс» экономикалық қызмет түрі бойынша бір қызметкердің орташа айлық номиналды жалақысының орташа мәні, теңге;

T – Қазақстан Республикасының Еңбек туралы заңнамасына сәйкес тиісті жылға арналған екі демалыс күні бар 40 сағаттық жұмыс аптасы кезіндегі орташа айлық жұмыс уақыты, сағат.

3.3 Еңбек шығындарына арналған сметалық бағаларды есептеу

3.3.1. Құрылыстағы еңбек шығындарына арналған ағымдағы деңгейдегі сметалық бағалар сметалық тарифтік мөлшерлемені, құрылыстағы қызметкерлерге қызмет көрсетуге байланысты мердігерлік ұйымдардың үстеме шығыстарын және нормативтік сметалық пайданың бір бөлігін қамтитын қаражаттың есептік мөлшерін білдіреді.

3.3.2. Құрылыс, арнайы, жөндеу-құрылыс, монтаждау және іске қосу-жөндеу жұмыстарын орындау кезіндегі еңбек шығындарының ағымдағы деңгейіндегі сметалық бағалар жұмыстың түрі мен орташа разряды бойынша сараланып айқындалады.

3.3.3 Құрылыстағы еңбек шығындарының сметалық бағасын есептеу Қазақстан Республикасының өңірлері бойынша орындалады.

3.3.4. Нақты өңір үшін құрылыс, арнайы, жөндеу-құрылыс, монтаждау және іске қосу-жөндеу жұмыстарының i -ші орта разрядындағы еңбек шығындарының ағымдағы деңгейдегі сметалық бағасы ($ЕШБ_{\text{өң.}i}$, теңге/адам-сағ) мынадай формула бойынша есептеледі:

$$ЕШБ_{\text{өң.}i} = ТМ_{\text{өң.}i} \times \left(1 + \frac{Ш_{\text{қызм}}}{100} \right) \times \left(1 + \frac{СП}{100} \right) \quad (3.3.1)$$

мұндағы:

$ТМ_{\text{өң.}i}$ – орындаушының i -ші разрядының (санатының) өңірлік сметалық тарифтік мөлшерлемесі немесе жұмыстың i -ші орташа разрядына арналған өңірлік сметалық тарифтік мөлшерлеме, теңге/адам-сағ;

$Ш_{\text{қызм.}}$ – мердігер ұйымның құрылыс процестерін орындауға және оларға қызмет көрсетуге тікелей байланысты шығыстарының нормативі, пайызбен. Осы Әдістемелік ұсынымдарға В қосымшасына сәйкес құрылыс, арнайы, жөндеу-құрылыс, монтаждау және іске қосу-баптау жұмыстарының түріне байланысты қабылданады;

$СП$ – сметалық пайданың нормативі, пайызбен. 3.3.4-кесте бойынша құрылыс, арнайы, жөндеу-құрылыс, монтаждау және іске қосу-баптау жұмыстарының түріне байланысты қабылданады

Кесте 3.3.4 – Сметалық пайданың нормативі

Жұмыстарының түрлері	Сметалық пайданың нормативі, %
1 Топырақты өңдеу және жер конструкцияларының құрылғысы бойынша жұмыстар	30
2 Тіреу және қоршау конструкцияларының құрылғысы бойынша жұмыстар	40
3 Өрлеу және оқшаулау жұмыстары	35
4 Ішкі және сыртқы инженерлік жүйелердің құрылғысы бойынша жұмыстар	44
5 Желілік құрылыстардың құрылғысы бойынша арнайы құрылыс және монтаждау жұмыстары	43
6 Топырақтағы арнайы жұмыстар, мұнара және діңгек түріндегі конструкциялар, өнеркәсіптік пештер мен құбырлардың құрылғысы бойынша жұмыстар	34
7 Жабдықтарды монтаждау бойынша жұмыстар	33
8 Жабдықты іске қосу-баптау бойынша жұмыстар	27
9 Ғимараттар мен құрылыстарды жөндеу бойынша жұмыстар	29

4. Құрылыс машиналарын, механизмдерін және автокөлік құралдарын пайдалануға арналған сметалық бағаларды есептеу тәртібі

4.1 Құрылыс машиналарын, механизмдерін және автокөлік құралдарын пайдалануға сметалық бағаларды есептеу жөніндегі жалпы ережелер

4.1.1 Құрылыс машиналарын, механизмдерін, автокөлік құралдарын пайдалануға (бұдан әрі – машиналарды пайдалану) арналған сметалық бағалар құрылыс машиналарының, механизмдердің және автокөлік құралдарының базалық номенклатурасы бойынша ағымдағы деңгейде айқындалады.

4.1.2 Машиналарды пайдалануға арналған сметалық бағалар құрылыс түрлері, объектілер түрлері және жұмыс түрлері бойынша пайдалану ерекшеліктерін ескере

отырып, жұмыстарды жүргізудің қалыпты жағдайларын негізге ала отырып, машиналарды пайдалану үшін қажетті ресурстар шығысының (қажеттілігінің) нормалары бойынша белгіленеді.

4.1.3 Машиналарды пайдалану құны шығын нормаларын және машина сағатының өзіндік құнын құрайтын ресурстардың ағымдағы бағаларын ескере отырып, шығындарды есептеу әдісімен есептеледі.

4.1.4 Машиналарды пайдалануға арналған сметалық бағаларды Қазақстан Республикасының әрбір облысы (14 облыс), Республикалық маңызы бар Нұр-Сұлтан, Алматы, Шымкент қалалары үшін мамандандырылған ұйым сәулет, қала құрылысы және құрылыс істері жөніндегі уәкілетті органның шешімі бойынша толықтырулар мен өзгерістерді (қажет болған кезде) кезең-кезеңімен (тоқсанына бір рет) шығара отырып, күнтізбелік бір жылға қалыптастырады. Қазақстан Республикасы өңірлерінің тізбесі осы Басшылық құжатқа А-қосымшада келтірілген.

4.1.5 Машиналарды пайдалануға арналған сметалық бағалар құрылыс, монтаждау, жөндеу-құрылыс жұмыстарының және жабдықтарды монтаждаудың сметалық құнын айқындауға, машиналарды пайдалану ұзақтығы жұмыстарды жүргізу жобасы (ЖЖЖ) немесе құрылысты ұйымдастыру жобасы (ҚҰЖ) бойынша қалыптасатын объектідегі сметалық шығындарды айқындауға арналады.

4.1.6 Машиналарды пайдалануға арналған сметалық бағаларды мамандандырылған ұйым машиналардың осы түрі (типі) үшін негізгі техникалық параметрлер бойынша белгіленетін үлгілік мөлшерлік топтар бойынша олардың саралануын ескере отырып қалыптастырады (экскаваторлар үшін – шөміштің сыйымдылығы және салмағы, бульдозерлер үшін – қуаты және массасы, крандар үшін – жүк көтергіштігі, көтеру биіктігі және жебенің ұшуы және тағы басқалары).

4.1.7 Машиналарды пайдалануға арналған сметалық бағаларды қалыптастыру мынадай реттілікпен есеп айырысу арқылы жүзеге асырылады:

1) машиналар мен механизмдердің, автокөлік құралдарының номенклатурасын қалыптастыру;

2) осы үлгі мөлшерлі топтың машиналарын немесе механизмдерін қалыпты пайдалану үшін қажетті ресурстарға қажеттіліктің құрамын және нормативтік көрсеткішін айқындау;

3) көрсетілген ресурстардың сметалық бағаларын тиісті номенклатура бойынша айқындау;

4) машиналар мен механизмдерді пайдалануға арналған баптан кейінгі шығындарды есептеу.

4.1.8 Машиналарды пайдалануға арналған ресурстарға қажеттіліктің сметалық нормаларының нормативтік көрсеткіштері машиналарды пайдаланудың орташа ауысымдық уақытының 1 машина-сағатына есептеліп есептеледі, оған мыналар кіреді:

– машина (механизм) жұмыс операцияларын (процестерін) тікелей орындайтын, оның ішінде автокөлік құралдары үшін таза (жедел) уақытты білдіретін, технологиялық операцияларды орындау кезінде машиналарды пайдалану уақыты – оларды механикаландыру базасынан (гараждан) бірінші тиеу пунктіне және соңғы түсіру пунктінен қайтадан механикаландыру базасына ауыстыру уақыты;

- тез тозатын бөлшектерді, оның ішінде кескіш немесе тау жынысын бұзатын құралдарды, резеңке техникалық бұйымдарды (шиналар, шлангілер, жеңдер және т. б.) және ауысымдық жұмыс жабдықтарын ауыстыру уақыты;

- құрылыс алаңы шегінде машиналарды жұмыс фронты бойынша немесе бір жұмыс қармауынан (тұрақтан) басқа жұмыс қармауына (тұрағына) ауыстыру уақыты;

- құрылыс-монтаждау жұмыстарын орындау кезіндегі машиналар жұмысындағы технологиялық үзілістер уақыты;

- машиналарды жұмысқа дайындау және оларды жұмыс аяқталғаннан кейін тапсыру уақыты;

- машиналарға ауысым сайын техникалық қызмет көрсету уақыты;
- еңбек туралы заңнамамен регламенттелетін машинистің (экипаж машинистерінің) жұмысындағы үзілістер.

4.1.9 Құрылыс машиналарын пайдалануға арналған сметалық нормаларды әзірлеу кезінде ескерілетін физикалық шамалардың атаулары мен өлшем бірліктері осы мәселе бойынша қолданыстағы нормативтік құқықтық актілерге сәйкес Бірліктердің халықаралық жүйесі (ӨБ) бойынша қабылданады, сметалық бағалардың сандық көрсеткіштері «Құрылыста қолдануға жататын физикалық шамалар бірліктерінің тізбесіне» СН 528-80 сәйкес есептерде келтіріледі.

4.2 Машиналар мен механизмдерді пайдалануға арналған сметалық бағалар жинағының базалық номенклатурасын қалыптастыру

4.2.1 Пайдалануға сметалық бағалар есептелетін құрылыс машиналары мен механизмдерінің базалық номенклатурасын мамандандырылған ұйым нақтылайды.

4.2.2 Құрылыс, монтаждау және жөндеу-құрылыс жұмыстарына арналған сметалық нормаларда машиналар пайдалануға сметалық бағалар есептелетін құрылыс машиналары мен механизмдерінің номенклатурасына сәйкес енгізіледі.

4.2.3 Машиналар мен механизмдерді пайдалануға жаңадан әзірленетін сметалық бағалар үшін бастапқы ақпарат мезгіл-мезгіл қайта қаралатын және жаңартылатын машиналар мен механизмдердің, автокөлік құралдарының қалыптастырылған базалық номенклатурасы болып табылады.

4.2.4 Машиналар мен механизмдерді пайдалануға арналған сметалық бағалардың базалық номенклатурасын қалыптастыру кезінде машиналардың, механизмдер мен автокөлік құралдарының үлгілік өлшем топтарына машиналардың маркалары (модельдері) енгізіледі:

- оларды қолдана отырып, құрылыс-монтаждау жұмыстарының негізгі көлемдері орындалады;
- оларды пайдалану жетекші машинаға байланысты кешен құрамына кіретін;
- бір немесе бірнеше технологиялық процестерге қызмет көрсету.

Құрылыс машиналарының, механизмдер мен автокөлік құралдарының базалық номенклатурасына неғұрлым тиімді және оларды құрылыс өндірісінде қолдану аясын кеңейтудің нақты перспективасы бар машиналар кешені немесе жекелеген машиналар енгізіледі.

4.2.5 Құрылыс машиналарының, механизмдер мен автокөлік құралдарының номенклатурасы құрылыс және арнайы құрылыс жұмыстарының, жабдықтарды монтаждау жөніндегі жұмыстардың түрлеріне, сондай-ақ машиналардың түрлеріне сәйкес келетін мынадай бөліктер мен бөлімдерді қамтиды:

4.2.5.1 жалпы мақсаттағы құрылыс машиналары:

- жер жұмыстарына арналған машиналар;
- қадалық және тығындық жұмыстарға арналған машиналар мен агрегаттар;
- бетон және әрлеу жұмыстарына арналған машиналар мен жабдықтар;
- көтергіш-көлік машиналары мен механизмдері;
- электртехникалық, дәнекерлеу және бақылау жабдығы.

4.2.5.2 арнайы құрылыс машиналары:

- автожол құрылысына арналған машиналар мен жабдықтар;
- темір жолдарды салуға және жөндеуге арналған машиналар;
- тау-кен машиналары мен жабдықтары;
- инженерлік желілер мен коммуникациялар төсеуге арналған машиналар мен жабдықтар;
- суды төмендетуге арналған сорғылар мен жабдықтар;
- дақылды-техникалық жұмыстарға арналған машиналар мен жабдықтар;
- су көлігі;
- гидротехникалық жұмыстарға арналған машиналар мен жабдықтар.

4.2.5.3 жалпы мақсаттағы көлік машиналары:

- жалпы мақсаттағы көлік машиналары;
- мамандандырылған көлік машиналары;
- тартқыштар, жартылай тіркемелер және цистерналар;
- тракторлар, тіркемелер және трактор арбалары.

4.2.5.4 өнеркәсіптік жабдық және механикаландырылған құрал-сайман:

- станоктық жабдық;
- өнеркәсіптік жабдықтар;
- механикаландырылған және қол құралдары.

4.2.6 Құрылыс машиналарының, механизмдердің және автокөлік құралдарының номенклатурасы құрылыс өндірісінің практикасына құрылыс, арнайы құрылыс жұмыстарын механикаландырудың және жабдықтарды монтаждау жөніндегі жұмыстардың жаңа құралдарын енгізу шамасына қарай толықтырылады және нақтыланады.

4.3 Машиналарды пайдалануға арналған шығындардың баптан кейінгі көрсеткіштерін есептеу

4.3.1 Машиналарды пайдалануға арналған сметалық бағалар машиналарды пайдалануға арналған сметалық бағалардың нормативтік көрсеткіші арқылы есептеумен айқындалады. Мониторинг нәтижелері есептік сметалық бағалардың жеткіліктілігі мен дұрыстығын талдау үшін пайдаланылады.

Машиналарды пайдалануға сметалық бағалардың нормативтік көрсеткіші (маш., теңге/маш.- сағ) мынадай баптан кейінгі нормативтік көрсеткіштерді қамтиды және мынадай формула бойынша айқындалады:

$$C_{\text{маш.}} = (A + \text{Ш} + B + \text{Э} + M + \Gamma + \text{Қ} + E + \text{ҮШ}) \times (1 + \frac{\text{СП}}{100}), \quad (4.3.1)$$

мұндағы:

A – толық қалпына келтіруге амортизациялық аударымдар, теңге/маш.- сағ;

Ш – машиналарды жөндеудің барлық түрлерін орындауға, техникалық қызмет көрсетуге, диагностикалауға арналған шығындар, теңге/маш.- сағ;

B – тез тозатын бөлшектерді ауыстыруға арналған шығындар, теңге/маш.- сағ;

Э – энергия тасығыштарға арналған шығындар, теңге/маш.- сағ;

M – майлау материалдарына арналған шығындар, теңге/маш.- сағ;

Г – гидравликалық және салқындатқыш сұйықтыққа арналған шығындар, теңге/маш.- сағ;

Қ – машинаны бір құрылыс алаңынан (механикаландыру базасынан) басқа құрылыс алаңына (механикаландыру базасына) қайта орналастыруға, тиеу-түсіру операцияларымен тасымалдауды қоса алғанда, сондай-ақ қажет болған жағдайда машинаны монтаждау мен бөлшектеуге арналған шығындар, теңге/маш.- сағ;

E – машинаны басқаратын жұмысшылардың еңбекақысы, теңге/маш.- сағ;

ҮШ – құрылыс машиналары мен автокөлік құралдарын басқаруды жүзеге асыратын ұйымның механикаландырылған процестерді орындауға және оларға қызмет көрсетуге байланысты шығыстары, теңге. Мына (4.3.1.1) формула бойынша анықталады;

СП – сметалық пайданың нормативі. 15% мөлшерінде анықталады.

$$\text{ҮШ} = E \times \frac{\text{Ш}_{\text{кызм}}}{100} \quad (4.3.1.1)$$

Оларды қайта орналастыруға байланысты операцияларға аса күрделі машиналар бойынша қайта орналастырудың нақты шарттарына сәйкес жеке сметалық нормалар әзірленеді және тиісті шығындар сметаларда жеке жолдармен қосымша ескеріледі.

Механикаландырылған құралды пайдалануға сметалық бағаларды есептеу үшін Е және Г көрсеткіштерін қоспағанда (4.3.1) формула қолданылады.

Механизмдерді пайдалануға арналған сметалық бағаларды есептеу үшін Б, Е, Э, М және Г көрсеткіштерін қоспағанда (4.3.1) формула қолданылады.

4.3.2 А құрылыс машиналары үшін толық қалпына келтіруге арналған амортизациялық аударымдардың нормативтік көрсеткіші мынадай формула бойынша айқындалады:

$$A = \frac{B \times H_a}{T \times 100}, \quad (4.3.2)$$

мұндағы:

Б – нақты маркалы машина үшін толық қалпына келтіруге арналған амортизациялық аударымдардың нормативтік көрсеткішін анықтау кезінде осы үлгі мөлшерлі топтағы машиналардың орташа өлшемді қалпына келтіру құны немесе машинаның қалпына келтіру құны, теңге.

Б көрсеткіші осы өңірге тән шығындардың нақты қалыптасқан деңгейі бойынша айқындалатын бастапқы жеткізу құнын (ҚҚС есепке алмағанда) ескере отырып, машиналардың ағымдағы бағалары негізінде қабылданады;

Н_а – осы үлгі өлшемдік топтың машиналары үшін толық қалпына келтіруге арналған амортизациялық аударымдардың нормасы, пайыз/жыл (автокөлік құралдары үшін – жүріс пайызы/1000 км).

Толық қалпына келтіруге арналған амортизациялық аударымдардың нормасы (Н_а) мынадай формула бойынша айқындалады:

$$H_a = \frac{100}{M_{\text{қм}}}, \quad (4.3.3)$$

мұндағы:

М_{қм} – осы стандартты топтағы машиналардың қызмет ету мерзімі, жыл.

М_{қм} көрсеткіші мынадай ақпарат көздерінің негізінде белгіленеді (қолдану кезектілігі тәртібімен):

- өндірушілердің ұсыныстары;
- техникалық әдебиетте келтірілген деректер;
- құрылыс механикаландыру қызметін көрсететін кәсіпорындардың нақты деректері.

Машиналардың қызмет ету мерзімі бойынша деректер болмаған кезде нақты маркалы машина үшін Н_а көрсеткіші (толық қалпына келтіруге амортизациялық аударымдар нормасы) мынадай формула бойынша айқындалады:

$$H_a = \frac{(B - B_{\text{бп}}) \times 100}{M_{\text{бп}} \times B}, \quad (4.3.4)$$

мұндағы:

Б_{бп} – бұрын пайдалануда болған машинаны сатып алу немесе сату құны, теңге;

М_{бп} – шығарылған жылы мен пайдаланылған машинаны сатып алу немесе сату жылы, жылдар арасындағы кезең.

Б_{бп} және М_{бп} көрсеткіштері нақты мәмілелер бойынша механикаландырылған процестерді орындауға және оларға қызмет көрсетуге байланысты құрылыс машиналары

мен автокөлік құралдарын басқаратын ұйым деректерін статистикалық өңдеу негізінде белгіленеді.

Құрылыс механикаландыру қызметін көрсететін кәсіпорындардың нақты деректері негізінде машиналарды толық қалпына келтіруге арналған амортизациялық аударымдардың нормаларын айқындау бойынша қиындықтар туындаған кезде машиналардың негізгі номенклатурасы бойынша көрсеткіш (H_a) осы Басшылық құжатқа Г-қосымшада келтірілген қалпына келтіру құнынан пайызбен толық қалпына келтіруге арналған амортизациялық аударымдардың нормаларына сәйкес қабылданады.

T – машина жұмысының жылдық режимінің нормативтік көрсеткіші, маш.- сағ/жыл.

Жұмыс өндірісін ұйымдастырудың төмен деңгейіне байланысты машиналарды пайдалану уақытының ысырабы (ақталмаған бос тұрып қалу) машинаның жылдық жұмыс режимінің нормативтік көрсеткішін айқындау кезінде ескерілмейді.

Машинаның жылдық жұмыс режимінің нормативтік көрсеткіші (T) мынадай формула бойынша анықталады:

$$T = [365 - (52 \times 2 + M_k + K_{TKJ} + K_{J\Theta H} + K_{QO})] \times K_{JA} \times K_a, \quad (4.3.5)$$

мұндағы:

365 – бір жылдағы күндер саны, тәулік;

52 – бір жылдағы апта саны;

2 – аптадағы демалыс күндерінің саны;

M_k – күнтізбелік жылға мереке күндерінің саны;

M , J , K – машинаны жөндеу базасына дейін және кері тасымалдауды қоса алғанда,

K_{TKJ} – табиғи-климаттық жағдайлармен (жел, жаңбыр, теріс температура, топырақтың қатып қалуы және т.б.), $K_{J\Theta H}$ – жөндеумен, техникалық қызмет көрсетумен және т. б.,

K_{QO} – бір құрылыс алаңынан (механикаландыру базасынан) басқа құрылыс алаңына (механикаландыру базасына) қайта орналастырумен байланысты жыл ішіндегі (немесе маусымдық жұмыспен қамтылған машиналар үшін жұмыс маусымы) машина жұмысындағы бір күндік үзілістердің саны.

K_{TKJ} , $K_{J\Theta H}$, K_{QO} көрсеткіштері машина жұмысы туралы механикаландырылған процестерді орындауға және оларға қызмет көрсетуге байланысты құрылыс машиналары мен автокөлік құралдарын басқаратын ұйым кәсіпорындардың орташа жылдық, объективті негізделген деректері негізінде белгіленеді;

K_{JA} – жұмыс ауысымының нормативтік ұзақтығы, маш.-сағ/ауысым;

K_a – жыл бойы машина жұмысының ауысымдық коэффициенті, ауысым/күн.

K_a көрсеткіші машинаның бір тәулік ішінде орташа жыл ішінде (маш.- сағ/күн), жұмыс ауысымының нормативтік ұзақтығына (маш.-сағ/ауысым) қатынасы ретінде есептеледі.

Құрылыс механикаландыру қызметін көрсететін кәсіпорындардың нақты деректері негізінде машиналардың жылдық жұмыс режимін анықтау бойынша қиындықтар туындаған кезде машиналардың негізгі номенклатурасы бойынша T көрсеткіші осы Басшылық құжатқа Г-қосымшада келтірілген көрсеткіштер бойынша қабылданады.

4.3.3 Автокөлік құралдары үшін толық қалпына келтіруге арналған амортизациялық аударымдардың нормативтік көрсеткіші (A_{ak}) мынадай формула бойынша айқындалады:

$$A_{ak} = \frac{B \times H_a \times J_{\text{ж}}}{T \times 100}, \quad (4.3.6)$$

мұндағы:

$J_{\text{ж}}$ – осы үлгі өлшемді топтағы машиналардың жылдық жүрісі, жылына 1000 км.

$J_{ж}$ көрсеткіші орташа бір жылдағы жүрістің есептік көрсеткіштері негізінде белгіленеді (ақталмаған бос тұрып қалуларды есепке алмағанда).

4.3.4 Машиналарды жөндеудің барлық түрлерін орындауға және оларға техникалық қызмет көрсетуге арналған шығындардың нормативтік көрсеткіші (J) мынадай формула бойынша айқындалады:

$$J = \frac{B \times N_{ж}}{T \times 100}, \quad (4.3.7)$$

мұндағы:

B , T – осы Басшылық құжатта баяндалған тәртіппен айқындалатын көрсеткіштер;

$N_{ж}$ – жөндеуге және техникалық қызмет көрсетуге арналған жылдық шығындардың нормасы, пайыз/жыл.

$N_{ж}$ көрсеткіші осы үлгі өлшемдік топтағы механикаландырылған процестерді орындауға және оларға қызмет көрсетуге байланысты құрылыс машиналары мен автокөлік құралдарын басқаратын ұйымдардың арналған орташа жылдық шығындар сомасының оларды қалпына келтіру құнына қатынасымен айқындалады, пайыз/жыл.

Құрылыс механикаландырылған процестерді орындауға және оларға қызмет көрсетуге байланысты құрылыс машиналары мен автокөлік құралдарын басқаратын ұйымдардың арналған жылдық шығындардың нормаларын айқындау бойынша қиындықтар туындаған кезде машиналардың негізгі номенклатурасы бойынша $N_{ж}$ көрсеткішін осы Басшылық құжатқа Д-қосымша бойынша қабылдау қажет.

4.3.5 Тез тозатын бөліктерді ауыстыруға арналған шығындардың нормативтік көрсеткіші (B) мынадай формула бойынша айқындалады:

$$B = \frac{B_6}{T_6}, \quad (4.3.8)$$

мұндағы:

B_6 – осы үлгілік өлшемдегі топтың машинасында бір мезгілде орнатылатын тез тозатын бөлшектерді немесе олардың жиынтығын сатып алу құны, теңге.

B_6 көрсеткіші осы өңірге тән шығындардың нақты қалыптасқан деңгейі бойынша айқындалатын жеткізу құнын (ҚҚС есепке алмағанда) ескере отырып, ағымдағы бағалар негізінде қабылданады;

T_6 – тез тозатын бөлшектердің немесе олардың осы типті мөлшерлі топтағы машиналарға арналған жиынтығының нормативтік ресурсы (қызмет ету мерзімі), маш.-сағ.

Осы үлгідегі өлшемді топтың машинасында бір мезгілде ауыстырылатын тез тозатын бөліктердің қызмет ету мерзімі мен саны дайындаушының ұсынымдары (паспорт деректері, машиналарды пайдалануға арналған нұсқаулықтар) бойынша белгіленеді, ал олар болмаған механикаландырылған процестерді орындауға және оларға қызмет көрсетуге байланысты құрылыс машиналары мен автокөлік құралдарын басқаратын ұйымдардың нақты деректері негізінде белгіленеді.

Құрылыс механикаландырылған процестерді орындауға және оларға қызмет көрсетуге байланысты құрылыс машиналары мен автокөлік құралдарын басқаратын ұйымдардың нақты деректері негізінде тез тозатын бөліктердің қызмет ету мерзімін анықтау бойынша қиындықтар туындаған кезде тез тозатын бөліктердің кейбір түрлері бойынша T_6 көрсеткішін осы Басшылық құжатқа Е-қосымшаның нормалары бойынша қабылдаған жөн.

4.3.6 Тез тозатын бөліктерді ауыстыруға арналған шығындардың нормативтік көрсеткіші (T) сондай-ақ мынадай формула бойынша айқындалуы мүмкін:

$$B = \frac{T_6 \times \Pi}{(T \times 100)}, \quad (4.3.8 \text{ а})$$

мұндағы:

Π_6 – тез тозатын бөліктерге жылдық шығындардың нормасы, пайыз/жыл, ($\Pi_6 = 3\%$).

4.3.7 Шиналарды ауыстыруға арналған шығындардың нормативтік көрсеткіші ($B_{ш}$) мынадай формула бойынша айқындалады:

$$B_{ш} = \frac{B_{ш} \times Ж_{ж}}{M_{ш} \times T}, \quad (4.3.9)$$

мұндағы:

$B_{ш}$ – осы үлгілік өлшемдегі топтың машинасында бір мезгілде орнатылатын белгіленген жиынтықтағы шиналар жиынтығын сатып алу құны, теңге.

$B_{ш}$ көрсеткіші осы өңірге тән шығындардың нақты қалыптасқан деңгейі бойынша айқындалатын жеткізу құнын (ҚҚС есепке алмағанда) ескере отырып, ағымдағы бағалар негізінде қабылданады;

$M_{ш}$ – шинаның нормативтік жүрісі, мың км.

$M_{ш}$ көрсеткіші мынадай ақпарат көздерінің негізінде белгіленеді (қолдану кезектілігі тәртібімен):

- өндірушінің мәліметтері бойынша;

- механикаландырылған процестерді орындауға және оларға қызмет көрсетуге байланысты құрылыс машиналары мен автокөлік құралдарын басқаратын ұйымдардың нақты деректері.

4.3.8. Машинаны басқаратын жұмысшылардың еңбегіне ақы төлеудің нормативтік көрсеткіші ($Ж$) мынадай формула бойынша айқындалады:

$$Ж = \sum Ж_{м} \times t_{м}, \quad (4.3.10)$$

мұндағы:

$Ж_{м}$ - тиісті біліктілік разрядындағы машинистің еңбегіне ақы төлеу, теңге/адам-сағ.
 $Ж_{м}$ көрсеткіші еңбек шығындарына сметалық бағалардың сметалық тарифтік мөлшерлемелері бойынша қабылданады;

$t_{м}$ – осы біліктілік разрядындағы жұмысшының еңбек шығындары, адам-сағ/маш.-сағ.

Машиналарды басқаратын жұмысшылардың саны мен біліктілік разрядтары мынадай нормативтік көздерді ескере отырып және олардың негізінде (қолдану кезектілігі тәртібімен) белгіленеді:

- машиналарды пайдалану жөніндегі нұсқаулықтар;

- Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

- қолданыстағы өндірістік нормалар;

- өндірушілердің ұсыныстары.

Аталған құжаттар мен нормативтерде қажетті деректер болмаған кезде машиналарды басқаратын жұмысшылардың саны мен біліктілік разрядтары машиналарды пайдаланудың нақты шарттары бойынша айқындалады.

4.3.9 Энергия тасымалдаушыларға жұмсалатын шығындардың нормативтік көрсеткіштері мынадай негізгі түрлер бойынша есептеледі: бензин, дизель отыны, электр энергиясы, сығылған ауа.

4.3.10 Құрылыс машиналары үшін бензин шығындарының нормативтік көрсеткіші ($\mathcal{E}_{\text{б.см}}$) мынадай формула бойынша айқындалады::

$$P_{\text{б.қм}} = H_{\text{б}} \times B_{\text{б}}, \quad (4.3.11)$$

мұндағы:

$H_{\text{б}}$ – машина жазғы уақытта технологиялық режимде жұмыс істеген кезде (сыртқы ауаның оң температурасы кезінде) бензин шығысының нормасы, кг/маш.-сағ.

$H_{\text{б}}$ көрсеткіші мынадай ақпарат көздерінің негізінде белгіленеді (қолдану кезектілігі тәртібімен):

- паспорт деректері;
- машиналарды пайдалану жөніндегі нұсқаулықтар;
- техникалық әдебиетте келтірілген деректер;
- механикаландырылған процестерді орындауға және оларға қызмет көрсетуге байланысты құрылыс машиналары мен автокөлік құралдарын басқаратын ұйымдардың нақты деректері;
- $B_{\text{б}}$ – бензинді сатып алу құны, теңге/кг.

$B_{\text{б}}$ көрсеткіші жеткізу құнын ескере отырып (ҚҚС есепке алмағанда) бензин бағасының негізінде қабылданады, ол машиналарды осы өңірге тән бензинмен қамтамасыз етудің нақты шарттары бойынша айқындалады.

Автокөлік құралдары үшін бензинге арналған шығындардың нормативтік көрсеткіші ($\mathcal{E}_{\text{б.ак}}$) мынадай формула бойынша айқындалады:

$$P_{\text{б.ак}} = \frac{0,72 \times H_{\text{ж.б}} \times \mathcal{K}_{\text{ж.ак}}}{T} \times B_{\text{б}}, \quad (4.3.12)$$

мұндағы:

0,72 – бензиннің орташа тығыздығын ескеретін коэффициент;

$H_{\text{ж.б}}$ – жазғы уақытта автокөлік құралдарына арналған бензин шығысының желілік нормасы, л/100 км;

Көрсеткіш ($H_{\text{ж.б}}$) мынадай ақпарат көздерінің негізінде белгіленеді (қолдану кезектілігі тәртібімен):

- паспорт деректері;
- машиналарды пайдалану жөніндегі нұсқаулықтар;
- техникалық әдебиеттерде келтірілген деректер;
- механикаландырылған процестерді орындауға және оларға қызмет көрсетуге байланысты құрылыс машиналары мен автокөлік құралдарын басқаратын ұйымдардың нақты деректері;

$\mathcal{K}_{\text{ж.ж.}}$ – автокөлік құралының жылдық жүрісі, 100 км.

Көрсеткіш ($\mathcal{K}_{\text{ж.ж.}}$) орташа бір жылдағы жүрістің есептік көрсеткіштері негізінде белгіленеді (ақталмаған бос тұрып қалуларды есепке алмағанда).

Құрылыс машиналары мен автокөлік құралдарын төмен температурада пайдалану кезінде бензиннің жоғары шығынына байланысты шығындар құрылыс-монтаждау жұмыстарын жүргізу кезінде құрылыстың температуралық аймағының климаттық жағдайларын ескеретін Ж-қосымша шығындардың сметалық нормаларында ескерілген.

4.3.11 Құрылыс машиналары үшін дизель отынына арналған шығындардың нормативтік көрсеткіші ($\mathcal{E}_{\text{д.қм}}$) мынадай формула бойынша айқындалады::

$$\mathcal{E}_{\text{д.қм}} = H_{\text{д}} \times K_{\text{іқ}} \times B_{\text{д}}, \quad (4.3.13)$$

мұндағы:

N_d – машина жазғы уақытта технологиялық режимде жұмыс істеген кезде (сыртқы ауаның оң температурасы кезінде) дизель отынының шығыс нормасы, кг/маш.-сағ.

N_d көрсеткіші мынадай ақпарат көздерінің негізінде белгіленеді (қолдану кезектілігі тәртібімен):

- паспорт деректері;
- машиналарды пайдалану жөніндегі нұсқаулықтар;
- техникалық әдебиетте келтірілген деректер;
- механикаландырылған процестерді орындауға және оларға қызмет көрсетуге

байланысты құрылыс машиналары мен автокөлік құралдарын басқаратын ұйымдардың нақты деректері;

K_{ik} – іске қосу қозғалтқышының жұмысы кезінде бензинге жұмсалатын шығындарды ескеретін коэффициент;

K_{ik} көрсеткіші дайындаушының ұсынымдары негізінде немесе механикаландырылған процестерді орындауға және оларға қызмет көрсетуге байланысты құрылыс машиналары мен автокөлік құралдарын басқаратын ұйымдардың нақты шығындары бойынша белгіленеді. Іске қосу қозғалтқышы болмаған кезде K_{ik} көрсеткіші қолданылмайды;

B_d -дизель отынын сатып алу құны, теңге/кг.

B_d көрсеткіші жеткізу құнын ескере отырып (ҚҚС есепке алмағанда) дизель отынына бағалар негізінде қабылданады, ол машиналарды осы өңірге тән ресурспен қамтамасыз етудің нақты шарттары бойынша айқындалады.

Автокөлік құралдары үшін дизель отынына арналған шығындардың нормативтік көрсеткіші ($\mathcal{E}_{d.ak}$) мынадай формула бойынша айқындалады::

$$\mathcal{E}_{d.ak} = \frac{0,86 \times N_{ж.д} \times Ж_{ж.ак}}{T} \times K_{ik} \times B_d, \quad (4.3.14)$$

мұндағы:

0,86 – дизель отынының орташа тығыздығын ескеретін коэффициент;

$N_{ж.д}$ -жазғы уақытта автокөлік құралдары үшін дизель отыны шығысының желілік нормасы, л/100 км.

$N_{ж.д}$ көрсеткіші мынадай ақпарат көздерінің негізінде белгіленеді (қолдану кезектілігі тәртібімен):

- паспорт деректері;
- машиналарды пайдалану жөніндегі нұсқаулықтар;
- техникалық әдебиетте келтірілген деректер;
- механикаландырылған процестерді орындауға және оларға қызмет көрсетуге

байланысты құрылыс машиналары мен автокөлік құралдарын басқаратын ұйымдардың нақты деректері.

Төмен температуралар кезінде құрылыс машиналары мен автокөлік құралдарын пайдалану кезінде дизель отынының жоғары шығынына байланысты шығындар құрылыс-монтаждау жұмыстарын жүргізу кезінде құрылыстың температуралық аймағының климаттық жағдайларын ескеретін қосымша шығындардың сметалық нормаларында ескерілген.

4.3.12 Электр энергиясына арналған шығындардың нормативтік көрсеткіші ($\mathcal{E}_э$) мынадай формула бойынша айқындалады::

$$\mathcal{E}_э = 1,1 \times K_{ж} \times K_k \times K_y \times B_э,$$

(4.3.15)

мұндағы:

$1,1$ – электр қозғалтқышының іске қосу сәтін ескеретін коэффициент;

$K_{ж}$ – машинада орнатылған электр қозғалтқыштарының жиынтық қуаты, кВт. Көрсеткіш ($K_{п}$) тәлұжат деректері және машиналарды пайдалануға арналған нұсқаулықтар бойынша белгіленеді;

$B_{э}$ – осы өңір үшін электр энергиясының ағымдағы бағасы (ҚҚС-ты есепке алмағанда), теңге/кВт-сағ;

$K_{к}$ – электр қозғалтқыштарын қуаты бойынша пайдалану коэффициенті (пайдаланылатын қуаттың электр қозғалтқыштарының жиынтық паспорттық қуатына қатынасы);

$K_{у}$ – уақыт бойынша электр қозғалтқыштарын пайдалану коэффициенті (ауысымдағы электр қозғалтқыштарының нақты жұмыс уақытының жұмыс ауысымының нормативтік ұзақтығына қатынасы).

$K_{к}$ және $K_{у}$ көрсеткіштері механикаландырылған процестерді орындауға және оларға қызмет көрсетуге байланысты құрылыс машиналары мен автокөлік құралдарын басқаратын ұйымдардың нақты деректері (Шығыс есептеуіштері бойынша) және техникалық әдебиетте келтірілген деректер бойынша (оларды қолдану кезектілігі тәртібімен) белгіленеді.

4.3.13 Сығылған ауа шығындарының нормативтік көрсеткіші (\mathcal{E}_a) мынадай формула бойынша айқындалады:

$$\mathcal{E}_a = \mathcal{W}_a \times \frac{C_k}{\Theta_k}, \quad (4.3.16)$$

мұндағы:

\mathcal{W}_a – сығылған ауаның шығысы, м³/маш.-сағ. (\mathcal{W}_a) көрсеткіші (оларды қолдану кезектілігі тәртібімен) машиналар бойынша айқындалады:

- паспорт деректері;
- машиналарды пайдалану жөніндегі нұсқаулықтар;
- техникалық әдебиетте келтірілген деректер;
- механикаландырылған процестерді орындауға және оларға қызмет көрсетуге байланысты құрылыс машиналары мен автокөлік құралдарын басқаратын ұйымдардың нақты деректері;

C_k – осы өнімділіктегі компрессорлық қондырғыны пайдаланудың сметалық бағасы, теңге/маш.-сағ;

Θ_k – компрессорлық қондырғының өнімділігі, м³/маш.-сағ.

(Θ_k) көрсеткіші паспорт деректері және машиналарды пайдалануға арналған нұсқаулықтар бойынша белгіленеді.

Осы құрылыс машинасы (механикаландырылған пневматикалық құрал) үшін сығылған ауаның шығынын анықтау бойынша қиындықтар туындаған кезде бұл көрсеткіш пайдалануға арналған сметалық нормада ескерілмейді. Нақты машинаны (компрессорлық қондырғыны) пайдалану уақыты сығылған ауаны тұтынатын машинаны пайдалану уақыты бойынша қабылданады.

4.3.14 Майлау материалдарына (M) арналған шығындардың нормативтік көрсеткіштері мынадай формула бойынша айқындалады:

$$M = H_m \times B_m, \quad (4.3.17)$$

мұндағы:

H_m – майлау материалдарының шығыс нормасы, кг/маш.-сағ. (H_c) көрсеткіші мынадай ақпарат көздерінің негізінде белгіленеді (қолдану кезектілігі тәртібімен):

- паспорт деректері;
- машиналарды пайдалану жөніндегі нұсқаулықтар;
- техникалық әдебиетте келтірілген деректер;

- механикаландырылған процестерді орындауға және оларға қызмет көрсетуге байланысты құрылыс машиналары мен автокөлік құралдарын басқаратын ұйымдардың нақты деректері.

B_m -майлау материалдарын сатып алу құны, теңге/кг.

B_m көрсеткіші машиналарды осы өңірге тән майлау материалдарымен қамтамасыз етудің нақты шарттары бойынша айқындалатын олардың жеткізілуін ескере отырып (ҚҚС есепке алмағанда) майлау материалдарының ағымдағы бағалары негізінде қабылданады.

4.3.15 Гидравликалық сұйықтыққа жұмсалатын шығындардың нормативтік көрсеткіші (Γ) мынадай формула бойынша айқындалады:

$$\Gamma = \frac{0,87 \times O \times K_y \times K_r \times B_r}{T}, \quad (4.3.18)$$

мұндағы:

0,87 – гидравликалық сұйықтықтың орташа тығыздығын ескеретін коэффициент;

O – осы типті мөлшерлі топтағы машиналардың гидравликалық жүйесінің сыйымдылығы (сыйымдылығы) көрсеткіші, литрмен. O көрсеткіші дайындаушының ұсынымдары (паспорт деректері, машиналарды пайдалануға арналған нұсқаулық) бойынша белгіленеді, ал олар болмаған жағдайда механикаландырылған процестерді орындауға және оларға қызмет көрсетуге байланысты құрылыс машиналары мен автокөлік құралдарын басқаратын ұйымдардың көрсететін кәсіпорындардың нақты деректері негізінде белгіленеді;

K_y – машина жұмыс істеп тұрған кезде оның жүйелі ағуын толықтыратын гидравликалық сұйықтықты үстеп құю коэффициенті. K_{yk} көрсеткіші дайындаушының ұсынымдары бойынша қабылданады (тлқұжат деректері, машиналарды пайдалануға арналған нұсқаулық), ал олар болмаған кезде гидравликалық сұйықтықтың нақты ағу көлемдерін өлшеу негізінде белгіленеді;

K_r – осы стандартты топтағы машиналар үшін гидравликалық сұйықтықты толығымен ауыстыру жиілігі, жылына бір рет. (K_r) көрсеткіші мынадай ақпарат көздерінің негізінде белгіленеді (қолдану кезектілігі тәртібімен):

- паспорт деректері;
- машиналарды пайдалану жөніндегі нұсқаулықтар;
- техникалық әдебиеттерде келтірілген мәліметтер.

Гидравликалық сұйықтықты толық ауыстыру кезеңділігі бойынша деректер болмаған кезде K_r көрсеткіші 2-ге тең деп қабылданады, бұл жыл ішінде гидравликалық сұйықтықтың жазғы сортынан қысқы сортқа және керісінше ауысуды білдіреді;

B_r – гидравликалық сұйықтықты сатып алу құны, теңге/кг. B_r көрсеткіші осы өңірге тән машиналарды қамтамасыз етудің нақты шарттары бойынша айқындалатын олардың жеткізілуін ескере отырып (ҚҚС есепке алмағанда) гидравликалық сұйықтықтың ағымдағы бағалары негізінде қабылданады.

4.3.16 Егер машинаның гидравликалық сұйықтығын толық ауыстыру мерзімділігі дайындаушының ұсыныстарымен (паспорттық деректер, машиналарды пайдалануға арналған нұсқаулықтар) маш.-сағ белгіленсе, онда гидравликалық сұйықтыққа арналған шығындардың нормативтік көрсеткішін есептеу формуласы (Γ) мынадай түрді қабылдайды:

$$\Gamma = \frac{0,87 \times 0 \times K_{\gamma} \times B_{\Gamma}}{K_{\Gamma.c}}, \quad (4.3.19)$$

мұндағы:

$K_{\Gamma.c}$ – гидравликалық сұйықтықты толық ауыстыру мерзімділігі, маш.-сағ.

Көрсеткіш ($K_{\Gamma.c}$) толқұжат деректері және машиналарды пайдалануға арналған нұсқаулықтар бойынша белгіленеді.

4.3.17 Салқындатқыш сұйықтыққа арналған шығындардың нормативтік көрсеткіші осы басшылық құжатта баяндалған гидравликалық сұйықтыққа арналған шығындарды айқындауға ұқсас тәртіппен айқындалады.

4.3.18 Машиналарды қайта көшіруге арналған шығындардың нормативтік көрсеткіштері қайта брондаудың мынадай схемалары (тәсілдері) бойынша айқындалады:

- өз жүрісі;
- сүйреткіште;
- бөлшектеусіз тіркемеде;
- бөлшектеумен және кейіннен монтаждаумен тіркемеде.

4.3.19 Машиналарды өз жүрісімен қайта көшіруге арналған шығындар (автомобиль жүрісіндегі кран, автогудронатор, автобетон орғысы және сол сияқтылар), ($Q_{\text{қм}}$) мынадай формула бойынша айқындалады:

$$Q_{\text{қм}} = \frac{(J_{\text{м}} + \Delta_{\text{кр}} + M) \times U}{T_{\text{о.қм}}}, \quad (4.3.20)$$

мұндағы:

$J_{\text{м}}$ – осы Басшылық құжатта баяндалған тәртіпке сәйкес анықталатын, қайта орналастырылатын машина машинисінің еңбегіне ақы төлеу;

$\Delta_{\text{кр}}$ – машина көлік режимінде жұмыс істеген кезде энергия тасығыштарға арналған шығындар, теңге/маш.-сағ. $\Delta_{\text{көл}}$ көрсеткіші осы Басшылық құжатта баяндалған автокөлік құралдарына арналған бензин мен дизель отынына арналған шығындарды ($\Delta_{\text{б.ақ}}$, $\Delta_{\text{д.ақ}}$) айқындауға ұқсас тәртіппен айқындалады;

U – машинаны қайта орналастыру уақыты, маш.- сағ.

U көрсеткіші механикаландырылған процестерді орындауға және оларға қызмет көрсетуге байланысты құрылыс машиналары мен автокөлік құралдарын басқаратын ұйымдардың нақты деректері бойынша қабылданады.

$T_{\text{о.қм}}$ – бір құрылыс алаңында өздігінен жүретін машиналардың жұмыс уақыты, маш.- сағ.

$T_{\text{о.қм}}$ көрсеткіші мынадай формула бойынша айқындалады:

$$T_{\text{о.қм}} = K_{\text{жа}} \times K_{\text{а}}, \quad (4.3.21)$$

мұндағы:

$K_{\text{жа}}$ және $K_{\text{а}}$ – осы Басшылық құжатта баяндалған тәртіпке сәйкес айқындалатын көрсеткіштер.

4.3.20 Сүйреткішті және қажет болған жағдайда ілесіп жүретін машинаны пайдалана отырып, сүйреткіште машиналарды (жылжымалы компрессорлық станция, жылжымалы электр станциясы, пневмодөңгелек жүрісті кран және сол сияқтылар) қайта көшіруге арналған шығындар P_6 көрсеткіші мынадай формула бойынша айқындалады:

$$O_a = \frac{(C_T + C_M + J_M) \times Y}{T_o}, \quad (4.3.22)$$

мұндағы:

C_T – тартқышты пайдаланудың сметалық бағасы, теңге/маш.- сағ;

C_M – ілесіп жүру машинасын пайдаланудың сметалық бағасы, теңге/маш.-сағ. Осы қайта майлау схемасы үшін ілесіп жүру машинасын пайдалану қажеттілігі болмаған кезде C_M көрсеткіші қолданылмайды;

J_M – қайта орналастырылатын машина машинисінің еңбегіне ақы төлеу;

T_o – машина бір құрылыс алаңында жұмыс істеу уақыты, маш.- сағ.

T_o көрсеткіші құрылыс машинасын екі қайта орналастыру арасындағы уақытпен шектеледі, мынадай формула бойынша анықталады:

$$T_o = \frac{T}{C_{op.ay}}, \quad (4.3.23)$$

мұндағы:

$C_{op.ay}$ – жылына бір рет қайта орын ауыстыру саны. $C_{op.ay}$ - көрсеткіші осы үлгілік өлшемдегі топтағы машиналарды қайта ауыстырудың нақты қалыптасқан жиілігі бойынша қабылданады.

4.3.21 Машинаны тіркемеде (жартылай тіркемеде, ауыр салмақты тіркемеде және сол сияқтыларды) оны бөлшектемей (бульдозерлер, құбыр төсегіштер, шынжыр табанды жүрісті экскаваторлар және сол сияқтылар) өз жүрісімен тіркемеге тией отырып немесе көлік құралында жабдықталған жүкшығыр (құрал-сайман) көмегімен қайта ауыстыруға арналған шығындар (T_K) мынадай формула бойынша айқындалады:

$$O_K = \frac{(C_T + C_M + C_{tir} + J_M) \times Y}{T_o}, \quad (4.3.24)$$

мұндағы:

C_T – тартқышты пайдаланудың сметалық бағасы, теңге/маш.- сағ;

C_M – ілесіп жүру машинасын пайдаланудың сметалық бағасы, теңге/маш.- сағ;

C_{tir} – тіркемені (жартылай тіркемені, ауыр жүк таситын тіркемені) пайдаланудың сметалық бағасы, теңге/маш.-сағ;

J_M – қайта орналастырылатын машина машинисінің еңбегіне ақы төлеу.

Қайта орналастырудың осы тәсілін қолдану тартқышты, тіркемені (жартылай тіркемені, ауыр салмақты тіркемені және сол сияқтыларды) және ілесіп жүретін автомобильді пайдалануды көздейді.

4.3.22 Бөлшектеумен және кейіннен монтаждаумен (мұнара крандары, шынжыр табанды жүрістегі крандар, қада қағу техникасы және және т.б.) автомобильдік жүрістегі крандарды немесе автомобильдік типтегі арнайы шассидегі крандарды пайдалана отырып, көлік құралына тиеумен (және кейіннен түсірумен) тіркемедегі (жартылай тіркеме, ауыр жүк таситын тіркеме және т.б.) машинаны қайта орналастыру құны (K_O) мынадай формуламен анықталады:

$$K_O = \frac{(C_T + C_M + C_{tir}) \times Y_{KK} + (C_{kr} + J_J) \times Y_o}{T_o}, \quad (4.3.25)$$

мұндағы:

C_T – тартқышты пайдаланудың сметалық бағасы, теңге/маш.- сағ;

C_M – ілесіп жүру машинасын пайдаланудың сметалық бағасы, теңге/маш.- сағ;

C_T – тіркемені (жартылай тіркемені, ауыр жүк таситын тіркемені) пайдаланудың сметалық бағасы, теңге/маш.-сағ;

$U_{кк}$ – осы үлгілік өлшемдегі топтың машинасын қайта орналастыруды қамтамасыз ететін көлік құралдарын пайдалану уақыты, маш.- сағ. $U_{көл}$ көрсеткіші машинаны тиеу-түсіру мен тасымалдауға кететін уақыт шығынын көрсетеді және механикаландырылған процестерді орындауға және оларға қызмет көрсетуге байланысты құрылыс машиналары мен автокөлік құралдарын басқаратын ұйымдардың нақты деректері бойынша қабылданады.

$C_{кр}$ – кранды пайдаланудың сметалық бағасы, теңге/маш.- сағ;

$Ж_ж$ – машинисті (машинистерді) қоса алғанда, машинаны қайта орнату жөніндегі жұмыстармен айналысатын жұмысшылар буынының еңбегіне ақы төлеу, теңге/маш.-сағ.;

U_o – бөлшектеу және кейінгі монтаждау уақытын есепке ала отырып, осы үлгі өлшемдік топтағы машинаны қайта орналастыру уақыты, маш.-сағ. $U_{ко}$ көрсеткіші машинаны монтаждау-бөлшектеу, тиеу-түсіру және тасымалдауға жұмсалатын уақыт шығындарын көрсетеді және механикаландырылған процестерді орындауға және оларға қызмет көрсетуге байланысты құрылыс машиналары мен автокөлік құралдарын басқаратын ұйымдардың нақты деректері бойынша қабылданады.

Қайта ауыстырудың осы тәсілін қолдану машинаны, тартқышты, тіркемені (жартылай тіркемені, ауыр жүк тіркемесін және тағы басқа) және ілесіп жүретін автомобильді тиеуге және түсіруге қатысатын кранды пайдалануды көздейді.

Көлік құралдарының құрамы (осы тәсілмен орнын ауыстыруды қамтамасыз ететін тартқыштардың, тіркемелердің, алып жүру машиналарының саны мен маркасы, сондай-ақ монтаждау, бөлшектеу, тиеу және түсіру кезінде пайдаланылатын кранның түрі мен типі) орны ауыстырылатын машинаның түріне байланысты болады және орнын ауыстырудың нақты шарттары бойынша қабылданады.

5. Құрылыс үшін жүктерді тасымалдау кезінде көлік шығыстарының шамасын есептеу тәртібі

5.1. Құрылыс үшін жүктерді тасымалдау кезінде көлік шығыстарының шамасын есептеу жөніндегі жалпы ережелер

5.1.1 Автомобиль көлігімен салу үшін жүктерді тасымалдау жөніндегі қызметтерге арналған сметалық бағалар:

құрылыс материалдарына, бұйымдары мен конструкцияларына сметалық бағаларды есептеу үшін;

сметалық құжаттама құрамында құрылыс материалдарына, бұйымдары мен конструкцияларына арналған сметалық бағалар жинақтарында жоқ материалдарды, бұйымдар мен конструкцияларды тасымалдауға арналған көлік шығындарын айқындау үшін, осы шығындар өнім берушілердің (дайындаушы кәсіпорындардың) бағаларымен (прайс-парақтарымен, коммерциялық ұсыныстарымен) ескерілмеген жағдайда;

тасымалдау қашықтығы материалдардың, бұйымдар мен конструкциялардың сметалық бағаларында қабылданған қашықтықтардан өзгеше болған жағдайда, сметалық құжаттама құрамында материалдарды, бұйымдар мен конструкцияларды тасымалдауға арналған көлік шығындарын айқындау үшін.

Жүктердің номенклатурасы мен сыныптамасы, сметалық бағалар автокөлік құралдарының типіне, олардың жүк көтерімділігіне, тасымалданатын жүктердің сыныбына және тасымалдау қашықтығына байланысты қалыптастырылады.

5.1.2 Құрылысқа арналған жүктерді тасымалдауға арналған сметалық бағаларды әзірлеуге арналған автокөлік құралдарының базалық номенклатурасы осы Басшылық құжатқа К-қосымшада келтірілген.

5.1.3 Тіркемелері бар тракторлармен жүктерді тасымалдауға арналған сметалық бағалар автомобиль жолдарының нашар дамыған желісі бар ауылдық жерде жүзеге асырылатын объектілерді салу үшін тракторлардың көмегімен тасымалдау немесе сүйрету құнын айқындауға арналған. Бұл ретте тасымалдардың осы түрін пайдалану құрылысты ұйымдастыру жобасымен (ҚҰЖ) негізделеді.

Тіркемелері бар тракторлармен жүктерді тасымалдау үшін жүктердің класы, сондай-ақ тиеу-түсіру жұмыстарына арналған шығындар автомобиль көлігімен жүктерді тасымалдауға арналған деректерге сәйкес қабылданады.

Тіркемелері бар тракторлармен жүктерді тасымалдау жөніндегі қызметтерге арналған сметалық бағалар жүктердің сыныбына және тасымалдау қашықтығына байланысты айқындалады.

Автомобиль көлігімен және тіркемелері бар тракторлармен жүктерді тасымалдауға арналған сметалық бағаның есебі олар тасымалдайтын бірінші сыныпты жүктің 1 (бір) тонна-километр көрсеткішіне жүргізіледі.

5.1.4 Құрылыс үшін жүктерді тасымалдауға арналған көлік шығыстары тасымалдаудың бір километріне (1 (бір) тонна-километр) бір тонна жүкті тасымалдауға арналған сметалық бағалар негізінде айқындалады. Көлік шығындарын есептеу тасымалдау қашықтығына және жүктің салмағына байланысты жүргізіледі.

Көлік шығыстарының калькуляциясына енгізілетін шығындардың мөлшерін айқындау кезекті кезеңге бекітілген құрылыс үшін жүктерді тасымалдауға арналған сметалық бағалар бойынша жүргізіледі. Көлік шығыстарының үлгілік калькуляциясының нысаны осы Басшылық құжатқа Қ-қосымшада келтірілген.

5.1.5 Құрылыс үшін жүктерді тасымалдау қашықтығы тиісті өңір үшін оларды тасымалдаудың оңтайлы шарттары мен қашықтығын ескере отырып, жеткізудің көліктік схемалары негізінде айқындалады. Ықтимал көлік схемалары осы Басшылық құжатқа Л-қосымшада келтірілген.

5.1.6 Темір жол көлігімен құрылыс үшін жүктерді тасымалдауға арналған сметалық бағалар жүк түрлеріне, тасымалдау қашықтығына, вагондарды (платформаларды) тиеудің тарифтік схемалары мен нормаларына, вагондарды беру және алу құнына байланысты тасымалдаудың осы түрлеріне Қазақстан Республикасында қолданылатын тарифтер жүйесінің негізінде қабылданады. Темір жол көлігімен салу үшін жүктерді тасымалдауға арналған сметалық бағалар жеке жинаққа қалыптастырылады (2-бөлім)

5.1.7 Автомобиль көлігімен және тракторлармен құрылысқа арналған жүктерді тасымалдауға арналған сметалық бағалар материалдарды, бұйымдар мен конструкцияларды тасымалдау құнын анықтауға және құрылысқа қайта орналастыруға арналған.

Құрылыс үшін жүктерді тасымалдауға арналған сметалық бағалар автокөлік құралдары жүргізушілерінің еңбегіне ақы төлеуден (ННР-1700) нормалар бойынша қабылданған үстеме шығыстарды ескере отырып, үстеме шығыстар мен сметалық пайданың шамасын айқындау жөніндегі нормативтік құжатқа сәйкес 10 % мөлшерінде автокөлік кәсіпорындарының (құрылыс механикаландыру бөлімшелерінің) шығындарын қамтиды.

5.1.8 Тиеу-түсіру жұмыстарына арналған сметалық бағалар құрылыс материалдарын, бұйымдары мен конструкцияларын автомобиль (трактор) тасымалдары кезінде оларды көліктің бір түрінен екіншісіне ауыстырып тиеу жағдайында немесе оларды тиеу базалары арқылы объект маңындағы қоймаларға жеткізу кезінде осы жұмыстардың құнын айқындауға арналған. Ауыстырып тиеу базаларын пайдалану құрылысты ұйымдастыру жобасымен (ҚҰЖ) негізделеді.

Тиеу жұмыстарының құны құрылыс материалдарының, бұйымдары мен конструкцияларының босату бағаларында, ал түсіру жұмыстарының құны құрылыс, жөндеу-құрылыс жұмыстары мен жабдықтарды монтаждауға арналған сметалық нормалардың құрамында ескеріледі.

Тиеу-түсіру жұмыстарының сметалық бағаларын есептеуге арналған құрылыс материалдарының, бұйымдары мен конструкцияларының базалық номенклатурасы осы Басшылық құжатқа М-қосымшада келтірілген.

Құрылыс материалдарының, бұйымдары мен конструкцияларының келтірілген базалық номенклатурасы құрылыс материалдарының, бұйымдары мен конструкцияларының жаңа түрлері пайда болған кезде нақтыланады және толықтырылады.

5.2 Құрылыс материалдарын жеткізудің көлік схемалары

5.2.1 Құрылыс үшін жүктерді тасымалдау жөніндегі көлік шығыстары оларды өнім берушіден (дайындаушы кәсіпорыннан) құрылыстың объект маңындағы қоймасына дейін тасымалдау жөніндегі шығындар негізінде қалыптастырылады.

Объект маңындағы қоймадан жұмыс аймағына дейін құрылыс материалдарын жеткізу жөніндегі шығындар құрылыс, жөндеу-құрылыс жұмыстарына және жабдықтарды монтаждауға арналған сметалық нормалардың құрамында ескеріледі.

Объект маңындағы қоймаға дейінгі жүктерді тасымалдау қашықтығы, шарттары мен түрлері оларды жеткізудің көліктік схемалары бойынша айқындалады.

Материалдарды алу көздері, қашықтықтары және жеткізу тәсілдері туралы жиынтық ведомостың нысаны (көлік схемасы) осы Басшылық құжатқа Н-қосымшада келтірілген.

5.2.2 Құрылыс үшін жүктерді тасымалдау кезіндегі көліктік шығыстар өңірде нақты қалыптасқан немесе есептік (болжамды), яғни құрылысқа қатысушылар белгілеген материалдардың тиісті түрін (тобын) жеткізудің көліктік схемасын негізге ала отырып айқындалады.

Материалдық ресурстарды жеткізудің көліктік схемаларына сүйене отырып, көлік шығындарын айқындау кезінде құрылыс үшін жүктерді тасымалдауға арналған сметалық бағаларды пайдалану керек.

5.2.3 Құрылыс материалдарының барлық түрлері бойынша бастапқы деректерді айқындау кезінде оларды өндіруші кәсіпорындардан (өнім берушілерден) құрылыс алаңының объект маңындағы қоймасына дейін тасымалдаудың нақты және неғұрлым үнемді көлік схемаларын қабылдау қажет.

Көлік схемалары жүктерді тасымалдаудың шарттары мен қашықтықтарын рет-ретімен ескереді:

өндіруші кәсіпорыннан (өнім берушіден) жөнелту станциясына дейін;
жөнелту станциясынан жүк операциялары үшін ашық межелі станцияға дейін;
тағайындалған станциядан құрылыс алаңының объект маңындағы қоймасына дейін;
өндіруші кәсіпорыннан (өнім берушіден) құрылыс алаңының объект маңындағы қоймасына дейін (тікелей тасымалдау кезінде).

Мердігерлік ұйымның қоймалары (базалары) бар немесе ведомстволық тармақтарда (құрылыс базаларының тармақтарын қоса алғанда, меншікті немесе жалға алынған) жүк операциялары үшін ашық темір жол станцияларындағы материалдарды қабылдау және түсіру орындарын темір жол бөлімшесі растайды. Темір жол бойынша материалдарды жеткізу қашықтығын айқындау кезінде темір жол материалдарды тасымалдауға қабылдайтын ең аз қашықтықтарды сақтай отырып, жүк ағындарының белгіленген бағыттары, сондай-ақ тиісті өңірдегі темір жолдың жүктелу дәрежесі ескеріледі.

5.2.4 Жекелеген жағдайларда, тиісті негіздемелер мен автомобиль жолдары желісі нашар дамыған ауылдық жерде жүзеге асырылатын құрылысты ұйымдастыру жөніндегі шешімдер кезінде тракторлық тасымалдар көзделеді.

Құрылыс материалдарын аралас тасымалдарда (автомобильдермен және тракторлармен) тасымалдау кезінде жергілікті жағдайларға байланысты көліктің бір

түрінен екіншісіне ауыстырып тиеуді не автомобильдерді сүйрету үшін тракторларды пайдалануды ескеру қажет.

5.2.5 Рельс маңындағы қоймаларды пайдалану жүктерді тасымалдау және сақтау технологиясына негізделген аралас тасымалдарды қоспағанда, жергілікті материалдарды жеткізудің көліктік схемалары ауыстырып тиеу (аралық) базалары мен қоймаларын пайдалануды ескермейді. Ауыстырып тиеу базаларын (қоймаларын) пайдаланбай тасымалдарды жүзеге асыру мүмкіндігі болмаған жағдайда, құрылысты ұйымдастыру жөніндегі шешімдермен негізделген қосымша көліктік және өзге де шығындар сметалық құжаттамада тікелей ескеріледі.

5.2.6 Құрылыс материалдарын алу көздері, пайдаланылатын көлік құралдары мен жолдардың түрлері көрсетіле отырып, оларды құрылыс алаңдарына (құрылыс аумағына) жеткізу тәсілдері мен қашықтықтары туралы мәліметтер құрылысты ұйымдастыру жобасында (ҚҰЖ) жасалатын жиынтық ведомосте келтіріледі.

5.2.7 Құрылыс материалдарын автомобиль көлігімен және тракторлармен жеткізу бойынша көліктік шығындар брутто салмағын ескере отырып айқындалады. Нетто массасынан брутто массасына өтпелі коэффициенттер осы Басшылық құжатқа Н-қосымшада келтірілген.

5.3 Құрылыс үшін жүктерді тасымалдауға сметалық бағаларды әзірлеу

5.3.1 Тиеу-түсіру жұмыстарына арналған сметалық бағалар материалдарды, бұйымдар мен конструкцияларды тиеу және түсіру шебі бойынша, сондай-ақ қоймалау орындарында пакеттеуді және ауыстыруды қоса алғанда, осы жұмыстарға байланысты барлық шығындарды ескереді.

5.3.2 Тиеу-түсіру жұмыстарына арналған сметалық бағалар технологиялық (техникалық-нормалау) карталар негізінде қалыптастырылады, онда жұмыстардың осы түрін орындау жөніндегі барлық технологиялық операциялардың егжей-тегжейлі тізбесі, олардың сипаттамасы, қолданылатын машиналардың, механизмдердің сипаттамасы және оларды пайдалану уақыты, жүк тиеуші жұмысшылар мен машиналар мен механизмдерге қызмет көрсететін персоналдың еңбек шығындары келтіріледі.

Жұмыс аймағы шегінде тиеу-түсіру жұмыстарын орындау Техникалық қауіпсіздік талаптарын ескере отырып, механикаландырудың қажетті құралдарымен жүк тиеуші жұмысшылардың еңбегін ұтымды ұйымдастыруды көздеуі тиіс.

Технологиялық (техникалық-нормалау) карталардың құрамында тиеу-түсіру жұмыстарының тиісті түрлеріне ресурстар шығындарының калькуляциясы жасалады, олар тиеу-түсіру жұмыстарына сметалық бағаларды әзірлеу үшін негіз болып табылады.

5.3.3 Еңбек шығындарының нормалары және машиналарды пайдалану уақыты, тиеу-түсіру жұмыстарына арналған уақыт (өндіру, сан) нормалары да еңбек жөніндегі тиісті, қолданыстағы нормативтік база бойынша айқындалады (мысалы: бірыңғай нормалар мен бағалар жинақтары, технологиялық карталар). Тиеу-түсіру жұмыстарына арналған еңбек шығындарының нормалары мен машиналарды пайдалану уақыты осы Басшылық құжатқа П-қосымшада келтірілген.

5.3.4 Жүк тиеуші жұмысшылардың жалақысы құрылыс үшін сметалық тарифтік мөлшерлемелер бойынша анықталады.

5.3.5 Автомобиль көлігімен және тракторлармен жүктерді тасымалдауға арналған сметалық бағалар олар тасымалдайтын жүктің 1 тонна-километріне есептеледі. Ірі габаритті және ауыр салмақты жүктерді тасымалдауға (оның ішінде құрылыс техникасын ауыстыруға) арналған сметалық бағалар бір (1) рейс көрсеткішіне есептеледі.

Автомобиль көлігімен жүктерді тасымалдауға арналған сметалық бағалар тасымалдау қашықтығына, тасымалданатын жүктердің сыныбына, көлік құралының типіне және оның жүк көтерімділігіне байланысты автокөлік құралдарының пайдалану шығындары негізінде айқындалады.

Тракторлармен жүктерді тасымалдауға арналған сметалық бағалар тасымалдау қашықтығына және тасымалданатын жүктердің сыныбына байланысты пайдалану шығындары негізінде айқындалады.

Сметалық баға есептерінде жүктерді автомобиль көлігімен тасымалдау 200 км дейінгі және 200 км астам, ал тракторлармен – қоса алғанда 30 км дейінгі қашықтыққа көзделеді.

Автомобиль көлігімен жүктерді тасымалдау үшін 200 км астам және 30 км астам қашықтық кезінде 1 км үшін бірыңғай сметалық баға есептелген, ол көрсетілгеннен асатын тасымалдау қашықтығын есептеу үшін қабылданады. Жүктерді тасымалдау қашықтығы құрылысты ұйымдастыру жобасының (ҚҰЖ) тиісті шешімдерімен негізделуге тиіс.

Сметалық бағаларда құрылыс үшін жүктерді тасымалдау қашықтығы сараланған түрде қабылданады. Жүктің сыныбы әдепкі қалпы бойынша бірінші болып қабылданады. Сметалық бағалар кестелерінде «дейін» қоса алғанда дегенді білдіреді.

Сметалық баға есептерінде құрылыс техникасын тартқышты пайдалана отырып, тіркемеде (жартылай тіркемеде, ауыр жүк тасушы тіркемеде, ершікті тартқыштары бар ауыр жүк тасушы тіркемеде және тағы сол сияқты) елді мекендерде 30 км дейінгі және елді мекендерден тыс жерде 30 км астам қашықтыққа қайта бейімдеу көзделеді.

Автомобиль көлігімен ірі габаритті және ауыр салмақты жүктерді, құрылыс техникасын тасымалдау үшін 30 км астам қашықтық кезінде тасымалдау қашықтығына көрсетілгеннен асатын бірыңғай сметалық баға есептеледі. Тасымалдау қашықтығы құрылысты ұйымдастыру жобасының (ҚҰЖ) тиісті шешімдерімен негізделуге тиіс.

5.3.6 Жүктердің сыныбы автомобиль көлігімен тасымалданатын жүктердің номенклатурасы мен сыныптамасына сәйкес айқындалады. Кесте нысаны – Жүктердің номенклатурасы мен сыныптамасы осы Басшылық құжатқа Р-қосымшада келтірілген. Жүктердің номенклатурасы мен сыныптамасы Жүктерді тасымалдауға арналған сметалық бағалар жинағының жалпы бөлімінің Р.1-кестесінде келтіріледі.

Жүктерді тасымалдауға арналған сметалық бағалар жинағының жалпы бөлігінің 1-кестесінде жүктердің номенклатурасы мен сыныптамасында көзделмеген жүктерді тасымалдау үшін тасымалдау ақысы осы Басшылық құжатқа Р-қосымшада келтірілген коэффициенттерді ескере отырып, автомобильдің жүк көтергіштігін пайдаланудың нақты дәрежесіне сәйкес келетін жүк сыныбы бойынша айқындалады.

Ұлғайтылған борттарды қолдана отырып, габариті (көлемі) бойынша автомобильді толық тиеген кезде автомобильдің жүк көтергіштігін пайдалану коэффициентін 0,4-тен төмен қамтамасыз ететін жүктер бойынша сметалық баға жүктің 1-сыныбы үшін белгіленген сметалық бағаларды автомобильдің жүк көтергіштігін нақты пайдалану коэффициентіне бөлумен айқындалады.

5.3.7 Автомобиль көлігімен жүктерді тасымалдауға арналған сметалық бағалар жүктерді бортты автомобильдермен, өзі аударғыш автомобильдермен (өзі аударғыш поездармен), сондай-ақ автомобиль жүретін мамандандырылған жылжымалы құрамның басқа да түрлерімен (автобетон араластырғыштар, автобитум тасығыштар және т.б.) тасымалдау шарттары үшін белгіленеді. Сметалық бағалар елді мекендерде, елді мекендерден тыс жерлерде, автомагистральдар бойынша, карьерлерден тыс, карьерлерден тыс жерлерде, қара жолдармен, сондай-ақ тракторлармен жүктердің сыныбына байланысты автомобиль көлігінің базалық түрлерімен жүктерді тасымалдауға белгіленеді. Ірі габаритті және ауыр салмақты жүктерді тасымалдауға (оның ішінде құрылыс техникасын ауыстыруға) арналған сметалық бағалар автокөлік құралының жүк көтерімділігіне байланысты елді мекендерде және елді мекендерден тыс жерлерде белгіленеді.

5.3.8 Жүктерді тасымалдауға арналған сметалық бағалар жинағының кестелік бөлігінің нысандары осы Басшылық құжатқа С-қосымшада келтірілген.

5.3.9 Жүктерді тасымалдауға арналған сметалық бағалар жинағының жалпы бөлігінде жүктерді тасымалдауға арналған сметалық бағалар ескерілгенін және қосымша төленбейтінін көрсету керек:

белгіленген нормалар шегінде тиеу және түсіру пункттерінде автокөлік құралының бос тұруына байланысты шығындар;

жүкке еріп жүру кезінде түсіру және тиеу пункттері арасындағы автомобильдердің бос жүрісі;

автокөлік кәсіпорны орналасқан пункттен бірінші тиеу пунктіне дейінгі және соңғы түсіру пунктінен автокөлік кәсіпорнына дейінгі бос жүріс.

Жүктерді тасымалдауға арналған сметалық бағалар жинағының жалпы бөлігінде автомобиль көлігімен тасымалданатын жүктердің номенклатурасы мен сыныптамасының кестесі де келтіріледі.

5.3.10 Автомобиль көлігімен және тіркемелері бар тракторлармен жүктің 1 тонна-километріне арналған сметалық бағалардың нормативтік көрсеткіші ($B_{көл}$, теңге) (5.3.1) формула бойынша айқындалады:

$$B_{көл} = \frac{(K_{көл} + K_n)}{S \times J_k} \quad (5.3.1)$$

мұндағы:

$K_{көл}$ – автокөлік құралының пайдалану шығыстарының құны, теңге/маш. - сағ;

K_n – автокөлік құралы жүрісінің нормативтік уақыты, сағатпен;

J_k – автокөлік құралының жүк көтергіштігі, тоннамен;

S – жүкті жеткізу бойынша қашықтық, км.

5.3.11 Автокөлік құралының жүк көтергіштік көрсеткіші (J_k) мынадай ақпарат көздерінің негізінде (қолдану кезектілігі тәртібімен) белгіленеді:

паспорт деректері;

машиналарды пайдалану жөніндегі нұсқаулықтар;

техникалық әдебиеттерде келтірілген мәліметтер.

5.3.12 Құрылыс үшін жүктерді тасымалдауға арналған сметалық бағаларды есептеу үшін тасымалданатын жүктің сыныбына байланысты автокөлік құралының жүк көтергіштігін пайдаланудың орташа коэффициентінің ($K_{жк}$) көрсеткіші қабылданады. Жүк сыныбы бойынша жүк көтергіштігін пайдаланудың орташа коэффициенттері осы Басшылық құжатқа Р-қосымшада Р.3 кестеде келтірілген.

5.3.13 Автокөлік құралының жүруінің нормативтік уақыты (T_n) (5.3.2) формула бойынша анықталады:

$$T_n = U + U_{бт} + U_d, \quad (5.3.2)$$

мұндағы:

U – түсіру және тиеу пункттері арасындағы бос жүрісті ескере отырып, жүкті нақты қашықтыққа жеткізу бойынша автокөлік құралының жүрген уақыты, сағат;

$U_{бт}$ – автокөлік құралының тиеу және түсіру кезінде бос тұрған уақыты, сағат;

U_d – ауысым сайынғы дайындық-қорытынды жұмыстардың уақытын ескеретін көрсеткіш (әрбір сапарға уақыттың үлесі), сағат.

(U) көрсеткіші (5.3.3) формула бойынша айқындалады:

$$U = 2 \cdot S / V, \quad (5.3.3)$$

мұндағы:

2 – автокөлік құралының жүгі бар жүрісін және бос жүрісін ескеретін коэффициент;

S – Тиеу және түсіру пункттері арасындағы қашықтық, км;

V – Автокөлік құралы жүрісінің есептік жылдамдығы, км/сағ.

Жүрістің есептік жылдамдығы жол төсемінің түріне және тасымалдау қашықтығына байланысты белгіленеді.

Қала сыртында жұмыс істеген кезде:

автомагистральдарда – 63 км/сағ;

жетілдірілген жабыны бар жолдар (асфальтбетонды, цементбетонды, қырлы төсемелі, гудрондалған, клинкер) – 49 км/сағ;

қатты жабыны бар (жұмыр тас, шағыл тас, қиыршық тас) және жақсартылған топырақталған жолдар – 37 км/сағ;

табиғи топырақты жолдар – 28 км/сағ.

Жүк көтергіштігі 10 тоннаға дейін (автоцистерналар – 6 м³ дейін) автомобильдер мен автопоездар үшін жол жабынының типіне қарамастан қалада жұмыс істеген кезде – 25 км/сағ, жүк көтергіштігі 10 тоннадан астам (автоцистерналар – 6 м³ жоғары) – 24 км/сағ

1 км дейінгі қашықтықта жұмыс істегенде – 16,8 км/сағ.

Тракторлармен тасымалдау кезінде – 19 км/сағ.

Мұндағы «дейін» қоса алғанда дегенді білдіреді.

Автокөлік құралдарының тиеуге және түсіруге (Убт) бос тұру уақытының нормасы тиеу және түсіру пункттері үшін жеке белгіленеді. Борттық автомобильдер (I) және стандартты тенттермен жабдықталған фургон-автомобильдер, тіркемелер мен жартылай тіркемелер, жылжымалы құрамнан (II) алынбай түсірілетін (тиелетін) әмбебап контейнерлер үшін автокөлік құралдарының тиеуге және түсіруге арналған бос тұру уақытының нормасы осы Басшылық құжатқа Т-қосымшада Т.1 кестеде келтірілген. Ірі габаритті және ауыр салмақты жүктерді тасымалдау үшін автокөлік құралын тиеуге және түсіруге (Убт) бос тұру және құрылыс техникасын қайта орналастыруға кететін уақыт нормасын тасымалданатын құрылыс техникасының, жабдықтардың және т. б. жүк көтергіштігінің тоннасына 15 минут қабылдау қажет.

Тракторларға арналған Убт тиеуге немесе түсіруге арналған бос тұрып қалу уақытының нормасы қабылданады:

үйіп тиелетін жүктер үшін – бір тонна жүкке 0,1 мин.;

үйіліп тиелетін жүктерден басқа жүктер үшін – бір тонна жүкке 0,73 мин.

Өзі аударғыш автомобильдер мен әртүрлі мақсаттағы автомобиль-цистерналар үшін тиеу немесе түсіру уақытының нормасы осы Басшылық құжатқа Т-қосымшада Т.2 кестеде келтірілген.

Көрсеткіш ($У_d$) (5.3.4) формула бойынша анықталады:

$$У_d = \frac{T_d}{K_{жа} - T_d}, \quad (5.3.4)$$

(5.3.4)

мұндағы:

$K_{жа}$ – жұмыс ауысымының ұзақтығы, сағат;

T_d – ауысым сайынғы дайындық-қорытынды жұмыстарға арналған жалпы уақыт, сағат, оған мыналар кіреді:

жолға шығар алдында және автокөлік кәсіпорнына оралғаннан кейін қажетті жұмыстарды орындау уақыты – ауысымына 0,3 сағат (18 минут);

рейс алдындағы медициналық тексеруді жүргізу уақыты – ауысымына 0,08 сағат (5 минут);

кәсіпорыннан (гараждан) бірінші тиеу пунктіне жол жүру уақыты және жұмыс аяқталғаннан кейін соңғы түсіру пунктінен қайту автомобиль көлігі үшін – ауысымына 0,33 сағат (орташа жылдамдықпен 10 км – 30 км/сағ), тіркемелері бар тракторлар үшін – ауысымына 0,4 сағат (орташа жылдамдықпен 10 км – 25 км/сағ).

6 Құрылыс үшін құрылыс ресурстары мен жүктерді тасымалдау жөніндегі қызметтерге сметалық бағалар жинақтарын қалыптастыру

6.1 Жалпы ережелер

6.1.1 Мемлекеттік сметалық нормативтерді әзірлеу, келісу, бекіту және қолданысқа енгізу Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2017 жылғы 22 желтоқсандағы № 890 бұйрығымен бекітілген Мемлекеттік нормативтерді әзірлеу, келісу, бекіту, тіркеу және қолданысқа енгізу (олардың қолданысын тоқтата тұру, күшін жою) қағидаларына (бұдан әрі – Қағидалар) сәйкес жүзеге асырылады.

6.1.2 Құрылыс үшін құрылыс ресурстары мен жүктерді тасымалдау жөніндегі қызметтерге арналған ағымдағы деңгейдегі сметалық бағалар жинақтары өз құрамында мынадай құрылымдық элементтерді көздейді:

титул парағы;

алғы сөз;

мазмұны;

жалпы бөлім, техникалық бөлік;

сметалық бағалар кестелері.

6.1.3 Сметалық нормативтердің титулдық парақтары Қағидалардың 25-қосымшасында келтірілген нысанға сәйкес ресімделеді.

6.1.4 «Алғы сөз» құрылымдық элементінің нысаны Қағидалардың 3-қосымшасында келтірілген.

6.1.5 Сметалық нормативтердің қосалқы алғы беттері Қағидалардың 5-қосымшасында келтірілген нысанға сәйкес ресімделеді.

6.1.6 Сметалық бағалар жинағының жалпы (техникалық) бөлігінде сметалық бағаларды қолдану шарттары мен тәртібі туралы мәліметтер келтіріледі.

6.1.7 Құрылыстағы баға белгілеу және сметалар жөніндегі мемлекеттік нормативтік құжаттарға шифр беру қағидалары және Сметалық нормалар мен ресурстарға шифр беру қағидалары осы Басшылық құжатқа У-қосымшаларда келтірілген.

6.1.8 Сметалық нормативтердің әрбір жинағындағы сметалық нормативтердің ішкі нөмірленуі (шифры) осы нормативтердің жинақтарына техникалық бөлімдерде беріледі.

6.1.9 Егер сметалық норматив сол атаумен қолданылып жүргендердің орнына бекітілсе, онда бекіту жылының сандары тиісінше өзгертіле отырып, оның бұрынғы шифры сақталады (әдетте).

6.1.10 Электрондық-есептеу техникасының көмегімен сметалық құжаттаманың автоматтандырылған шығарылымын қамтамасыз ету үшін сметалық нормативтердің көрсеткіштері құрылыстағы өнімге, жұмыстарға және қызметтерге арналған сыныптауыштардың талаптарына сәйкес кодталады.

6.1.11 Құрылыс материалдарының, бұйымдары мен конструкцияларының, инженерлік жабдықтардың сметалық бағалары келесі жинақтарға (бұдан әрі – СБЖ) топтастырылады:

құрылыс материалдарына, бұйымдары мен конструкцияларына,
инженерлік және технологиялық жабдықтарға.

6.1.12 Сметалық бағалар жинағының кестелік бөлігінде материалдық ресурстардың (жабдықтардың) коды мен атауы, өлшем бірлігі, жүк сыныбы, килограмдағы брутто салмағы, босату және сметалық бағалар тұтас теңгеге дейін дөңгелектеніп келтіріледі. Құрылыстағы материалдық ресурстарға (жабдықтарға) арналған сметалық бағалар жинағының кестелік бөлігінің нысаны осы Басшылық құжатқа Ұ-қосымшада Ұ.1 кестеде келтірілген.

Республикалық маңызы бар қалалар үшін сметалық бағалар жинақтарында металл емес материалдар үшін «Босату бағасы, теңге» 6-бағаны толтырылмайды.

6.1.13 Еңбек шығындарының сметалық бағалары кестелер нысанында, өңірлер бөлінісінде қалыптастырылады және құрылыстағы еңбек шығындарына арналған

сметалық бағалар жинағына (бұдан әрі – ЕШСБ) енгізіледі. Құрылысшы-жұмысшылар мен машинистердің сметалық тарифтік мөлшерлемелерінің және инженерлік буынның сметалық тарифтік мөлшерлемелерінің нысаны осы Басшылық құжатқа Ұ-қосымшада Ұ.2 және Ұ.3 кестелерде келтірілген.

6.1.14 Машиналарды пайдалануға арналған сметалық бағалар құрылыс машиналары мен механизмдерін пайдалануға арналған ағымдағы деңгейдегі сметалық бағалар жинағына (бұдан әрі – МПСБ) енгізіледі.

6.1.15 Машиналар мен механизмдерді пайдалануға арналған сметалық бағалар кестелерінің нысаны осы Басшылық құжатқа Ұ-қосымшада Ұ.4 кестеде келтірілген.

6.1.16 Автомобиль көлігімен және тракторлармен құрылыс үшін жүктерді тасымалдауға арналған сметалық бағалар құрылысқа арналған жүктерді тасымалдауға арналған сметалық бағалар жинағына (бұдан әрі – ЖТСБ) енгізіледі.

6.1.17 Автомобиль көлігімен, тракторлармен жүктерді тасымалдауға, автомобильмен тасымалдау кезінде тиеу-түсіру жұмыстарына арналған сметалық бағалар осы Басшылық құжатқа С-қосымшада келтірілген кестелер нысанында қалыптастырылады.

6.1.18 Құрылыс материалдарына, бұйымдары мен конструкцияларына, инженерлік жабдыққа, еңбек шығындарына, құрылыс машиналарын, механизмдерін және автокөлік құралдарын пайдалануға, құрылыс үшін жүктерді тасымалдауға арналған сметалық бағалар жинақтары сметалық бағалар қалыптастырылған жылдың желтоқсан айындағы ағымдағы бағаларда күнтізбелік бір жылға қалыптастырылады.

Құрылыс материалдарына, бұйымдары мен конструкцияларына, инженерлік жабдыққа арналған сметалық бағалар жинақтары тоқсан сайын құрылыс материалдарына, бұйымдары мен конструкцияларына, инженерлік жабдыққа арналған бағалардың өзгеру 2.4.12 т. сәйкес.

Жаңадан енгізілетін құрылыс ресурстарына белгіленген тәртіппен (қажет болған жағдайда) сметалық бағалар жинақтарына толықтырулар шығарылады.

Сметалық бағалар жинағының жалпы (техникалық) бөлігінде сметалық бағаларды қолдану шарттары мен тәртібі туралы мәліметтер келтіріледі.

6.1.19 Жинақтарды қалыптастыру, оларға өзгерістер мен толықтырулар енгізу кезеңділігін сәулет, қала құрылысы және құрылыс істері жөніндегі уәкілетті орган белгілейді.

6.1.20 Құрылыстағы және сметалық нормалардағы баға белгілеу жөніндегі нормативтік құжаттарды басып шығару және қайта басып шығару құқығы оларды бекіткен органға тиесілі. Құрылыстағы баға белгілеу және сметалық нормалар бойынша бекітілген нормативтік құжаттардың көшірмелерін тарату электрондық түрдегі нормативтік техникалық құжаттардың бірыңғай мемлекеттік қоры арқылы жүзеге асырылады.

Бекітілген сметалық нормативтерді жинақтар түрінде шығаруға жол беріледі. Бұл ретте мыналарды орындау:

жинақтың жалпы мұқабасын жасау, ал жеке құжаттарды мұқабасыз жинаққа қосу, оларды титулдық парақтармен ауыстыру;

жинақтың мұқабасына оған кірген барлық жеке құжаттардың белгілерін қою;

жинақтың соңында оның мазмұнын орналастыру;

жинақ беттерінің төменгі жағына толассыз нөмірлеуді қою.

6.1.21 Сметалық нормативті қайта шығарған кезде оған бекітілген барлық өзгерістер ескеріледі. Өзгертулермен қайта басылған құжаттың белгісіне (шифрына) жұлдызша (*) қосылады. Жұлдызша, сондай-ақ тиісті жинақта өзгертілген тармақтарды (құрылыстағы жаңа сметалық нормалар мен бағаларға көшуге және сметалық нормативтерді жаппай қайта шығаруға байланысты жағдайды қоспағанда) белгілейді. Салалық сметалық нормативтерді әзірлеуші ұйымдар (бірнеше орындаушы болған жағдайда – жетекші әзірлеуші ұйымдар), сондай-ақ мемлекеттік сметалық нормаларды әзірлейтін құрылыстағы баға белгілеу саласындағы мамандандырылған ұйым және құрылыстағы

баға белгілеу және сметалық нормалар жөніндегі нормативтік құжаттарды бекіткен тиісті салалық (ведомстволық) орган немесе уәкілетті орган қолданыстағы сметалық нормативтерді олардың ғылыми-техникалық деңгейін айқындау үшін жүйелі түрде тексереді және оларды жаңарту жөнінде ұсыныстар дайындайды.

6.1.22 Аяқталған ғылыми-зерттеу және эксперименттік жұмыстардың нәтижелері, сметалық құжаттаманы жасау мен қолданудың отандық және шетелдік тәжірибесін зерделеу және қорыту, сметалық нормативтердің қолданылуы мен талаптарының сақталуын талдау сметалық нормативтерді қайта қарау, оларға өзгерістер немесе толықтырулар енгізу үшін негіз болып табылады.

6.1.23 Сметалық нормативтердің өзгерістері мен сметалық нормативтердің жинақтарына толықтыруларды тіркеу және нөмірлеу бастапқы бекіту кезіндегідей тәртіппен жүзеге асырылады.

Сметалық нормативтердің тиісті жинақтарына енгізілуіне қарай өзгерістер мен толықтырулар титулдық параққа «Шығарылым (шығарылымның реттік нөмірі)» деген қосымша жазба қойылып, жеке басылым түрінде ресімделеді.

А қосымшасы (міндетті)

А.1 кесте - Қазақстан Республикасы өңірлерінің тізбесі

Аймақ коды	Атауы
01.00	Нұр-Сұлтан қаласы, Қосшы қаласы
02.00	Алматы қаласы
03.00	Ақмола облысы
03.01	Көкшетау қ.
03.02	Степногорск қ.
03.03	Ақкөл ауданы
03.04	Аршалы ауданы
03.05	Астрахан ауданы
03.06	Атбасар ауданы
03.07	Біржан сал ауданы
03.08	Бұланды ауданы
03.09	Бурабай ауданы
03.10	Егіндікөл ауданы
03.11	Ерейментау ауданы
03.12	Есіл ауданы
03.13	Жақсы ауданы
03.14	Жарқайың ауданы
03.15	Зеренді ауданы
03.16	Қорғалжын ауданы
03.17	Сандықтау ауданы
03.18	Целиноград ауданы
03.19	Шортанды ауданы
04.00	Ақтөбе облысы
04.01	Ақтөбе қаласы
04.02	Алға ауданы
04.03	Әйтеке би ауданы
04.04	Байғанин ауданы
04.05	Қарғалы ауданы
04.06	Қобда ауданы
04.07	Мәртөк ауданы
04.08	Мұғалжар ауданы
04.09	Ойыл ауданы
04.10	Темір ауданы
04.11	Хромтау ауданы
04.12	Шалқар ауданы
04.13	Ырғыз ауданы
05.00	Алматы облысы
05.02	Қапшағай қ.
05.05	Балқаш ауданы
05.06	Еңбекшіқазақ ауданы

А.І-кестенің жалғасы

05.08	Жамбыл ауданы
05.09	Іле ауданы
05.10	Қарасай ауданы
05.12	Кеген ауданы
05.16	Райымбек ауданы
05.18	Талғар ауданы
05.19	Ұйғыр ауданы
06.00	Атырау облысы
06.01	Атырау қ.
06.02	Жылыой ауданы
06.03	Индер ауданы
06.04	Исатай ауданы
06.05	Қызылқоға ауданы
06.06	Құрманғазы ауданы
06.07	Мақат ауданы
06.08	Махамбет ауданы
07.00	Батыс Қазақстан облысы
07.01	Орал қ.
07.02	Ақжайық ауданы
07.03	Бөкей ордасы ауданы
07.04	Бөрлі ауданы
07.05	Жаңақала ауданы
07.06	Жәнібек ауданы
07.07	Бәйтерек ауданы
07.08	Қазталов ауданы
07.09	Қаратөбе ауданы
07.10	Сырым ауданы
07.11	Тасқала ауданы
07.12	Теректі ауданы
07.13	Шыңғырлау ауданы
08.00	Жамбыл облысы
08.01	Тараз қ.
08.02	Байзақ ауданы
08.03	Жамбыл ауданы
08.04	Жуалы ауданы
08.05	Қордай ауданы
08.06	Меркі ауданы
08.07	Мойынқұм ауданы
08.08	Т. Рысқұлов ауданы
08.09	Сарысу ауданы
08.10	Талас ауданы
08.11	Шу ауданы
09.00	Қарағанды облысы
09.01	Қарағанды қ., Шахтинск қ., Теміртау қ., Саран қ.

А.І-кестенің жалғасы

09.03	Балқаш қ.
09.05	Приозерск қ.
09.06	Абай ауданы
09.07	Ақтоғай ауданы
09.08	Бұқар жырау ауданы
09.10	Қарқаралы ауданы
09.11	Нұра ауданы
09.12	Осакаров ауданы
09.14	Шет ауданы
10.00	Қостанай облысы
10.01	Қостанай қ., Рудный қ.
10.02	Арқалық қ.
10.03	Лисаков қ.
10.04	Алтынсарин ауданы
10.05	Амангелді ауданы
10.06	Әуликөл ауданы
10.07	Денисов ауданы
10.08	Жангелдин ауданы
10.09	Жітіқара ауданы
10.10	Қамысты ауданы
10.11	Қарабалық ауданы
10.12	Қарасу ауданы
10.13	Қостанай ауданы
10.14	Меңдіқара ауданы
10.15	Науырзым ауданы
10.16	Бейімбет Майлин ауданы
10.17	Сарыкөл ауданы
10.18	Ұзынкөл ауданы
10.19	Федоров ауданы
11.00	Қызылорда облысы
11.01	Қызылорда қаласы
11.02	Байқоңыр қ.
11.03	Арал ауданы
11.04	Қазалы ауданы
11.05	Қармақшы ауданы
11.06	Жалағаш ауданы
11.07	Сырдария ауданы
11.08	Шиелі ауданы
11.09	Жаңақорған ауданы
12.00	Маңғыстау облысы
12.01	Ақтау қ.
12.02	Жаңаөзен қ.
12.03	Бейнеу ауданы

А.І-кестенің жалғасы

12.04	Қарақия ауданы
12.05	Маңғыстау ауданы
12.06	Мұнайлы ауданы
12.07	Түпқараған ауданы
13.00	Түркістан облысы
13.01	Түркістан қ., Кентау қ.
13.02	Арыс қ.
13.03	Бәйдібек ауданы
13.04	Жетісай ауданы
13.05	Қазығұрт ауданы
13.06	Келес ауданы
13.07	Мақтаарал ауданы
13.08	Ордабасы ауданы
13.09	Отырар ауданы
13.10	Сайрам ауданы
13.11	Сарыағаш ауданы
13.12	Сауран ауданы
13.13	Созақ ауданы
13.14	Төлеби ауданы
13.15	Түлкібас ауданы
13.16	Шардара ауданы
14.00	Павлодар облысы
14.01	Павлодар қ., Ақсу қ.
14.02	Екібастұз қ.
14.03	Ақкулы ауданы
14.04	Ақтоғай ауданы
14.05	Баянауыл ауданы
14.06	Железин ауданы
14.07	Ертіс ауданы
14.08	Май ауданы
14.09	Павлодар ауданы
14.10	Тереңкөл ауданы
14.11	Успен ауданы
14.12	Шарбақты ауданы
15.00	Солтүстік Қазақстан облысы
15.01	Петропавл қ.
15.02	Айыртау ауданы
15.03	Ақжар ауданы
15.04	Аққайың ауданы
15.05	Есіл ауданы
15.06	Жамбыл ауданы
15.07	Мағжан Жұмабаев атындағы аудан
15.08	Қызылжар ауданы
15.09	Мамлют ауданы
15.10	Ғабит Мүсірепов атындағы аудан

А.І-кестенің жалғасы

15.11	Тайынша ауданы
15.12	Тимирязев ауданы
15.13	Уәлиханов ауданы
15.14	Шал ақын атындағы аудан
16.00	Шығыс Қазақстан облысы
16.01	Өскемен қ.
16.03	Риддер қ.
16.09	Глубокое ауданы
16.11	Зайсан ауданы
16.12	Алтай ауданы
16.14	Күршім ауданы
16.15	Катон-Қарағай ауданы
16.16	Тарбағатай ауданы
16.17	Ұлан ауданы
16.19	Шемонаиха ауданы
17.00	<u>Шымкент қаласы</u>
18.00	Абай облысы
18.01	Семей қаласы
18.02	Курчатов қаласы
18.03	Ақсуат ауданы
18.04	Абай ауданы
18.05	Аягөз ауданы
18.06	Бесқарағай ауданы
18.07	Бородулиха ауданы
18.08	Жарма ауданы
18.09	Көкпекті ауданы
18.10	Үржар ауданы
19.00	Жетісу облысы
19.01	Талдықорған қаласы, Текелі қаласы
19.02	Ақсу ауданы
19.03	Алакөл ауданы
19.04	Ескелді ауданы
19.05	Қаратал ауданы
19.06	Кербұлақ ауданы
19.07	Көксу ауданы
19.08	Панфилов ауданы
19.09	Сарқант ауданы
20.00	Ұлытау облысы
20.01	Жезқазған қаласы, Сәтбаев қаласы
20.02	Қаражал қаласы
20.03	Жаңаарқа ауданы
20.04	Ұлытау ауданы

Ә қосымшасы (міндетті)

Өңірлік коэффициентті есептеу

Өңірлік коэффициент ($K_{\text{өң}}$) мынадай формула бойынша есептеледі:

$$K_{\text{өң}} = \frac{KM_{\text{өң}}}{\text{ӨМ}_{\text{орт}}},$$

мұндағы:

$KM_{\text{өң}}$ – өңірлік коэффициент есептелетін өңірдің ең төменгі күнкөріс деңгейі, теңге. Ресми статистикалық ақпарат бойынша соңғы он екі айдағы орташа мән ретінде айқындалады;

$\text{ӨМ}_{\text{орт}}$ – Қазақстан Республикасы бойынша орташа ең төмен күнкөріс деңгейі, теңге. Ресми статистикалық ақпарат бойынша соңғы он екі айдағы орташа мән ретінде айқындалады.

Б қосымшасы (міндетті)

Б.1 -кесте Құрылыс, арнайы құрылыс, жөндеу-құрылыс жұмыстарын, жабдықты монтаждау жөніндегі жұмыстарды, іске қосу-жөндеу жұмыстарын, құрылыс машиналары мен автокөлік құралдарын басқару кезінде тікелей айналысатын жұмысшылардың разрядтары бойынша және құрылыс, арнайы құрылыс, жөндеу-құрылыс жұмыстары мен жабдықты монтаждау жөніндегі жұмыстардың орташа разрядтары бойынша тарифтік коэффициенттер

Разрядтың аралық мәні	Разряд/тарифтік коэффициент							
	1	2	3	4	5	6	7	8
	1,000	1,195	1,428	1,706	2,039	2,437	2,912	3,480
0,1	1,020	1,218	1,456	1,739	2,079	2,485	2,969	
0,2	1,040	1,241	1,484	1,772	2,119	2,533	3,026	
0,3	1,060	1,264	1,512	1,805	2,159	2,581	3,083	
0,4	1,080	1,287	1,540	1,838	2,199	2,629	3,140	
0,5	1,100	1,310	1,568	1,871	2,239	2,677	3,197	
0,6	1,120	1,333	1,596	1,904	2,279	2,725	3,254	
0,7	1,140	1,356	1,624	1,937	2,319	2,773	3,311	
0,8	1,160	1,379	1,652	1,970	2,359	2,821	3,368	
0,9	1,180	1,402	1,680	2,003	2,399	2,869	3,425	

Ескертпе – тарифтік коэффициент тиісті біліктілік разряды қызметкерінің тарифтік мөлшерлемесінің бірінші разрядты қызметкердің тарифтік мөлшерлемесіне қатынасын білдіреді.

Б.2 - кесте Монтаждау және іске қосу-жөндеу жұмыстарымен тікелей айналысатын инженерлік буын мамандарының санаттары бойынша тарифтік коэффициенттер

№	Санаты және лауазымы	Тарифтік коэффициент
1	Орта техникалық білімі бар мамандар:	
1.1	3-санатты техник	1,000
1.2	2-санатты техник	1,104
1.3	1-санатты техник	1,218
2	Жоғары техникалық білімі бар мамандар:	
2.1	3-санатты инженер	1,483
2.2	2-санатты инженер	1,637
2.3	1-санатты инженер	1,807
2.4	жетекші инженер	1,994
2.5	бас технолог	2,201

Ескертпе-тарифтік коэффициент тиісті санаттағы маманның тарифтік мөлшерлемесінің үшінші санаттағы техниктің тарифтік мөлшерлемесіне қатынасын білдіреді.

**Мердігерлік ұйымның тікелей байланысты шығыстары
құрылыс процестерін орындаумен және қызмет көрсетумен**

Мердігер ұйымның құрылыс процестерін орындауға және оларға қызмет көрсетуге тікелей байланысты шығыстарына мыналар жатады:

1. Өндірістік кадрларды даярлауға және қайта даярлауға байланысты шығындар.
2. Мердігерлік жұмыстармен, оның ішінде уақытша (титулдық) ғимараттар мен құрылыстар салумен, құрылыс машиналарын пайдалану мен оларға қызмет көрсетумен және басқа да күрделі емес жұмыстармен айналысатын жұмысшылардың өтемақы және ынталандыру сипатындағы төлемдер.

Өтемақы және ынталандыру сипатындағы төлемдердің құрамына мыналар кіреді:

- 1) қызметкерлердің жыл сайынғы ақылы еңбек демалыстарының пайдаланылмаған күндері үшін жыл сайынғы еңбек демалыстарына ақы төлеу немесе өтемақы төлемдері;
- 2) атмосфералық жағдайлар бойынша бос тұрып қалу жұмыс уақытына ақы төлеу;
- 3) жүкті әйелдерді жеңіл жұмысқа ауыстыру кезінде олардың орташа жалақысына дейін қосымша ақы;
- 4) еңбек міндеттерін орындауға байланысты денсаулығына келтірілген зиянды өтету;
- 5) бригадирлерге бригадаға басшылық еткені үшін қосымша ақы;
- 6) негізгі жұмысынан босатылмаған білікті жұмысшыларға оқушыларды оқытқаны және жұмысшылардың біліктілігін арттырғаны үшін қосымша ақы;
- 7) құрылыс-монтаждау ұйымы жұмысшыларының біліктілігін арттыру жүйесінде оларды өндірістен қол үзіп оқыту кезінде орташа жалақысын сақтау;
- 8) заңда көзделген жағдайларда жұмысшыларға тегін немесе жеңілдікті шарттармен қызметтер көрсетуге байланысты шығыстар;
- 9) тексеру, қан тапсыру күндері үшін жұмыс донорларының орташа жалақысын сақтау;
- 10) жұмысшыларға үстеме жұмысы үшін, сондай-ақ кезекші электр монтерлеріне, слесарьларға, сантехниктерге, от жағушыларға және басқа жұмысшыларға түнгі уақыттағы жұмысы үшін қосымша ақы (бұл қосымша ақы сметалық нормаларда ескерілген тау-кен қазу және басқа да кейбір жерасты жұмыстарынан басқа);
- 11) заңдарда көзделген жағдайларда амалсыз бос жүрген немесе төмен ақы төленетін жұмысты орындаған уақыты үшін жұмысшылардың орташа жалақысын сақтау;
- 12) мерзімдік медициналық қарап-тексеруден өту уақыты үшін жұмысшылардың орташа жалақысын сақтау.

3. Мердігерлік жұмыстарда, сондай-ақ құрылыс машиналары мен механизмдерін пайдалануда және үстеме шығыстар есебінен жүргізілетін күрделі емес жұмыстарда істейтін жұмысшылардың жалақысына арналған шығыстардан әлеуметтік мұқтаждарға аударымдар (оның ішінде міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыруға аударымдар).

4. Санитариялық-гигиеналық және тұрмыстық жағдайларды қамтамасыз ету бойынша шығыстар:

- 1) амортизациялық аударымдар (немесе жалдау ақысы), жөндеудің барлық түрлерін жүргізуге (жөндеу қорына немесе жөндеуге арналған резервке аударымдар) және санитариялық-тұрмыстық мақсаттағы жиналмалы және жылжымалы ғимараттарды орын ауыстыруға арналған шығындар;

- 2) санитарлық-тұрмыстық үй-жайларды ұстау: еден жуушылардың, кезекші слесарьлардың, электриктердің және қызмет көрсететін персоналдың басқа да санаттарының еңбегіне ақы төлеуге, жылытуға, сумен жабдықтауға, кәрізге, жарықтандыруға арналған шығыстар, сондай-ақ себезгі бөлмелері мен қол жуғыштарға арналған табельде көзделген гигиена заттарының құны;

3) амортизациялық аударымдарды (жалдау ақысын), жөндеудің барлық түрлеріне арналған шығындарды (жөндеу қорына немесе жөндеуге арналған резервке аударымдар), жарықтандыруға, жылытуға, сумен жабдықтауға, кәрізге, электрмен жабдықтауға, тамақ дайындауға арналған отынға арналған шығыстарды, сондай-ақ тамақ дайындауға арналған отынды жұмыс орнына жеткізу бойынша шығыстарды қоса алғанда, еңбек ұжымына қызмет көрсететін медициналық мекемелерге тікелей құрылыс алаңында немесе құрылыс ұйымының аумағында медициналық пункттерді ұйымдастыру үшін тегін берілетін үй-жайлар мен мүкәммалды ұстау;

4) құрылыс ұйымының жұмыскерлерін асханалармен, буфеттермен, медициналық пункттермен, санитариялық-тұрмыстық үй-жайлармен қамтамасыз ету бойынша бөгде ұйымдардың көрсетілетін қызметтеріне ақы төлеуге немесе оларды күтіп-ұстау бойынша үлестік қатысуға арналған шығындар.

5. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы шығыстары:

1) тегін берілетін арнайы киімдер мен жеке қорғаныш құралдарының тозуы және оларды жөндеу және жуу жөніндегі шығыстар;

2) заңнамада көзделген жағдайларда бейтараптандыратын заттарды тегін беру құны;

3) дәрі қобдишалары мен дәрі-дәрмектерді сатып алуға байланысты шығындар;

4) қауіпсіздік техникасы, құрылыста жазатайым оқиғалар мен аурулардың алдын алу, сондай-ақ еңбек жағдайларын жақсарту жөніндегі қажетті анықтамалықтарды, плакаттар мен көрсету материалдарын сатып алуға арналған шығындар;

5) жұмысшыларды жұмыстың қауіпсіз әдістеріне оқыту және қауіпсіздік техникасы кабинеттерін жабдықтауға арналған шығындар;

6) еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы жөніндегі іс-шаралар номенклатурасында көзделген өзге де шығыстар кіреді.

В.1 кесте – Құрылыс жұмыскерлеріне қызмет көрсетуге арналған шығыстар нормалары

Норматив шифры	Жұмыстарының түрлері	Шығыстар нормасы, құрылысшы-жұмысшылар мен машинистердің, іске қосу-жөндеу персоналының еңбегіне ақы төлеуге арналған қаражат сомасынан пайызбен
1	2	3
1	Топырақты өңдеу және жер конструкцияларының құрылғысы бойынша жұмыстар	66,1
2	Тіреу және қоршау конструкцияларының құрылғысы бойынша жұмыстар	60,7
3	Әрлеу және оқшаулау жұмыстары	59,2
4	Ішкі және сыртқы инженерлік жүйелердің құрылғысы бойынша жұмыстар	64,3
5	Желілік құрылыстардың құрылғысы бойынша арнайы құрылыс және монтаждау жұмыстары	63,4
6	Топырақтағы арнайы жұмыстар, мұнара және	61,7

В.1-кестенің жалғасы

	діңгек түріндегі конструкциялар, өнеркәсіптік	
--	---	--

	пештер мен құбырлардың құрылғысы бойынша жұмыстар	
7	Жабдықтарды монтаждау бойынша жұмыстар	45,5
8	Жабдықты іске қосу-баптау бойынша жұмыстар	42,0
9	Ғимараттар мен құрылыстарды жөндеу бойынша жұмыстар	62,1
10	Механикаландыру басқармасы	71,4

Г қосымшасы (міндетті)

Г.1 -кесте Қалпына келтіру құнынан пайызбен толық қалпына келтіруге арналған амортизациялық аударымдардың нормалары

Машиналардың атауы		Амортизациялық аударымдардың нормасы, %
1	Авто бетон сорғылар	10,0
2	Авто бетон араластырғыштар	12,5
3	Авто бетон тасығыштар	12,5
4	Автогудронаторлар, авто битум тасығыштар, қол гудронаторлары, жапсарларға битум құйғыш, асфальтбетон жабындарын қыздырғыштар	10,0
5	Автогрейдерлер, қуаты 120 а. к. дейін	12,5
6	Автогрейдерлер, қуаты 120 а. к. жоғары	10,0
7	Автогидрокөтергіштер, автомұнаралар, телемұнаралар, ауыстырып тиегіштер	18,9
8	Резеңке жабынды вулканизациялауға арналған автоклав	10,0
9	Бортты автомобильдер	1000 км жүріске 0,17
10	Өзі аударатын автомобильдер, 27 т-ға дейін	1000 км жүріске 0,17
11	Өзі аударатын автомобильдер, 27-дан 50 т-ға дейін	1000 км жүріске 0,37
12	Өзі аударатын автомобильдер, 50-ден 120 т-ға дейін	1000 км жүріске 0,3
13	Монтаждық автомотристер	5,0
14	Автотиегіштер	18,9
15	Авто цемент тасығыштар	12,5
16	Толтыру-баспалау агрегаттары, құбырларды сынауға арналған электр сорғы агрегаттары	14,3
17	Арматуралық-орау машиналары	11,1
18	Асфальт төсегіштер	13,0
19	Асфальт араластырғыш қондырғылар, асфальтбетон зауыттары	11,0
20	Барраж машинасы, орларды үңгілеуге арналған грейфері бар қондырғылар	16,7
21	Дискілі тырмалар	12,5
22	Тісті тырмалар	16,7
23	Бетон сорғылары	16,7
24	Стационарлық және жылжымалы бетон және ерітінді араластырғыштар	12,5
25	Битум құйғыштар	10,0
26	Жерасты және ашық тау-кен жұмыстарына арналған блок-тюбинг төсегіштер	14,3
27	Бульдозерлер, қозғалтқыш қуаты 75 а. к. дейін	15,0
28	Бульдозерлер, қозғалтқыш қуаты 76-дан 108 а.к. дейін.	14,3

Г.1-кестенің жалғасы

Машиналардың атауы		Амортизациялық аударымдардың нормасы, %
29	Бульдозерлер, қозғалтқыш қуаты 108-ден 180 а. к. дейін	12,5
30	Бульдозерлер, қозғалтқыш қуаты 180 а. к. астам	10,0
31	Бұрғылау-кран және бұрғылау машиналары, бұрғылап толтыру қадаларын орнатуға арналған жабдықтар	14,3
32	Кең жолтабанды вагондар	5,0
33	Тар жолтабанды вагондар	6,1
34	Өзі аударғыш вагондар	6,1
35	Жол вагоншалары	12,5
36	Хоппер-мөлшерлегіш вагондар	4,0
37	Дірілді батырғыштар	20,0
38	Дірілді тақта	13,0
39	Шахталар мен метрополитенді желдету жүйелері	10,0
40	Ауа кептіргіш, желдеткіш	11,1
41	Күштік шахталық кремнийлі түзеткіш, трансформаторларды қыздыруға арналған жартылай өткізгіш түзеткіштер	10,0
42	Газ жалынды жанарғылар	50,0
43	Аспалы бұта тырмалар	16,7
44	Тіркемелі грейдерлер	8,3
45	Қуаты 108-ден 180 а. к. дейін қозғалтқышы бар грейдер-элеваторлар	12,5
46	Қуаты 180 а. к. жоғары қозғалтқышы бар грейдер-элеваторлар	10,0
47	Аспалы тырмалар	20,0
48	Електер, дірілдеткіш бункерлер, діріл-елек	14,3
49	Топырақ араластырғыш қондырғылар	16,7
50	Дизель-балғалар, 5 т-ға дейін	20,0
51	Краны, монтаждау мұнарасы бар кең жолтабанды дрезиналар	4,8
52	Гидравликалық домкраттар	8,3
53	Электр жер снарядтары мен айдау станциялары, өнімділігі сағатына 120 текше метрге дейін, жүзбелі қойыртпақ құбырының жиынтығымен	12,5
54	Электр жүзбелі қойыртпақ құбырының жинағымен жер снарядтары мен айдау станциялары, топырақ бойынша өнімділігі сағатына 180 текше метрге дейін; сол өнімділіктегі дизельді жер снарядтары	10,0
55	Электр жүзбелі қойыртпақ құбырының жинағымен жер снарядтары мен айдау станциялары, топырақ бойынша өнімділігі сағатына 400 текше метрге дейін; сол өнімділіктегі дизельді жер снарядтары	8,3

Г.1-кестенің жалғасы

Машиналардың атауы	Амортизациялық аударымдардың нормасы, %
56 Электр жүзбелі қойыртпақ құбырының жинағымен жер снарядтары мен айдау станциялары, топырақ бойынша өнімділігі сағатына 400 текше метрден астам; сол өнімділіктегі дизельді жер снарядтары	6,3
57 Өлшеу зертханалары (өздігінен жүрмейтін, өздігінен жүретін)	9,0
58 Кабельдерді таркатуға және төсеуге арналған кабельдік машиналар	16,7
59 Өздігінен жүретін шынжыр табанды кабель төсегіштердің аспалы жабдығы; өздігінен жүрмейтін дөңгелекті және батпақта жүретін, жеңіл және ауыр кабель төсегіштер; дөңгелекті кабель тасымалдағыштар	33,3
60 Жыра қазғыштар	16,7
61 Бұрғылау күймелері	25,0
62 Өздігінен жүретін катоктар	16,7
63 Тіркеме катоктар	13,0
64 Қайлашылар	16,7
65 Үңгілеу комбайндары, шахталық тиеу машиналары, оқпандық тиеу машиналары, оқпандық грейферлік тиегіштер	20,0
66 Жолдар мен әуеайлақтардың бетон жабынын орнатуға арналған машиналар жиынтығы	13,0
67 Компрессорлық, стационарлық, жалпы мақсаттағы жетекті компрессорлар, станциялар және қондырғылар, 12 атм дейінгі қысыммен өнімділігі минутына 50 текше метрге дейін	7,7
68 Компрессорлық, стационарлық, жалпы мақсаттағы жетекті компрессорлар, станциялар және қондырғылар, 12 атм дейінгі қысыммен өнімділігі минутына 50 текше метрден астам	5,5
69 Турбокомпрессорлар, газ үрлегіштер, фреонды турбокомпрессорлық қондырғылар, аммиакты және пропан турбокомпрессорлық агрегаттар	4,0
70 Компрессорлар мен компрессорлық станциялар және жылжымалы және арнайы қондырғылар	14,3
71 Тілімшелі конвейерлер (қоректендіргіштер)	20,0
72 Таспалы конвейерлер	20,0
73 Роторлы қопарғыштар (тракторсыз)	16,7
74 Тракторы бар қопарғыш-жинағыштар	12,5
75 Копрлар	9,0
76 Жүзбелі копрлар	5,0
77 Шахта құдықтарын қазғыштар	12,5
78 Балдақ қаққыштар, жол бұрағыштары, гидравликалық үдеткіш аспаптар, тегістегіштер	24,7

Машиналардың атауы		Амортизациялық аударымдардың нормасы, %
79	Битум қазандары, битум балқыту агрегаттары	50,0
80	Арналарды бетондауға арналған машиналар жиынтығы, арналарға арналған дірілді қалыптар	20,0
81	Бұта кескіштер	16,7
82	Мұнаралы крандар, жүк көтергіштігі 10 т-ға дейін	10,0
83	Мұнаралы крандар, жүк көтергіштігі 10-нан 25 т-ға дейін	7,7
84	Мұнаралы крандар, жүк көтергіштігі 25 т-дан астам	6,7
85	Тіреу мұнаралы крандар	6,7
86	Мосылық крандар	5,0
87	Пневмодөңгелекті жүрістегі крандар, жүк көтергіштігі 16 т-ға дейін	10,0
88	Пневмодөңгелекті жүрістегі крандар, жүк көтергіштігі 16 т-дан 40 т-ға дейін	7,7
89	Пневмодөңгелекті жүрістегі крандар, жүк көтергіштігі 40 т-дан астам	6,7
90	Автомобильдік жүрістегі крандар, жүк көтергіштігі 10 т-ға дейін	10,0
91	Автомобильдік жүрістегі крандар, жүк көтергіштігі 10-нан 25 т-ға дейін	7,7
92	Автомобильдік типті арнайы шассидегі крандар, жүк көтергіштігі 40 т-ға дейін:	9,1
93	Автомобильдік типті арнайы шассидегі крандар, жүк көтергіштігі 40 т-дан астам:	6,7
94	Шынжыр табанды жүрістегі крандар, 40 т-ға дейін	9,1
95	Шынжыр табанды жүрістегі крандар, жүк көтергіштігі 40 т-дан астам	6,7
96	Радиодіңгектерді монтаждауға арналған тасымалданатын және сырғымалы крандар	40,0
97	Радиодіңгектерді монтаждауға арналған жебелі, порталды крандар, потралдар	5,0
98	Консольді және шлюзді, аспалы крандар, қиғаш тіреулі кран	5,0
99	Көпірлі крандар	5,0
100	Толық бұрылатын монтаждық крандар	10,0
101	Темір жол жүрісіндегі крандар	5,0
102	Жол төсегіш крандар	5,6
103	Трактор крандары	14,3
104	Градирияларды салуға арналған крандар	10,0
105	Кран-манипуляторлар	12,5
106	«Алаңнан» жұмыс істеген кезде байланыс желісінің тіректерін орнатуға арналған кран	12,5

Г.1-кестенің жалғасы

Машиналардың атауы	Амортизациялық аударымдардың нормасы, %
107 Шахталық, ұңғылау шығырлары	25,0
108 Жетекті, қол, электр шығырлар	16,7
109 Өздігінен көтерілетін электр бесіктер	16,7
110 Монтаждық дінгектер	14,3
111 Тас жинайтын машиналар	14,3
112 Ағаш отырғызатын машиналар	12,5
113 Алдыңғы жаңбырлатқыш машина	8,3
114 Гидрожетегі бар дөңгелек типті жаңбырлатқыш машиналар (типі «Фрегат»)	10,0
115 Жаңбырлатқыш машина (дөңгелекті құбыр)	12,5
116 Топырақты ұсақтауға және араластыруға арналған машиналар; қиыршық тас пен қиыршық тасты бөлгіштер	13,0
117 Таңбалау машиналары	10,0
118 «Алаңнан» жұмыс істеген кезде байланыс желісін монтаждауға арналған машиналар	20,0
119 «Жолдан» жұмыс істеген кезде байланыс желісін монтаждауға арналған машиналар	20,0
120 Топырақ төсемінің еңістерін жабындай отырып, гидросебіндімен нығайтуға арналған машиналар, шөп егуге арналған агрегаттар	20,0
121 Шпал қағатын, түзету-қағу-тегістеу машиналары	6,7
122 Жол тегістеу, түзету-қағу-өңдеу машиналары	5,6
123 Анкерлерді бұрауға арналған машиналар	15,4
124 Қарнақты дизельді қадалы балғалар	25,0
125 Дизельді құбырлы балғалар	20,0
126 Қарапайым және қос әрекетті гидравликалық балғалар	25,0
127 Мототасығыштар	4,8
128 Мототасығыштар-электр станциялары	6,1
129 Мотор платформалары	5,6
130 Құбырларды тазалауға, кептіруге және оқшаулауға арналған машиналар мен жабдықтар	33,3
131 Вакуумдық сорғылар және олардың базасындағы агрегаттар, вакуумдық қондырғылар	10,0
132 Топырақты жууға арналған сорғы, балшық сорғысы	20,0
133 Суды төмендетуге және су төгуге арналған сорғы	12,5
134 Аспалы, тіркемелі, жылжымалы сорғы станциялары	11,1
135 Топырақты гидравликалық игеруге және су төгуге арналған сорғы қондырғылары; скреперлік қондырғылар	12,5
136 Жүзбелі сорғы станциялары	10,0

Г.1-кестенің жалғасы

	Машиналардың атауы	Амортизациялық аударымдардың нормасы, %
137	Құбырларды осьтес орталықтандыруға арналған жабдық (орталықтандырғыштар)	25,0
138	Жылжымалы қалып	22,0
139	Бүріккіштер, тозаңдатқыштар	16,7
140	Бу түзгіштер; жол фрезерлері (тракторларсыз); жер қазу-фрезерлік жабдықтар	20,0
141	Жылыту пештері, көрік	10,0
142	Өрім тасығыштар, батпақта жүргіштер	20,0
143	Байланыс сымын жаюға арналған платформалар	3,0
144	Тар жолтабанды, роликті тасымалдаушы бар кең табанды платформала, 80 т-ға дейін	3,1
145	Кең жолтабанды платформалар, 80 т-дан астам	6,7
146	Шынжыр табанды және пневмодөңгелекті бір шөмішті тиегіштер, жүк көтергіштігі 10 т-ға дейін:	12,5
147	Шынжыр табанды және пневмодөңгелекті бір шөмішті тиегіштер, жүк көтергіштігі 10 т-дан астам:	10,0
148	Көтергіштер	20,0
149	Скипті көтергіштер	25,0
150	Өздігінен жүретін мінбелер	14,3
151	Өздігінен көтерілетін мінбелер	19,0
152	Суғару-жуу машиналары	11,1
153	Сыпыру-жинау машиналары	12,5
154	Ауыр жүк таситын жартылай тіркемелер, жүк көтергіштігі 100 т-ға дейін	8,3
155	Ауыр жүк таситын жартылай тіркемелер, жүк көтергіштігі 100 т-дан астам	6,7
156	Понтоңдар, жүзбелі алаңдар	10,0
157	Ағынды желілер және рельстік буындарды құрастыруға және бөлшектеуге арналған машиналар	8,3
158	Тіркемелер мен жартылай тіркемелер, жүк көтергіштігі 8 т-ға дейін	12,5
159	Тіркемелер мен жартылай тіркемелер, жүк көтергіштігі 8 т-дан астам	10,0
160	Өзі аударғыш тіркемелер	14,3
161	Трактор тіркемелері мен арбалары	12,5
162	Жол көтергіштер	5,9
163	Кең жолтабанды жол төсегіштер	5,6
164	Тар жолтабанды жол төсегіштер	8,3
165	Рельс түзететін баспақтар	5,0

Г.1-кестенің жалғасы

Машиналардың атауы	Амортизациялық аударымдардың нормасы, %
166 Рельс кесетін станок, шпал қаққыш, жол кілттері, темір жолдардың түйіспелері мен саңылауларын реттеуге арналған бұрандалы аспаптар, жол домкраттары	11,1
167 Рельс дәнекерлеу агрегаттары	10,0
168 Скреперлер	10,0
169 Қар тазалағыштар	8,3
170 Арнайы машиналар	10,0
171 Жерасты тау-кен жұмыстарында ұңғымаларды бұрғылауға арналған станоктар	25,0
172 Құбырларды июге арналған станоктар	12,5
173 Бұрғылау-тегістеу станоктары	8,3
174 Жол жонғылары	3,0
175 Қол және электр тальдары, тельферлер	14,3
176 Маневрлік тепловоздар, қуаты 550 кВт және одан жоғары	5,0
177 Маневрлік тепловоздар, қуаты 550 кВт-тан төмен	6,6
178 Орман техникалық тракторлар	20,0
179 Тракторлар, қозғалтқыш қуаты 180 а.к. дейін.	12,5
180 Тракторлар, қозғалтқыш қуаты 180 а.к. жоғары.	10,0
181 Трактор базасындағы таптауыштар, тракторлар базасындағы жоспарлаушылар	6,7
182 Құбыр төсегіштер	10,0
183 Құбыр дәнекерлеу базалары және далалық автожуу қондырғылары	16,7
184 Битум, беттік-белсенді қоспаларды дайындауға арналған қондырғылар	10,0
185 Әмбебап жүзбелі гидромониторлы-эжекторлы снарядтар	8,3
186 Ұңғылау қалқандары	25,0
187 Бір шөмішті экскаваторлар, негізгі шөмішінің сыйымдылығы 0,4 м3-ге дейін	12,5
188 Бір шөмішті экскаваторлар, негізгі шөмішінің сыйымдылығы 0,4-тен 0,8 м3-ге дейін	11,1
189 Бір шөмішті экскаваторлар, негізгі шөмішінің сыйымдылығы 0,8-ден 1,25 м3-ге дейін	9,1
190 Бір шөмішті экскаваторлар, негізгі шөмішінің сыйымдылығы 1,25 м3-ден астам	7,7
191 Бір шөмішті экскаваторлар, шөмішінің сыйымдылығы 3,0-ден 13,0 м3-ге дейін	5,7
192 Бір шөмішті экскаваторлар, шөмішінің сыйымдылығы 13-тен 40 м3-ге дейін	4,0
193 Жерасты экскаваторлары	25,0

Г.1-кестенің жалғасы

Машиналардың атауы	Амортизациялық аударымдардың нормасы, %
194 Қашыртқы салғыш, жоспарлауыш эксковаторлар, трактордағы екі барлы қондырғылар, орларды әзірлеуге арналған агрегаттар	16,7
195 Шынжырлы экскаваторлар	12,5
196 Тереңдігі 1,6 м-ге дейінгі орларды ашуға арналған роторлы экскаваторлар	12,5
197 Тереңдігі 2,0-2,5 м орларды ашуға арналған роторлы экскаваторлар	10,0
198 Трактор базасындағы экскаваторлар, трактордағы үңгілеп кәріздеу машиналары	11,1
199 Жылжымалы электр станциялары	12,5
200 Магистральдық құбырларды салу кезіндегі жылжымалы электр станциялары	14,3
201 Вагондағы электр станциялары	5,5

Құрылыс машиналары мен автокөлік құралдары жұмысының жылдық режимінің көрсеткіштері

Машиналардың атауы		Машиналардың жылдық жұмыс тәртібі (Т), маш.-сағ аймақтар үшін			
		II	III	IV	V
1	2	3	4	5	6
1	Автогрейдерлер	1 800	1 500	1 275	1 200
2	Автокөлік құралдары	2 760	2 300	2 185	2 070
3	Асфальт төсегіштер	2 250	1 500	1 275	1 200
4	Бульдозерлер	2 760	2 300	1 955	1 840
5	Бұрғылау-кран машиналары	3 450	2 300	2 185	2 070
6	Дизель балғалары, копрлер	3 450	2 300	2 185	2 070
7	Өздігінен жүретін катоктар	2 250	1 500	1 275	1 200
8	Автомобильдік жүрістегі крандар	2 760	2 300	2 185	2 070
9	Мұнаралы крандар	3 120	2 600	2 470	2 340
10	Шынжыр табанды жүрістегі крандар	2 760	2 300	2 185	2 070
11	Пневмодөңгелекті жүрістегі және автомобильдік типтегі арнайы шассидегі крандар	2 760	2 300	2 185	2 070
12	Тиегіштер	2 760	2 300	2 185	2 070
13	Көтергіштер	2 760	2 300	2 185	2 070
14	Өзге де машиналар	2 760	2 300	2 185	2 070
15	Скреперлер	1 800	1 500	1 275	1 200
16	Құбыр төсегіштер	2 760	2 300	2 185	2 070
17	Бір шөмішті экскаваторлар, шөмішінің сыйымдылығы 0,25 текше м	2 400	2 000	1 700	1 600
18	Бір шөмішті экскаваторлар, шөмішінің сыйымдылығы 0,25 текше м-ден астам	2 760	2 300	1 955	1 840
19	Көп шөмішті экскаваторлар	2 760	2 300	1 955	1 840

Машиналарды жөндеуге және оларға техникалық қызмет көрсетуге арналған жылдық шығындардың нормалары

	Машиналардың атауы	Шығындар нормасы, пайыз/жыл
1	2	3
1	Автогрейдерлер	15
2	Мұнара крандары, мосылық крандар	9
3	Бульдозерлер	19
4	Автомобильдік жүрістегі крандар	12
5	Шынжыр табанды жүрістегі крандар	10
6	Пневмодөңгелекті жүрістегі крандар	10
7	Тиегіштер	16
8	Іштен жану қозғалтқыштары бар тіркеме машиналар (компрессорлар, жылжымалы электр станциялары, сутөкпе агрегаттары және т. б.)	11
9	Қол машиналары (шығырлар, домкраттар, тальдар және т. б.)	7
10	Іштен жану қозғалтқыштары бар өздігінен жүретін машиналар (бұрғылау және қада қағу техникасы, автогудронаторлар, автокөлік құралдары және т. б.)	14
11	Скреперлер	19
12	Электр жетегі бар стационарлық машиналар (бетон және ерітінді араластырғыштар, сылақ станциялары, бояу агрегаттары және т. б.)	8
13	Экскаваторлар	15

Тез тозатын бөліктердің нормативтік ресурсы (қызмет ету мерзімі)

Тез тозатын бөліктердің түрлері		Қызмет мерзімі, маш.- сағ
1	2	3
1	Иілгіш электр кабелі:	
	мосылық крандар	4500
	мұнаралы крандар	5000
	электр экскаваторлары	9000
2	Жүк көтергіш машиналардың болат арқандары (тростар):	
	вант	5000
	көтергіш	1500
	жебелі-көтергіш	3000
3	Бір шөмішті экскаваторлардың болат арқандары (тростар):	
	шөміш үшін аударылатын және тартылатын	700
	көтергіш	500
	жебелі-көтергіш	1800
	тартқыш	700
4	Скреперлердің болат арқандары (тростар)	500
5	Таспалы тасымалдағыштар	2800
6	Сына тәрізді жетек белдіктері	5000
7	Сорғы жеңдері	3000
8	Болат аударылатын және тартылатын шынжырлар	650
9	Келесілерге арналған шлангілер:	
	бояу пульттері мен ерітінді сорғылары	1900
	кұм ағынды аппараттар мен пневматикалық құралдар	1200
	гидравликалық басқарылатын бульдозерлер, скреперлер және басқа да тіркеме машиналар	2300

Температуралық аймақтар

Температуралық аймақтар	I	II	III	IV
Өңірлер	Түркістан облысы Жамбыл облысы Маңғыстау облысы Шымкент қаласы	Алматы облысы Қызылорда облысы Алматы қаласы Атырау облысы	Ақтөбе облысы Қостанай облысы Батыс Қазақстан облысы	Нұр-Сұлтан қаласы Солтүстік Қазақстан облысы Шығыс Қазақстан облысы Қарағанды облысы Ақмола облысы Павлодар облысы

К қосымшасы (міндетті)

К.1 - кесте Құрылысқа арналған жүктерді тасымалдауға арналған сметалық бағаларды әзірлеуге арналған автокөлік құралдарының базалық номенклатурасы

	Атауы	Жүк көтергіштігі, тонна (авто бетон араластырғыштар үшін-автомобильдің пайдалы көлемі, м3)
1	Жалпы мақсаттағы автомобильдер	
1.1	Бортты автомобильдер	
1.1.1	Бортты автомобильдер	Жүк көтергіштігі төмен (5 тоннаға дейін)
1.1.2	Бортты автомобильдер	Жүк көтергіштігі орташа (5-тен жоғары 10 тоннаға дейін)
1.1.3	Бортты автомобильдер	Жүк көтергіштігі үлкен (10 тоннадан жоғары)
2	Мамандандырылған автомобильдер	
2.1	Өзі аударатын автомобильдер	
2.1.1	Өзі аударатын автомобильдер	Жүк көтергіштігі орташа (5-тен жоғары 10 тоннаға дейін)
2.1.2	Өзі аударатын автомобильдер	Жүк көтергіштігі үлкен (10 тоннадан жоғары)
2.2	Автомобиль-фургондар	
2.2.1	Автомобиль-фургондар	Жүк көтергіштігі төмен (5 тоннаға дейін)
2.2.2	Автомобиль-фургондар	Жүк көтергіштігі орташа (5-тен жоғары 10 тоннаға дейін)
2.3	Автомобиль-цистерналар	
2.3.1.	Авто цемент тасығыштар	20
2.3.2	Авто битум тасығыштар	20
2.3.3	Автоцистерналар	8,7
2.4	Авто бетон араластырғыштар	
2.4.1	Авто бетон араластырғыштар	6
2.4.2	Авто бетон араластырғыштар	8
2.4.3	Авто бетон араластырғыштар	10
2.5	Құбыр таситын (құбыр буындарын таситын) автомобильдер	
2.5.1	Құбыр таситын (құбыр буындарын таситын) автомобильдер	Жүк көтергіштігі үлкен (10 тоннадан жоғары)
2.6	Панель таситын автомобильдер	
2.6.1	Панель таситын автомобильдер	Жүк көтергіштігі үлкен (10 тоннадан жоғары)
2.7	Ершікті тартқыштары бар ауыр жүк таситын жартылай тіркемелер	

К.1-кестенің жалғасы

2.7.1	Ершікті тартқыштары бар ауыр жүк таситын жартылай тіркемелер	Жүк көтергіштігі 20 тонна
2.7.2	Ершікті тартқыштары бар ауыр жүк таситын жартылай тіркемелер	Жүк көтергіштігі 30 тонна
2.7.3	Ершікті тартқыштары бар ауыр жүк таситын жартылай тіркемелер	Жүк көтергіштігі 40 тонна
2.7.4	Ершікті тартқыштары бар ауыр жүк таситын жартылай тіркемелер	Жүк көтергіштігі 60 тонна
3	Тракторлар	
3.1	Тіркемесі бар дөңгелекті тракторлар	6

Қ қосымшасы (міндетті)

Нысан

Үлгілік калькуляция № _____
1 т-ға арналған көлік шығыстары _____

Бастапқы деректер:

1. Босату бағасының түрі _____
2. Өнім берушілердің атауы және жеткізудің үлес салмағы, % _____
3. Теміржол тасымалы:
 - 3.1 Жөнелтім түрі _____
 - 3.2. Тариф _____
 - 3.3. Қосымша қызметтер _____
 - 3.4. Тарифтік схема _____
 - 3.5. Вагондарды тиеу нормасы _____
4. Автомобиль тасымалдары:
 - 4.1. Жүк сыныбы _____
 - 4.2. Тариф _____

_____. ағымдағы бағаларда жасалған

p/c №	Операция атауы	Тасымалдаудың соңғы пункттерінің атауы (бастап – дейін)	Тасымалдау қашықтығы, км	1 т құны, теңге	
				Есептеу формуласы	барлығы
1	2	3	4	5	6
1	Тиеу орындарында автомобильмен тасымалдау кезіндегі тиеу-түсіру жұмыстары				
2	Тиеп-жөнелту орнына автомобильмен тасымалдау				
3	Вагондарды тиеуге беру				
4	Вагондарға тиеу және олардан түсіру				
5	Теміржол тасымалы				
6	Түсіруге беру				
7	Межелі орындардағы автомобиль көлігі жанындағы тиеу-түсіру жұмыстары				
8	Межелі орындардағы автомобиль тасымалдары				
9				

10				
	1 т жиыны				

Өзірлеген:

Тексерген:

Күні

Ескертпе:

1. Материалдарды, конструкцияларды, жабдықтарды жеткізу бойынша көлік шығыстары бастапқы деректер негізінде калькуляцияланады.

2. Темір жол және автомобиль көлігімен тасымалдау құны және қолданылатын көлік түріне байланысты өзге де шығыстар қолданыстағы сметалық нормалар, сметалық бағалар және оларды қолдану жөніндегі нұсқаулар бойынша айқындалады.

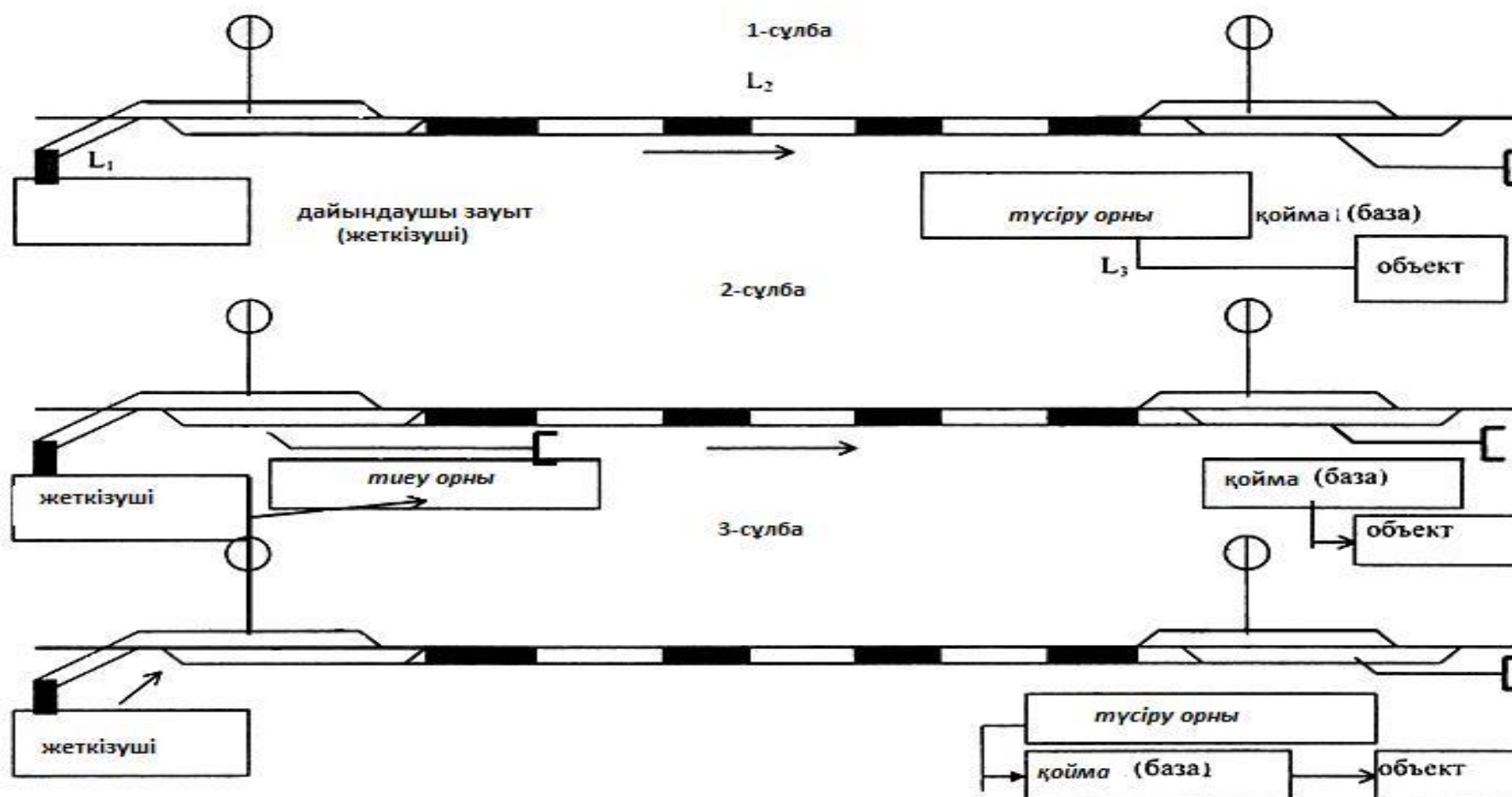
3. Құрылыстар мен жұмыс істеп тұрған кәсіпорындардың темір жолдары бойынша тасымалдау құны осы құрылыстар үшін белгіленген тәртіппен бекітілген калькуляциялар бойынша айқындалады.

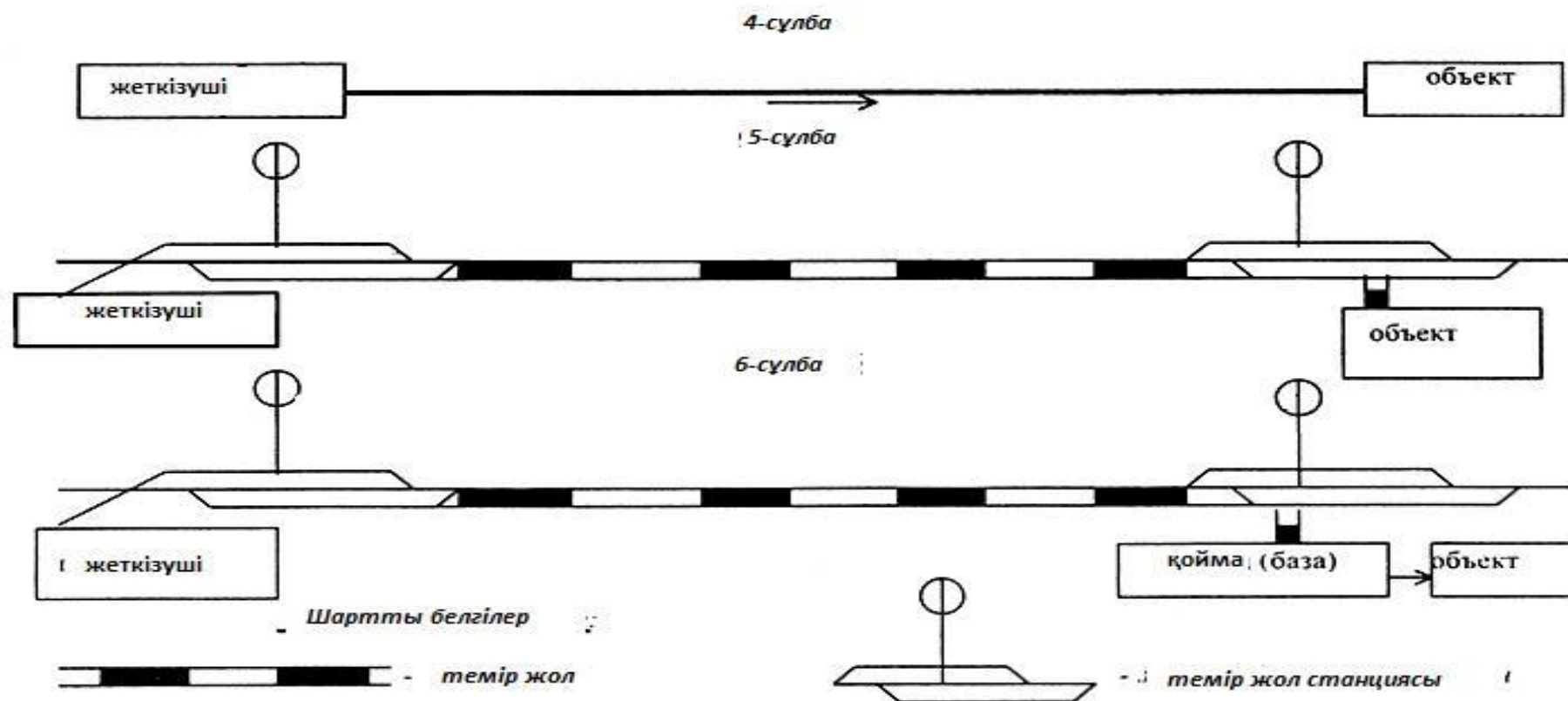
4. Тиеу-түсіру жұмыстарының және олармен байланысты қосымша операциялардың құны қолданыстағы сметалық нормалар мен бағалар бойынша қабылданады.

5. Дайындау-қоймалық шығындар франко-құрылыс алаңының материалдарының (бұйымдары, конструкциялары мен жартылай фабрикаттары) құнына белгіленген мөлшерде есептеледі.

Л қосымшасы (міндетті)

Мүмкін көлік схемалары

М қосымшасы (міндетті)

Тиеу-түсіру жұмыстарына сметалық бағаларды есептеуге арналған құрылыс материалдарының, бұйымдары мен конструкцияларының базалық номенклатурасы

Атауы	
1	Қаптардағы және қанарлардағы құрылыс жүктері 31-50 кг.
2	Ашық және жабық бумалардағы, теңдердегі, жәшіктердегі, бидондардағы және буып-түйілмеген орындардағы жүктер, шегелеу, тақташалар, паркет, байламдардағы планкалар 30 кг дейін.
3	Каток-бөшкелік жүктер және бөшке ыдысы 30 кг дейін.
4	Каток-бөшкелі жүктер және бөшкелі ыдыс 121-300 кг.
5	Терезе және айна әйнегі, қыш, фаянс және эмальданған бұйымдар.
6	Тұғырықтардағы немесе дайын пакеттердегі әртүрлі жүк.
7	Буып-түйілмеген жүктер (темірбетон бұйымдар мен конструкциялар) 3 т-ға дейін.
8	Буып-түйілмеген жүктер (темірбетон бұйымдар мен конструкциялар) 6 т-ға дейін.
9	Буып-түйілмеген жүктер (темірбетон бұйымдар мен конструкциялар) 6 т-дан астам.
10	Асбоцемент құбырлар.
11	3-тен 10 т-ға дейінгі орташа тонналық контейнерлер (жүкпен қапталған)*.
12	Дөңгелек ағаш материалы.
13	Шпалдар, білеулер, ағаш, кеніш тіреулері, пропса теңгерімдері.
14	Кесілген ағаш дайындамалары.
15	Байламдардағы сұрыптық металл, металл құбырлар.
16	Табақ металл.
17	Рельстер, арқалықтар, швеллерлер.
18	Шеңберлердегі сым.
19	Металл конструкциялар.
20	Өсімдік қабатының топырағы (қарашірік).
21	Әртүрлі құм.
22	Шағыл тас, қиыршық тас, жұмыр тас.
23	Құрғақ балшық.
24	Құрылыс қоқысы (механикаландырылған).
25	Құрылыс қоқысы (қолмен).

Н қосымшасы (міндетті)

Нысан

**Материалдарды алу көздері, қашықтығы және жеткізу тәсілдері туралы жиынтық ведомость
(көлік схемасы)**

р/с №	Материалдардың атауы	Босату бағасында қабылданған франко түрі	Өнім берушілердің атауы мен олардың орналасқан жері	Өнім берушілердің үлес салмағы (үлесі), %	Автомобиль немесе трактор көлігімен өнім берушіден құрылыс алаңының объект маңындағы қоймасына дейін тасымалдау				Өнім берушілерден автомобиль көлігімен вагондарға тиеу орындарына дейін тасымалдау		
					жеткізудің жалпы көлемінің үлес салмағы, %	соңғы тасымалдау пункттері	ара- қаш- ықтық, км	кол- данылатын контейнер- леу түрі	көлік түрі және үл. салмағы, %	соңғы тасымалдау пункттері (бастап – дейін)	ара- қашықтық, км
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Кестенің жалғасы

Материалдарды жөнелту пункттеріне жеткізуге байланысты шығыстар мен алымдар		Тиеу орындарынан межелі пункттеріне дейін темір жол тасымалдары			Материалдарды межелі жерге жеткізуге байланысты шығыстар мен алымдар		Түсіру орындарынан құрылыс қоймаларына дейін автомобильмен тасымалдау (материалдарды темір жол көлігімен тасымалдау кезінде)			ескертпе
шығыстар мен алымдардың атауы, есептерге немесе олардың мөлшерін растайтын басқа да құжаттарға сілтеме	1 т жүк үшін сома, теңге	көлік түрі және пайызбен үлес салмағы	жөнелту және бару станциясы	арақашықтық, км	шығыстар мен алымдардың атауы, есептерге немесе олардың мөлшерін растайтын басқа да құжаттарға сілтеме	1 т жүк үшін сома, теңге	көліктің әртүрлі түрлерімен жүк түсіру орындарына дейін жеткізу кезіндегі пайызбен салыстырғандағы үлес салмағы	пункттер	арақашықтық, км	
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	

ң қосымшасы (міндетті)

Таза массадаң брутто массаға өтпелі коэффициенттер

Материалдар, бұйымдар және конструкциялар		Өлшем бірлігі	Таза массадаң брутто массаға ауысу коэффициенті
1		2	3
Құрылыс және арнайы жұмыстарға арналған материалдар			
1	Тазартылған күкірт қышқыл аммоний (аммоний сульфаты), фосфоритті ұнтақ	т	1,01
2	Техникалық хлорлы аммоний (аммиак)	т	1,13
3	Су антисептигі (техникалық кремнефторлы натрий)	т	1,11
4	Майлы антисептик	т	1,02
5	Электр жарықтандыру арматурасы	т	1,67
6	Асбест	т	1,01
7	Асбозурит	т	1,01
8	Асбослюда	т	1,01
9	Асботермит	т	1,01
10	Асфальтит	т	1
11	Ацетилен	м ³	18,5
12	Техникалық ацетон	т	1,49
13	Сұйық бакелит	т	1,26
14	Бензин	т	1,13
15	Бензол	т	1
16	Жол мұнай битумдары	т	1,03
17	Жабындық мұнай битумдары	т	1,05
13	Құрылыс және оқшаулау мұнай битумдары	т	1,03
19	Тасымалдау кезінде мұнай және газ өнеркәсібі объектілерін салуға арналған блок-бокстар:		
	- темір жол көлігімен	т	1,02
	- автокөлікпен	т	1,01
20	Гипс және гипсбетонды тұтас блоктар мен тастар	м ³	1,09
21	Көбік әйнектен жасалған блоктар, тығыздығы кг/м ³ :		
	200	м ³	1,51
	300	м ³	1,34
22	Қуыс шыны блоктар	м ³	1,17
23	Бұрандамалар	т	1,12

Материалдар, бұйымдар және конструкциялар		Өлшем бірлігі	Таза массада брутто массаға ауысу коэффициенті
1	2	3	
24	Брезент	м ²	1,02
25	Асбест қағазы	т	1,13
26	Техникалық құрғақ бура	т	1,07
27	Байланыстырғышсыз супер жұқа шыны талшықтан жасалған мақта	т	1,03
28	Минералды мақта:		
	- М75	м ³	1,12
	- М100	м ³	1,09
29	Ісінген вермикулит	т	1,03
30	Ескі шүберек	т	1,03
31	Аммиак-селитралық жарылғыш заттар:		
	- патрондалмаған	т	1,02
	- патрондалған	т	1,51
32	Табақ винипласт	т	1,16
33	Бұрандалар	т	1,12
34	Вискозин (минералды май)	т	1,11
35	Құрылыс киізі	м ³	1,03
36	Асбест талшықтары	т	1,01
37	Қазба балауыз (озокерит), жасанды (церезин) және басқалары	т	1,14
38	Фарфор оқшаулағыш төлкелер	т	1,35
39	Ұнтақтағы вулканит	т	1,01
40	Сомындар	т	1,12
41	Жабындық асбест галь	т	1,00
42	Шеге	т	1,12
43	Герметик	т	1,42
44	Гидроизол және изол	10 м ²	1,01
45	Құрылыс гипсі (алебастр)	т	1,01
46	Қалыптау гипсі	т	1,01
47	Қорғасын тотығы	т	1,28
48	Отқа төзімді ұнтақталған саз балшық	т	1
49	Техникалық глицерин	т	1,34
50	Графит	т	1,02
51	Гудрон және жартылай гудрон	т	1,03
52	Ағаш қарамайы	т	1,05
53	Тас көмірлі қара май	т	1,05
54	Дермантин	м ²	1,03
55	Ұнтақталған диабаз	т	1,03
56	Диатомит, трепел	т	1
57	Техникалық дихлорэтан	т	1,3

Материалдар, бұйымдар және конструкциялар		Өлшем бірлігі	Таза массада брутто массаға ауысу коэффициенті
1	2	3	
58	Сылақ жаңыршағы	мың дана	1,01
59	Отын	м3	1,01
60	Техникалық желатин	т	1,01
61	Хромды теміртас	т	1,01
62	Сырықтар	м3	1,01
63	Тойтармалар	т	1,12
64	Терезе сылағышы	т	1,26
Жол белгілері:			
65	- жұқа табақты болаттан	т	1,24
66	- алюминий қорытпасынан	т	1,64
67	- шыныпласттан	т	1,29
Жапсырмалы бұйымдар:			
68	- гипс	кг	1,51
69	- цемент	кг	1,25
70	Пластмассада жасалған бұйымдар (кұбырлар, бойлық, жиһаз фурнитурасы және басқалары)	т	1,06
71	Техникалық резеңке бұйымдар	т	1,26
72	Қапсырма бұйымдар	т	1,1
73	Шыны талшықтан жасалған бұйымдар	м3	1,06
74	Эбонитті бұйымдар	т	1,26
75	Фарфор оқшаулағыштар	т	1,25
Техникалық калий гидратының тотығы:			
76	- сұйық	т	1,25
77	- қатты	т	1,05
78	Техникалық хлорлы кальций	т	1,04
79	Жеңіл бетоннан жасалған тастар	м3	1,04
80	Эктастар мен туфтардан жасалған қабырға тастары	м3	1,03
81	Қарағай шайыры	т	1,25
82	Кальций карбиді	т	1,05
83	Карборунд (ұнтақ)	т	1,09
84	Асбест картон	т	1,15
85	Құрылыс картоны	т	1
86	Керосин	т	1,03
87	Кірпіш және қыш тастар	1000 дана дара кірпіш	1,03
88	Кірпіш және отқа төзімді бұйымдар	т	1,02
89	Кірпіш және қуыс керамикалық тастар	1000 дана дара кірпіш	1,03
90	Кірпіш және силикатты тастар	1000 дана дара кірпіш	1,05

Материалдар, бұйымдар және конструкциялар		Өлшем бірлігі	Таза массада брутто массаға ауысу коэффициенті
1		2	3
91	Қышқылға төзімді кірпіш	т	1,04
92	Кірпіш және силикатты қуыс тастар	1000 дана дара кірпіш	1,04
93	Жылу оқшаулағыш кірпіш	м3	1,12
94	Оттегі	м3	8,64
95	Техникалық тұз қышқылы	т	1,55
96	Битум желімі	т	1,16
97	Казеин желімі	т	1,01
98	Бояу желімі (галерта)	т	1,35
99	Бояу желімі (тақташаларда)	т	1,02
100	Құрғақ сүйек желімі	т	1,01
Құрылыс конструкциялары:			
101	- алюминий қорытпаларынан жасалған	т	1,28
102	- болат	т	1,02
103	Жол балдақтары	т	1,12
104	Бұрғылау қаптамалары	т	1,2
105	Қою ысқыланған бояулар және қолдануға дайын колерлер	т	1,11
106	Силикатты бояулар	т	1,11
107	Құрғақ бояулар	т	1,09
108	Шифер жабындысына арналған бекіткіштер	т	1,12
109	Асбест үгіндісі	т	1,01
110	Мәрмәр үгіндісі	т	1
111	Тар жолтабанды вагонеткаларға арналған бұрылысты шеңберлер	т	1,01
112	Телеграф және телефон ілмектері	т	1,12
113	Темір және мыс тотияйыны	т	1,1
114	Лактар	т	1,26
115	Электр қыздыру шамдары	10 дана	1,75
116	Таспалар, жіптер, төсемдер мен асбест баулар	т	1,13
117	Дөңгелек ағаш	м3	1,01
118	Араланған ағаш	м3	1,01
119	Лигроин	т	1,12
120	Линкруст	100м2	1,12
121	Линолеум (релин)	100м2	1,01
122	Толқынды асбестцемент табақтар	т	1
123	Жалпақ асбестцемент табақтар (тақталар)	т	1
124	Каустикалық магнезит	т	1,01
125	Техникалық хлорлы магний	т	1,01
126	Мазут	т	1,03

Материалдар, бұйымдар және конструкциялар		Өлшем бірлігі	Таза массада брутто массаға ауысу коэффициенті
1		2	3
127	Өсімдік майлары	т	1,33
128	Майлау майлары	т	1,11
129	Соляр майы	т	1,11
130	Трансформаторлық май	т	1,11
131	Линолеум жапсырмасына арналған мастика	т	1,1
132	Жабынды мастикасы	т	1,01
133	Құрылыс мастикалары (линолеум мен шатыр жабынын жапсыруға арналған мастикалардан басқа)	т	1,13
134	Каолин талшығынан жасалған материал	т	1
135	Оқшаулағыш төсеніштер	м3	1,04
136	Байланыстырғышсыз супер жұқа шыны талшықтан жасалған төсеніштер	т	1,02
137	Кесек бор	т	1
138	Ұнтақталған бор	т	1,01
139	Отқа төзімді мертельдер	т	1
140	Қап тігетін мата және миткаль	м2	1,01
141	Андезитті және бештаунитті ұны	т	1,03
142	Картоп ұнтағы (крахмал) және қара бидай ұны	т	1,01
143	Монтаждау материалдары жиынтығы бар кабельдік жалғағыш муфталар	т	1,21
144	Сұйық сабын	т	1,35
145	Қатты сабын	т	1,13
146	Тығыздаманы толтырмалар	т	1,26
147	Новоасбозурит	т	1,01
148	Тұсқағаз	100 м2	1,05
149	Магний тотығы	т	1,01
150	Әліпмай	т	1,15
151	Қыл-қыбыр	т	1,02
152	Талшық	т	1,02
153	Парафин	т	1,14
154	Паркет	м2	1,05
155	Кенеп	м2	1,01
156	Пасталар	т	1,26
157	Сұйық пек	т	1
158	Қатты пек	т	1
159	Кесек пемза	т	1,01
160	Ұнтақталған пемза	т	1,01
161	Тақтайшалы пенопласт	т	1,42
162	Пергамин	10 м2	1,01

Материалдар, бұйымдар және конструкциялар		Өлшем бірлігі	Таза массада брутто массаға ауысу коэффициенті
1		2	3
163	Бағыттамалық бұрмалар	т	1,01
164	Бұл да сондай	1 жиынтық	1,01
165	Дайын блоктармен тасымалдау кезіндегі бағыттамалық бұрмалар	1 аударым	1,01
166	Оқшаулауға арналған поливинилхлоридті пластикат	т	1,01
167	Қабырғалардың ішкі қаптауына арналған зерленген қыш тақтайшалар	10 м2	1,28
168	Еденге арналған керамикалық тақташалар	10 м2	1,17
169	Қасбеттік керамикалық тақташалар	10 м2	1,09
170	Қышқылға төзімді және термо-қышқылға төзімді қыш тақтайшалар	10 м2	1,08
171	Бұл да сондай	т	1,08
172	Еденге арналған поливинилхлоридті тақтайшалар	10 м2	1,02
173	Полистиролды қаптауға арналған тақтайшалар	10 м2	1,21
174	Кілем мүкістігімен қапталатын шыны тақтайшалар және олардан жасалған кілемдер	10 м2	1,01
175	Бұл да сондай	т	1,01
176	Асбестовермикулитті тақталар	м3	1,13
177	Ағаш-талшықты тақталар	10 м2	1
178	Ағаш-жаңқалы тақталар	10 м2	1,00
179	Гипсті қаптауыш тақталар	10 м2	1,05
180	Ісінген перлиттен жасалған тақталар	м3	1,16
Оқшаулағыш тақталар, тығыздығы кг/м3:			
181	200-ге дейін	м3	1,31
182	200-ден астам	м3	1,08
Қамысты және шымтезекті жылу оқшаулағыш тақталар		10 м2	1,10
183	Бұл да сондай	м3	1,10
184	Табиғи тастан жасалған қаптама тақталар, қалыңдығы мм:		
	10	м2	1,14
	15	м2	1,14
	20	м2	1,14
	25	м2	1,14
	30	м2	1,14
	40	м2	1,14
	50	м2	1,14
	60	м2	1,14
	80	м2	1,14

Материалдар, бұйымдар және конструкциялар		Өлшем бірлігі	Таза массада брутто массаға ауысу коэффициенті
1		2	3
90 – 100		м2	1,14
110 – 120		м2	1,14
130 – 140		м2	1,14
150 – 160		м2	1,14
170 – 200		м2	1,14
185	Перлитфосфорегельді тақталар	м3	1,22
186	Перлитцементті тақталар	м3	1,19
187	Полистирол көбікінен жасалған жылу оқшаулағыш тақталар	м3	1,08
188	Ұяшықты бетоннан жасалған жылу оқшаулағыш тақталар	м3	1,04
Совелитті маркалы жылу оқшаулағыш тақталар:			
189	350	м3	1,14
190	400	м3	1,13
191	Фибролит тақталары	м3	1,01
192	Қож-ситал тақталары	10 м2	1,12
193	Құрылыс соғылмалары (саңылау, ысқыштар, бекіткіштер, қапсырмалар, істіктер және басқалар)	т	1,12
194	Полистирол	т	2,00
195	Политура	т	1,26
196	Синтетикалық байланыстырғыштағы диатомитті және минералды мақтадан басқа барлық жылу оқшаулағыш жартылай цилиндрлер	м3	1,30
197	Диатомитті жылу оқшаулағыш жартылай цилиндрлер	м3	1,23
198	Синтетикалық байланыстырғыштағы минералқатты жылу оқшаулағыш жартылай цилиндрлер	м3	1,22
199	Помароль	т	1,22
200	Асфальт ұнтағы	т	1
201	Магnezит ұнтағы	т	1
202	Асфальтбетон қоспаларына арналған минералды ұнтақ	т	1
203	Тальк ұнтағы	т	1,01
204	Термооқшаулағыш ұнтақ	т	1,01
205	Совелитті ұнтақ	т	1,02
206	Тақтатас себіндісі	т	1,01
207	Қалайы-қорғасын дәнекері	т	1,07
208	Тығыздағыш төсемдер	т	1,26
209	Металл опа	т	1,07
210	Лак-бояу материалдарының еріткіштері	т	1,26

Материалдар, бұйымдар және конструкциялар		Өлшем бірлігі	Таза массада брутто массаға ауысу коэффициенті
1		2	3
211	Рельстер, ұзындығы 25 м	т	1,04
212	Резеңкеленген белдіктер	т	1,01
213	Желдеткіш металл торлар	т	1,03
214	Ровинг ширақ	т	1,09
215	Электр қондырғылары бар фарфор роликтер	т	1,35
216	Рубероид	10 м2	1,01
217	Иілгіш металл жеңдер	т	1,01
218	Резеңке маталы жеңдер	т	1,01
219	Күйе	т	1,04
220	Диатомиттерден басқа барлық жылу оқшаулағыш сегменттер	м3	1,31
221	Диатомитті жылу оқшаулағыш сегменттер	м3	1,26
222	Ұнтақталған күкірт	т	1,02
223	Гофрленген металдан жасалған су өткізгіш құбырлардың секциялары	т	1,05
224	Өрілген болат тор	м2	1,01
225	Сиккатив	т	1,26
226	Скипидар	т	1,31
227	Жылу оқшаулағыш қабықтар	м3	1,33
228	Мұнайлы консистенциялы майлар (консталин, солидол және басқалары)	т	1,28
229	Құрғақ терразитті сылақ қоспалары	т	1,01
230	Ағаш және таскөмір шайыры	т	1,13
231	Жол жұмыстарына арналған шайыр	т	1
232	Эпоксидті-цианды шайырлар	т	1,19
233	Таскөмір сольвенті	т	1,32
234	Этил спирті	т	1,35
235	Стеарин	т	1,14
236	Иллюминаторларға арналған және қарау шынысы	т	16,2
237	Арқауланған табақ шыны	10 м2	1,38
238	Сұйық шыны	т	1,12
239	Терезе шынысы, қалыңдығы 2-3 мм	м2	1,25
240	Терезе шынысы және термиялық жалтыратылған айналы табақ шыны, қалыңдығы 4-5 мм	м2	1,26
241	Терезе шынысы, қалыңдығы 6 мм	м2	1,31
242	Органикалық техникалық шыны	т	1,37
243	Термиялық жалтыратылған айналы табақ шыны, қалыңдығы 6-7 мм және жалтыратылған витриналы шыны, қалыңдығы 5,5-8 мм	м2	1,31

Материалдар, бұйымдар және конструкциялар		Өлшем бірлігі	Таза массада брутто массаға ауысу коэффициенті
1	2	3	
244	Өрнектелген табақ шыны	м2	1,26
245	Шыны пакеттер	м2	1,47
246	Қораптық және швеллерлік қима құрылыстық пішінделген шыны	т	1,59
247	Үйлердің, көшелердің, корпустардың және кіреберістердің нұсқауларына арналған эмальданған тақтайшалар	т	1,01
248	Текстовинит	м2	1,03
249	Қарақағаш және қарақағаз-былғары	10 м2	1,01
250	Дизельді отын	т	1,03
251	Трихлорэтилен	т	1,3
252	Жұқа тақтай	м3	1,19
253	Фаолит (қышқылға қарсы және тотыққа қарсы бітеуіш)	т	1,06
254	Фольгоизол	10 м2	1
Цемент:			
255	- құрылыс жағдайында және басқа да осындай жағдайларда бетон дайындау үшін	т	1
256	- цемент шығысы тікелей ҚНЖЕ-де көрсетілген жұмыстар үшін	т	1,01
257	Жабынқыш	мың дана	1,03
258	Жол бұрандамаларына арналған серіппелі тығырықтар	т	1,12
259	Ұнтақталған қышқақ	т	1
260	Бүйірлік едендерге арналған ағаш құты	м3	1,17
261	Жабынқыш жоңқасы	мың дана	1
262	Ажарлағыш егеуқұм қағазы	100 парак	1,02
263	Суға төзімді оталдырғы білте	100 м	1,51
264	Асфальтталған отқа төзімді білте	мың орам	1,31
265	Бітеуіш	т	1,26
266	Кең және тар жолтабанды темір жолдарға арналған шпалдар	дана	1
267	Сомындары бар қара бұрансұқпалар (тартпалы)	т	1,12
268	Бұрандалы шегелер	т	1,12
269	Металл электродтар	т	1,14
270	Эмаль	т	1,26
271	Жол битум эмульсиялары	т	1,09
Ағаштан жасалған бұйымдар			
272	Қылқан жапырақты ағаштан жасалған блоктар мен қақпа төсемдері	м2	1,23
273	Қылқан жапырақты ағаштан жасалған блоктар	м2	1,5

Материалдар, бұйымдар және конструкциялар		Өлшем бірлігі	Таза масса брутто массаға ауысу коэффициенті
1	2	3	
мен есік төсемдері			
274	Еменнен және ағаштың басқа да бағалы түрлерінен жасалған блоктар мен есік төсемдері	м2	1,38
275	Қылқан жапырақты ағаштан жасалған қос жақтаулы терезе блоктары	м2	1,36
276	Еменнен және басқа да бағалы ағаш түрлерінен жасалған қос жақтаулы терезе блоктары	м2	1,27
277	Қос жақтаулы терезе блоктары және блокта емес жақтаулар	м2	1,37
278	Қылқан жапырақты ағаштан жасалған ойықтар, жақтаулар және өзге де ендік бұйымдар	100 м	1,01
279	Еменнен және ағаштың басқа да бағалы түрлерінен жасалған ойықтар, жақтаулар және өзге де ендік бұйымдар	100 м	1,01
280	Стандартты ағаш және стандартты емес ағаш және тас үйлерге арналған ағаштан жасалған бөлшектер (әр түрлі арқалықтар, аралықтар, еденге арналған тақталар мен арқалықтар, шатыр тақтайлары, ағаш ұсталық бұйымдарды қоспағанда аралықтардың қалқандары, қалыптар, төсемдер, торламалар; мүкәммалдық уақытша құрылыстардың жиынтықтары, қоршаулардың бөлшектері, желімделген арқалықтар және өнеркәсіптік ғимараттардың аражабындары үшін фермалар және т. б.)	м3 бөлшек	1
281	Паркет тақталар мен қалқандар	м2	1,08
282	Есік қораптары	м	1,04
283	Терезе қораптары	м	1,04
284	Ағаштың бағалы түрлерінен жасалған есік төсемдері (жылтыратылған)	м2	1,4
285	Шкафтар, панельдер, тамбурлар және бөлшектелген түрдегі басқа да кіріктірілген жабдықтар	м2	1,22
Санитарлық-техникалық жұмыстарға арналған бұйымдар мен жиынтықтар			
286	Ауа-жылыту агрегаттары	т	1,28
Тұрмыстық мақсаттағы газ аппаратурасы:			
287	- ағынды су жылытқыш аппараттар	т	1,47
	- ас үй тақталары	т	1,47
288	Қондырғылар мен сигнал беру жүйелерінің спринклерлік және топтық әсер ететін аппаратурасы (спринклерлік бастиектер, тарту муфталары, электр-су сигналдары, сигнал турбиналары, су сигналдық ауа клапандары,	т	1,18

Материалдар, бұйымдар және конструкциялар	Өлшем бірлігі	Таза массада брутто массаға ауысу коэффициенті
1	2	3
бақылау-сигналдық су клапандары, топтық әсер ететін және оятқыш; үш жүрісті және бұрыштық құрама крандар)		
289 Су жылыту бағанына арматура	т	1,65
290 Санитариялық-техникалық – ванна-себезгі, ас үй және дәретхана аспаптарына арматура	т	1,18
291 Конденсациялық және кеңейткіш бактар	т	1,21
292 Фаянс және шойын шайғыш бөшкелер	т	1,4
293 Блоктар, ысырмалар, кран түріндегі тиек құрылғылары және өзге де ұқсас арматура	т	1,12
294 Қыш ванналар	т	1,24
295 Медициналық аяқ ванналары	т	1,3
296 бұл да сондай, қол	т	1,5
297 Эмальданған шойын ванналар	т	1,2
298 Вантуздар	т	1,2
299 Шұралар	т	1,18
300 Желдеткіштер, сорғылар	т	1,6
301 Ауа өлшегіштер	т	1,22
302 Су бөлгіштер және май бөлгіштер	т	1,25
303 Сыйымды және жылдамдықты су жылытқыштар	т	1,06
304 Ауа бұрғыштар	т	1,25
305 Ауа таратқыштар мен ауа жинағыштар	т	1,22
306 Жасырын суағарларға арналған құйғыштар	т	1
307 Желдеткіш құйғыштар мен сорғыштар, тарту дефлекторлары, сепараторлар	т	1,39
308 Жылыту пештерінің гарнитурасы	т	1
309 Дәретхана гарнитурасы (қағаз ұстағыштар, сүлгілерге арналған ілгіштер, сабын салғыштар, сүлгі ұстағыштар, кронштейндердегі шыны дәретхана сөрелері, ванналарға арналған тұтқалар, фарфор стакандар, қақпағы бар тостағандар және басқа да ұқсас арматура)	т	1,29
310 Жерасты өрт сөндіру гидранттары	т	1,23
311 Сорғыш жалғағыш бастиектер	т	1,18
312 Балшық жинағыштар	т	1,1
313 Дроссель-клапандар	т	1,29
314 Жеке гигиеналық душтар («бидэ»)	т	1,39
315 Май жинағыштар	т	1,1
316 Инжекторлар	т	1,12
317 Калориферлер	т	1,28
318 Кері және сақтандырғыш клапандар	т	1,27

Материалдар, бұйымдар және конструкциялар		Өлшем бірлігі	Таза масса брутто массаға ауысу коэффициенті
1		2	3
319	Редукциялық клапандар	т	1,1
320	Өртүрлі клапандар (қола, болат, шойын)	т	1,11
321	Ванналарға арналған су жылытатын бағаналар	т	1,34
322	Тығыздамалы компенсаторлар	т	1,25
323	Жылыту конвекторлары	т	1,13
324	Конденсат бұрғыштар	т	1,1
325	Ауа баптағыштар	т	1,18
326	Шағын литражды жылыту қазандары	т	1,13
327	Жылыту қазандары (шағын литражды қазандардан басқа)	т	1,06
328	Су тарату, дөретхана және басқа крандар (қола, жез, болат және шойын)	т	1,22
329	Ішкі санитариялық-техникалық желілерге арналған бекіткіштер (кронштейндер, құбырларға арналған ілгектер және өзге де ұқсас бұйымдар)	т	1,12
330	Манометрлер және өзге де өлшеу аспаптары	т	1,45
331	Эмальданған шойын жуғыштар	т	1,2
332	Қысымсыз асбестцемент құбырларға арналған асбестцемент муфталар	т	1,02
333	Бұл да сондай, су құбырлары үшін	т	1,02
334	Серпімді муфталар	т	1,19
335	Шойын қазандарға арналған ниппельдер	т	1,29
336	Паронит	т	1,08
337	Себезгі келтекүбырлары	т	1,37
338	Жартылай фарфор және фаянс писсуарлар	т	1,62
339	Қатты отын қолданумен жылыту-пісіру тақталары	т	1,41
340	Эмальданған шойын себезгі тұғырықтары	т	1,16
341	Сүлгі кетпітрігіштер	т	1,06
342	Инерциялық шаң бөлгіштер	т	1,33
343	Жылыту радиаторлары және оларға кронштейндер	т	1,01
344	Ас үйге арналған эмальданған болат шұңғылшалар	т	1,48
345	Өрт сөндіру жеңдері	т	1,01
346	Жалюзді торлар	т	1,03
347	Бөтелке сифондары	т	1,18
348	Себезгі қондырғыларына арналған араластырғыштар	т	1,32
349	Өрт сөндіру қол оқпандары	т	1,49

Материалдар, бұйымдар және конструкциялар		Өлшем бірлігі	Таза массадан брутто массаға ауысу коэффициенті
1		2	3
350	Эмальданған шойын клозетті басқыштары мен тостағандары	т	1,33
Қысымсыз құбырларға арналған асбестцемент құбырлар, ішкі диаметрі, мм:			
351	100	м	1,01
352	100-ден жоғары	м	1,01
Асбестцементті су құбыры, ішкі диаметрі, мм:			
353	100	м	1,01
354	100-ден жоғары	м	1,01
355	Торы бар душқа арналған құбырлар	т	1,65
Қыш кәріздік құбырлар, ішкі диаметрі, мм:			
356	400-ге дейін	т	1,03
357	400-ден жоғары	т	1,02
358	Қабырғалы шойын жылыту құбырлары	т	1,17
359	Ылғалдандырғыштар	т	1,47
360	Сұйықтық деңгейінің көрсеткіштері	т	1,14
361	Қыш қол жуғыштар	т	1,46
362	Фаянс унитаздар	т	1,48
363	Торлы ұяшықты сүзгілер	т	1,27
364	Құбырларға арналған иілгіш шойыннан жасалған фитингтер, шойын кәріздік бөлшектер	т	1,14
365	Циклондар	т	1,38
366	Ауыз су бұрқақтарының тостағандары	т	1,47
367	Шу бәсеңдеткіштер	т	1,39
368	Су ағынды элеваторлар	т	1,27
369	Желдеткіштер мен сорғыларға электр қозғалтқыштары	т	1,18
370	Бу ағынды эжекторлар	т	1,25
371	Электродты өнім		
372	Домна пештеріне арналған графиттелген блоктар	т	1,09
373	Алюминий электролизерлерге арналған көмір бүйірлік блоктар	т	1
374	Коксты қалың масса	т	1,03
375	Көміртекті масса	т	1,07
376	Электродты масса	т	1
377	Магний зауыттарының шахталық пештеріне арналған көміртекті саптамалар	т	1,01
378	Графиттелген ниппельдер	т	1,14

Материалдар, бұйымдар және конструкциялар		Өлшем бірлігі	Таза массада брутто массаға ауысу коэффициенті
1		2	3
379	Көміртекті паста	т	1,11
380	Термографит	т	1,09
381	Көмір құбырлары	т	1,26
382	Графиттелген электродтар	т	1,03
Көгалдандыруға арналған материалдар			
383	Диаметрі 0,5 м, биіктігі 0,4 м дейін кесекті ағаштар мен бұталар	дана	1,01
384	Диаметрі 0,8 м, биіктігі 0,6 м кесекті ағаштар мен бұталар	дана	1,01
385	Өлшемі 0,8 х 0,8х0,5 м кесекті ағаштар мен бұталар	дана	1,04
Кесекті ағаштар, өлшемі, м:			
386	- 1х1х 0,6	дана	1,04
387	- 1, 3х1, 3х 0,6	дана	1,04
388	- 1,5х1, 5х 0,65	дана	1,04
389	- 1, 7х1, 7х 0,65	дана	1,04
390	Жалаң тамыр жүйесі бар ағаш-көшеттер мен бұталар-көшеттер	дана	1
391	Шөп тұқымдары	т	1,02

II қосымшасы (міндетті)

**Тиеу-түсіру жұмыстарына жұмсалған еңбек шығындарының нормалары және
машиналарды пайдалану уақыты**

1. Ыдыс-қаптама және даналы жүктер

Өлшем бірлігі: 1 т (*1 дана)

Шығындар элементтерінің атауы	Тиеу немесе түсіру адам (маш)-сағ
1	2
Қаптардағы және қанарлардағы құрылыс жүктері 31-50 кг	
Жұмысшылардың еңбек шығындары	0,2508
Ашалы қармауыштары бар автотиегіш 1 т	0,0627
Ашық және жабық бумалардағы, теңдердегі, жәшіктердегі, бидондардағы және буып-түйілмеген орындардағы жүктер, тақташалар, паркет, байламдардағы планкалар 30 кг дейін	
Жұмысшылардың еңбек шығындары	0,285
Ашалы қармауыштары бар автотиегіш 1 т	0,0712
Каток-бөшкелік жүктер және бөшке ыдысы 30 кг дейін	
Жұмысшылардың еңбек шығындары	0,282
Ашалы қармауыштары бар автотиегіш 1 т	0,0706
Каток-бөшкелі жүктер және бөшкелі ыдыс 121-300 кг	
Жұмысшылардың еңбек шығындары	0,182
Ашалы қармауыштары бар автотиегіш 1 т	0,0454
Терезе және айна әйнегі, қыш, фаянс және эмальданған бұйымдар	
Жұмысшылардың еңбек шығындары	0,315
Ашалы қармауыштары бар автотиегіш 1 т	0,0787
Тұғырықтардағы немесе дайын пакеттердегі әртүрлі жүк	
Жұмысшылардың еңбек шығындары	0,102
Ашалы қармауыштары бар автотиегіш 1 т	0,0512
Буып-түйілмеген жүктер (темірбетон бұйымдар мен конструкциялар) 3 т-ға дейін.	
Жұмысшылардың еңбек шығындары	0,147
Автомобильдік жүрістегі крандар, 10 т	0,0489
Буып-түйілмеген жүктер (темірбетон бұйымдар мен конструкциялар) 6 т-ға дейін.	
Жұмысшылардың еңбек шығындары	0,119
Автомобильдік жүрістегі крандар, 10 т	0,0395
Буып-түйілмеген жүктер (темірбетон бұйымдар мен конструкциялар) 6 т-дан астам.	
Жұмысшылардың еңбек шығындары	0,114
Автомобильдік жүрістегі крандар, 10 т	0,0380
Асбоцементті құбырлар	
Жұмысшылардың еңбек шығындары	0,194
Автомобильдік жүрістегі крандар, 10 т	0,0648
Ірі тонналы контейнерлер*	
Жұмысшылардың еңбек шығындары	0,311

Шығындар элементтерінің атауы	Тиеу немесе түсіру адам (маш.)-сағ
1	2
Автомобильдік жүрістегі крандар, 12,5 т	0,156

2. Ағаш материалдары

Өлшем бірлігі: 1 т

Шығындар элементтерінің атауы	Тиеу адам (маш.)-сағ	Түсіру адам (маш.)-сағ
1	2	3
Дөңгелек ағаш материалы		
Жұмысшылардың еңбек шығындары	0,131	0,1765
Автомобильдік жүрістегі крандар, 10 т	0,0438	-
Шпалдар, білеулер, ағаш, кеніш тіреулері, пропса теңгерімдері.		
Жұмысшылардың еңбек шығындары	0,186	0,3335
Автомобильдік жүрістегі крандар, 10 т	0,0619	-
Кесілген ағаш дайындамалары		
Жұмысшылардың еңбек шығындары	0,157	0,489
Автомобильдік жүрістегі крандар, 10 т	0,0522	-

3. Металдар және металл бұйымдары

Өлшем бірлігі: 1 т

Шығындар элементтерінің атауы	Тиеу немесе түсіру адам (маш.)-сағ
1	2
Байламдардағы сұрыптық металл, металл құбырлар	
Жұмысшылардың еңбек шығындары	0,126
Автомобильдік жүрістегі крандар, 10 т	0,0631
Табақ металл	
Жұмысшылардың еңбек шығындары	0,105
Автомобильдік жүрістегі крандар, 10 т	0,0526
Рельстер, арқалықтар, швеллерлер	
Жұмысшылардың еңбек шығындары	0,104
Автомобильдік жүрістегі крандар, 10 т	0,0519
Шеңберлердегі сым	
Жұмысшылардың еңбек шығындары	0,171
Автомобильдік жүрістегі крандар, 10 т	0,0854

4. Үйіліп тиелетін жүктер

Өлшем бірлігі: 1 т		
Шығындар элементтерінің атауы	Тиеу адам. (маш.)-сағ	Түсіру адам (маш.)-сағ
1	2	3
Өсімдік қабатының топырағы (қарашірік)		
Жұмысшылардың еңбек шығындары	-	0,29
Экскаватор 1 м ³	0,027	-
Өр түрлі құм		
Жұмысшылардың еңбек шығындары	-	0,154
Экскаватор 1 м ³	0,0152	-
Шағыл тас, қиыршық тас, жұмыр тас		
Жұмысшылардың еңбек шығындары		0,173
Экскаватор 1 м ³	0,0202	
Құрғақ саз		
Жұмысшылардың еңбек шығындары		0,179
Экскаватор 1 м ³	0,0227	
Құрылыс қоқысы		
Автотиегіш 5 т, маш./сағ	0,0186	-
Қолмен тиеумен құрылыс қоқысы		
Жұмысшылардың еңбек шығындары	0,346	0,2375

Р қосымшасы (міндетті)**Р.1 кесте - Жүктердің номенклатурасы мен сыныптамасы**

№	Жүктің атауы	Жүктің сыныбы
1	2	3
	Құрылыс материалдары, жартылай фабрикаттар, бұйымдар	
1.		
...		
	Санитарлық-техникалық материалдар, бұйымдар мен құбырлар	
...		
...		

Р.2 кесте - Жүк сыныбы бойынша жүк көтергіштікті пайдалану коэффициенттері

Жүктің сыныбы	Жүк көтергіштікті пайдалану коэффициенті
1	1,0
2	0,99-0,71
3	0,70-0,51
4	0,50-0,40

Р.3 кесте - Жүк сыныбы бойынша жүк көтергіштікті пайдаланудың орташа коэффициенттері

Жүктің сыныбы	Жүк көтергіштікті пайдаланудың орташа коэффициенті
1	1,0
2	0,85
3	0,61
4	0,45

С қосымшасы (міндетті)

Нысан

Жүктерді тасымалдауға арналған сметалық бағалар жинағының кестелік бөлігінің нысандары

1-бөлім (411) Жалпы мақсаттағы автомобильдер

1-кіші бөлім (411-1) Бортты автомобильдер

1 тонна-километр үшін теңге

Позиция нөмірі	Тасымалдау қашықтығы, км	Жүк көтергіштігі төмен (5 тоннаға дейін)		Жүк көтергіштігі орташа (5-тен жоғары 10 тоннаға дейін)		Жүк көтергіштігі үлкен (10 тоннадан жоғары)	
		Елді мекендерде	Елді мекендерден тыс	Елді мекендерде	Елді мекендерден тыс	Елді мекендерде	Елді мекендерден тыс
Код		411-101-01	411-101-02	411-102-01	411-102-02	411-103-01	411-103-02

2-бөлім (412) Мамандандырылған автомобильдер

1-кіші бөлім (412-1) Өзі аударатын автомобильдер

1 тонна-километр үшін теңге

Позиция нөмірі	Тасымалдау қашықтығы, км	Жүк көтергіштігі орташа (5-тен жоғары 10 тоннаға дейін)		Жүк көтергіштігі үлкен (10 тоннадан жоғары)	
		Елді мекендерде	Елді мекендерден тыс	Елді мекендерде	Елді мекендерден тыс
Код		412-101-01	412-101-02	412-102-01	412-102-02

1 тонна-километр үшін теңге

Позиция нөмірі	Тасымалдау қашықтығы, км	Жүк көтергіштігі үлкен (10 тоннадан жоғары)
		Карьерлерден
Код		412-102-03

2-кіші бөлім (412-2) Автомобиль-фургондар

1 тонна-километр үшін теңге

Позиция нөмірі	Тасымалдау қашықтығы, км	Жүк көтергіштігі төмен (5 тоннаға дейін)		Жүк көтергіштігі орташа (5-тен жоғары 10 тоннаға дейін)	
		Елді мекендерде	Елді мекендерден тыс	Елді мекендерде	Елді мекендерден тыс
Код		412-201-01	412-201-02	412-202-01	412-202-02

3-кіші бөлім (412-3) Автомобиль-цистерналар

1 тонна-километр үшін теңге

Позиция нөмірі	Тасымалдау қашықтығы, км	Авто цемент тасығыштар		Авто битум тасығыштар		
		Елді мекендерде	Елді мекендерден тыс	Елді мекендерде	Елді мекендерден тыс	
					қара жолдардан басқа	қара жолдар
Код		412-301-01	412-301-02	412-302-01	412-302-02	412-302-03

1 тонна-километр үшін теңге

Позиция нөмірі	Тасымалдау қашықтығы, км	Автоцистерналар			
		Елді мекендерде	Елді мекендерден тыс		
			қара жолдардан басқа	қара жолдар	қара жолдар
Код		412-303-01	412-303-02	412-303-03	412-303-03

4-кіші бөлім (412-4) Авто бетон араластырғыштар

1 тонна-километр үшін теңге

Позиция нөмірі	Тасымалдау қашықтығы, км	Ыдыс көлемі 6 м3.		Ыдыс көлемі 8 м3.		Ыдыс көлемі 10 м3.	
		Елді мекендерде	Елді мекендерден тыс	Елді мекендерде	Елді мекендерден тыс	Елді мекендерде	Елді мекендерден тыс
Код		412-401-01	412-401-02	412-402-01	412-402-02	412-403-01	412-403-02

5-кіші бөлім (412-5) Құбыр таситын автомобильдер (құбыр буындарын тасығыштар)

1 тонна-километр үшін теңге

Позиция нөмірі	Тасымалдау қашықтығы, км	Жүк көтергіштігі үлкен (10 тоннадан жоғары)			
		Елді мекендерде	Елді мекендерден тыс		
			қара жолдардан басқа	қара жолдар	қара жолдар
Код		412-501-01	412-501-02	412-501-03	412-501-03

6-кіші бөлім (412-6) Панель таситын автомобильдер

1 тонна-километр үшін теңге

Позиция нөмірі	Тасымалдау қашықтығы, км	Жүк көтергіштігі үлкен (10 тоннадан жоғары)			
		Елді мекендерде	Елді мекендерден тыс		
			қара жолдардан басқа	қара жолдар	қара жолдар
Код		412-601-01	412-601-02	412-601-03	412-601-03

7 (412-7) кіші бөлім Ершікті тартқыштары бар ауыр жүк таситын жартылай тіркемелер

1 рейс (*1 километр) үшін теңге

Позиция нөмірі	Тасымалдау қашықтығы, км	Жүк көтергіштігі 20 тонна		Жүк көтергіштігі 30 тонна	
		Елді мекендерде	Елді мекендерден тыс	Елді мекендерде	Елді мекендерден тыс

Код	412-701-01	412-701-02	412-702-01	412-702-02
-----	------------	------------	------------	------------

1 рейс (*1 километр) үшін теңге

Позиция нөмірі	Тасымалдау қашықтығы, км	Жүк көтергіштігі 40 тонна		Жүк көтергіштігі 60 тонна	
		Елді мекендерде	Елді мекендерден тыс	Елді мекендерде	Елді мекендерден тыс
Код		412-703-01	412-703-02	412-704-01	412-704-02

3-бөлім (413) Тракторлар**1-кіші бөлім (413-1) Тіркемесі бар дөңгелекті тракторлар**

1 тонна-километр үшін теңге

Позиция нөмірі	Тасымалдау қашықтығы, км	Тіркемесі бар доңғалақты тракторлар, тарту сыныбы 3-ке дейін	
		Үйіліп тиелетін жүктер	Үйіліп тиелетін жүктерден басқа жүктер
Код		413-101-01	413-101-02

4-бөлім (414) Автомобиль тасымалдары кезіндегі тиеу-түсіру жұмыстары**1-кіші бөлім (414-1) Автомобиль тасымалдары кезіндегі тиеу-түсіру жұмыстары**

1 тонна үшін теңге (*1 дана)

Код	Құрылыс материалдары, бұйымдары мен конструкциялары	Тиеу (кодты кеңейту, аяқталуы – 01)	Түсіру (кодты кеңейту, аяқталуы – 02)
	Ыдыс-қаптама және даналы жүктер (411-101)		

Т қосымшасы (міндетті)

Борттық автомобильдер (I) және стандартты тенттермен жабдықталған фургон-автомобильдер, тіркемелер мен жартылай тіркемелер, жылжымалы құрамнан (II) алынбай түсірілетін (тиелетін) әмбебап контейнерлер үшін автокөлік құралдарының тиеуге және түсіруге арналған бос тұру уақытының нормасы

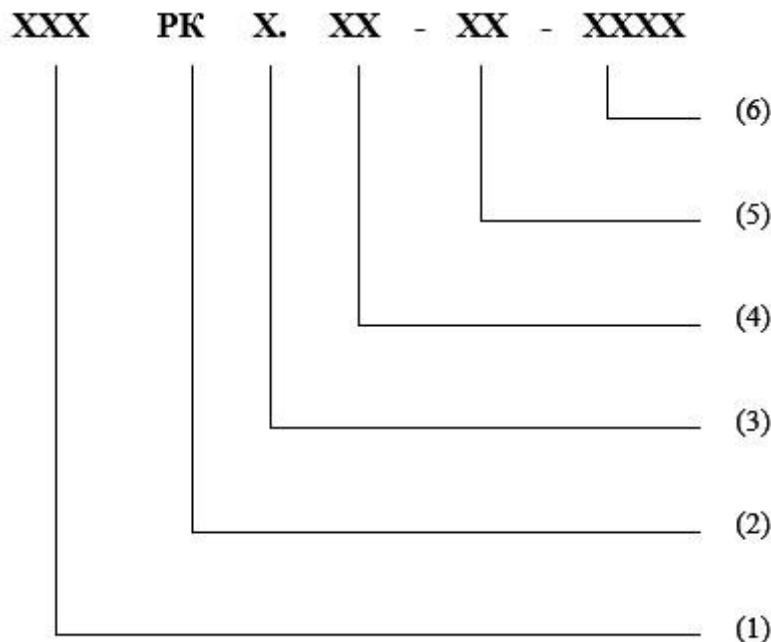
Автомобильге тиелетін (түсірілетін) жүктің салмағы, тонна	Тиеуге (түсіруге) бос тұру уақытының нормасы, тоннаға мин	
	I	II
1	2	3
1 тоннаға дейін қоса алғанда	12	13
Әрбір толық немесе толық емес тонна үшін 1 тоннадан астам қосылады	2	3

Өзі аударатын автомобильдер мен әртүрлі мақсаттағы автомобиль-цистерналар үшін тиеуге немесе түсіруге арналған уақыт нормасы

Жылжымалы құрам түрі	Тиеуге (түсіруге) бос тұру уақытының нормасы, тоннаға мин
1	2
Карьерлерде жұмыс істейтіндерден басқа, өзі аударатын автомобильдер үшін	1
Карьерлерде жұмыс істейтін өзі аударатын автомобильдер үшін	0,2
Автомобиль-цистерналар үшін (күю немесе төгу)	4

У қосымшасы (міндетті)**Құрылыстағы баға белгілеу және сметалар бойынша мемлекеттік нормативтік құжаттарға шифр беру қағидалары**

1 Шифр құрылымы берілген схемаға сәйкес «нүкте» және «дефис» белгілерімен бөлінетін белгілеудің әріптік және цифрлық элементтерін қамтиды:

мұндағы:

- (1) мемлекеттік нормативтің аббревиатурасы;
- (2) «Қазақстан Республикасы» аббревиатурасы;
- (3) нормативтік актілер кешеніне тиістілігін сәйкестендіретін нөмір;
- (4) нормативтік актілер кешенінің тобына тиесілілігін сәйкестендіретін нөмір;
- (5) нормативтік құжаттың тіркеу нөмірі;
- (6) нормативтік құжаттың бекітілген жылы;

2 Жаңадан әзірленген құрылыстағы баға белгілеу жөніндегі нормативтік құжаттарға шифр сәулет, қала құрылысы және құрылыс істері жөніндегі уәкілетті орган жүзеге асыратын тіркеу шамасына қарай нөмірлердің өсу тәртібімен беріледі. Сметалық нормативтік құжаттың күші жойылған кезде құжаттың күшін жою оны қайта қарауға және оның орнына басқа нормативтік құжатты қабылдауға негізделген жағдайды қоспағанда, оның шифры басқа нормативтік құжатқа берілмейді.

3 Өзгерістермен қайта басылған құрылыстағы баға белгілеу және сметалар жөніндегі нормативтік құжаттың шифріне «*» белгісі қосылады. Жұлдызшамен құжаттың өзгертілген тармақтары да белгіленеді.

Сметалық нормалар мен ресурстарға шифр беру қағидалары

Сметалық нормалардың 1 шифры-төртінші және бесінші, сегізінші және тоғызыншы белгілердің арасындағы сызықша бар 12 сандық белгі (нөлден тоғызға дейін).

2 Сметалық нормалар шифрінде жеті деңгейлі иерархиялық құрылым көрсетілген:

- сметалық нормативтер немесе құрылыс ресурстары түрінің атауын сәйкестендіретін нөмір – бір белгі;

- бөлімге тиістілігін сәйкестендіретін нөмір – бір белгі;

- тарауға тиістілігін сәйкестендіретін нөмір – екі белгі;

- кіші бөлімге тиістілігін сәйкестендіретін нөмір – екі белгі;

- топқа тиістілігін сәйкестендіретін нөмір – екі белгі;

- кіші топқа тиістілігін сәйкестендіретін нөмір (кесте) – екі белгі;

- норма (ресурс) нөмірі – екі белгі.

3 Сметалық нормалардың немесе ресурстардың түрі бір белгіні білдіреді және келесі мағыналарға ие:

0 – еңбек ресурстары;

1 – құрылыстағы жұмыстар – ресурстар шығысының элементтік сметалық нормалары (ЭСН);

2 – құрылыс материалдары, бұйымдары мен конструкциялары;

3 – құрылыс машиналары, механизмдер, құрал;

4 – логистикалық процестер мен ресурстар;

5 – жабдық, жиһаз және мүкәммал;

6 – (резерв);

7 – (резерв);

8 – ірілендірілген сметалық нормативтер (ІСН).

4 Ресурстар шифры – үшінші және төртінші, алтыншы және жетінші белгілердің арасындағы сызықша бар 10 сандық белгі (нөлден тоғызға дейін).

5 Ресурстар шифрінде жеті деңгейлі иерархиялық құрылым көрсетілген:

- сметалық нормативтер немесе құрылыс ресурстары түрінің атауын сәйкестендіретін нөмір – бір белгі;

- бөлімге тиістілігін сәйкестендіретін нөмір – бір белгі;

- тарауға тиістілігін сәйкестендіретін нөмір – бір белгі;

- кіші бөлімге тиістілігін сәйкестендіретін нөмір – бір белгі;

- топқа тиістілігін сәйкестендіретін нөмір – екі белгі;

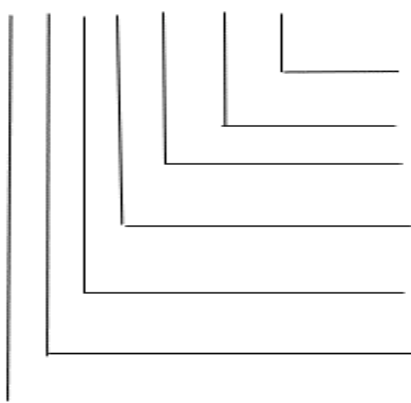
- кіші топқа тиістілігін сәйкестендіретін нөмір (кесте) – екі белгі;

- норма (ресурс) нөмірі – екі белгі.

Құрылыс материалына шифр құрудың мысалы

211-201-0602 Құрылыс жұмыстарына арналған тығыз тау жыныстарынан жасалған шағыл тас М1000, фракциясы 5-20 мм ҚР СТ 1284-2004

2 1 1 2 01 06 02

Ресурс нөмірі: 5-20 фракциясы

Кіші топ: Маркасы М1000

Топ: Тығыз жыныстардан қиыршық тас

Кіші бөлім: Қиыршық тас

Бөлім: Кенсіз құрылыс материалдары және тау-кен өнеркәсібінің өнімдері

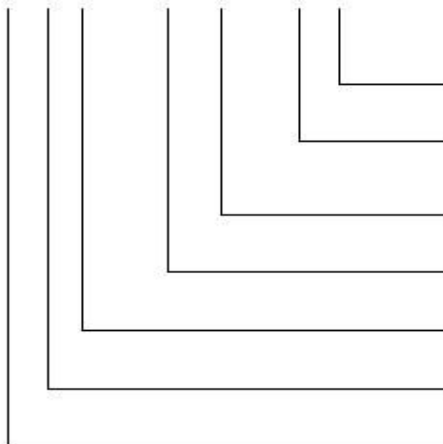
Бөлімі: Жалпы құрылыс жұмыстарына арналған материалдар мен бұйымдар

Құрылыс материалдары мен бұйымдары

Ресурстар шығысының элементтік сметалық нормасына шифр құрудың мысалы

1108-0301-0103 Қабат биіктігі 4 м-ге дейін болғанда қаңқалар мен фахверктер. Толтыру

1 1 08 – 03 01 – 01 03

- Норманың (ресурстың) нөмірі: Қабат биіктігі 4 м-ге дейін болғанда қаңқалар мен фахверктер. Толтыру
- Кіші топ (кесте): Жеңіл блоктар мен тастардан жасалған конструкциялар
- Топ: Жеңіл блоктар мен тастардан жасалған құрылымдар
- Кіші бөлім: Жеңіл блоктар мен тастардан жасалған конструкциялар
- Бөлім: Кірпіш және блок құрылымдары
- Бөлімі: Құрылыс жұмыстары
- Құрылыстағы жұмыстар (ЭСН)

**Кесте Ұ.1 - Құрылыстағы материалдық ресурстарға (жабдықтарға) арналған
сметалық бағалар жинағының кестелік бөлігінің нысаны**

Код	Атауы	Өлшем бірлігі	Жүктің сыныбы	Брутто салмағы, кг	Босату бағасы, теңге	Сметалық бағасы, теңге
1	2	3	4	5	6	7

**Кесте Ұ.2 - (Өңірдің атауы) (кезекті кезең) _____ жылға _____
үшін құрылысшы-жұмысшылар мен машинистердің сметалық тарифтік
мөлшерлемелері**

Теңге/адам-сағат

Код	Орташа разряд	ЕШСБ	Оның ішінде СТМ
1	2	3	4

Кесте Ұ.3 - (Өңірдің атауы) (кезекті кезең) _____ жылға

_____ үшін инженерлік буынның сметалық тарифтік мөлшерлемелері

Теңге/адам-сағат

Код	Атауы	ЕШСБ	Оның ішінде СТМ
1	2	3	4

Нысан

Кесте Ұ.4 - Машиналар мен механизмдерді пайдалануға арналған сметалық бағалар

Теңгемен/маш.-сағ

Код	Атауы	Сметалық бағасы	оның ішінде тікелей шығындар	оның ішінде машинистердің еңбегіне ақы төлеу	оның ішінде қайта орналастыру шығындары
1	2	3	4	5	6

Ресми басылым

**Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму
министірлігінің Құрылыс және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық
істері комитеті**

**Сәулет, қала құрылысы және құрылыс
саласындағы мемлекеттік нормативтер**

**ҚҰРЫЛЫС РЕСУРСТАРЫНА АРНАЛҒАН СМЕТАЛЫҚ
БАҒАЛАРДЫҢ ЖӘНЕ ҚҰРЫЛЫС ҮШІН ЖҮКТЕРДІ
ТАСЫМАЛДАУҒА АРНАЛҒАН СМЕТАЛЫҚ БАҒАЛАРДЫҢ ЕСЕБІ
ЖӨНІНДЕГІ ӘДІСТЕМЕЛІК ҰСЫНЫМДАР**

(ҚР ҚНБҚ 8.01-05-2022)

Басылымға жауаптылар: «ҚазҚСҒЗИ» АҚ
Қарпі: Times New Roman. Пішімі 60 × 84 ¹/₈

050046, Алматы қаласы, Солодовников көшесі, 21
Тел./факс: +7 (727) 392 76 16 – қабылдау бөлмесі

Издание официальное

**Комитет по делам строительства и жилищно-коммунального хозяйства
Министерства индустрии и инфраструктурного развития Республики
Казахстан**

**Государственные нормативы в области
архитектуры, градостроительства и строительства**

**МЕТОДИЧЕСКИЕ РЕКОМЕНДАЦИИ ПО РАСЧЕТУ
СМЕТНЫХ ЦЕН НА СТРОИТЕЛЬНЫЕ РЕСУРСЫ
И СМЕТНЫХ ЦЕН НА ПЕРЕВОЗКИ ГРУЗОВ
ДЛЯ СТРОИТЕЛЬСТВА**

(НДЦС РК 8.01-05-2022)

Ответственные за выпуск: АО «КазНИИСА»
Гарнитура: Times New Roman. Формат 60 × 84 ¹/₈

050046, г. Алматы, ул. Солодовникова, 21
Тел./факс: +7 (727) 392 76 16 – приемная